

an temporalia sunt dimittenda propter scandalum sic respondit distinguendum est aut bona temporalia sunt nostra aut sunt nobis ad conferendum pro aliis commissa sicut bona ecclesie committuntur prelatis etc.

Beatus

Carthusianus

7 quod p[ro]p[ri]a h[ab]ere no[n] accepisse ab illo

centum supra decem mille dicens accipere tibi necessaria reliqua pauperibus clarissime quod quis diceret secus dicit elemosinarius etc.

habet quadraginta scuta sicut consuetudine communem patrie vel viginti ipse etiam forte est magister in artibus simpliciter et forte vix congruus palam est hunc indignum pro quatuor cura i p[ro]p[ri]a tot celebrum viros nichil habentium in beneficiis ecclesie etc.

licet

reputamus

utrum vel quia pauperes tantum capitis sicut alii pauperes vel quia consanguineus dat palladium et accipit tantum de vel quia est in sumptibus flatum vno mense etc.

els mulieri matris puerorum si contingat aliquid est dandum pro dote vt que est notata infamia honoratur dico te non posse illum infamiam abstergere cū omnibus redditibus bñficii. apud nostrates est hominum loquendi modus vniuersalis vxores presbiterorum sedēt post valuas infamiam quis magnanimus eas capiet z toto tempore matrimonii nō mō efficit vxorē impudicam probro s̄z prelatū danda est abiecte p̄sone cū dote tenui q̄ illam decet z si abūde eam (vt aliquid deliri faciunt) dotauerit p̄sitet q̄ horrendū esse in eiderē in manū dei viuētis dissipare bona crucifixi z ex deo datis edificare baal. dicit beatus nicolaus dedit magnū s̄m̄m̄ infamiam vt mulieres duce rentur matrimonialiter: ergo prelatū id idē potest facere si liba z filie nō ducantur in cōtinentes manebunt oporet istas p̄seruare a peccato eodē mō de filiabus. Respondeo beatus nicolaus adhuc non erat ep̄us. Sc̄do dico si simili casu p̄s̄t̄ f̄s̄ facere modica dos sufficiat ad hoc cuiusdā z magna eā nō p̄seruabit potest honestius plus dare filie q̄ impudice mulieri q̄ non erat in culpa huius generationis. Sed dicit non culpārē si prelatū daret paup̄ibus mille aureos filia eius vel neptis quare erit de terrioris cōditionis imo vtriusq̄ culpa. Quodecimo sequitur nō potest cū sana cōscientia plus exponere addens plura bñficia vni q̄ suo statū suffiebat per pluralitatē bñficiozū status viri nō auget s̄z minuit z deterior efficitur dicit addēs vni. bñficiat potest plus exponere q̄ nō bñficiatus pauper quando sumt ambo eque idonei. Decimo tertio p̄z q̄ bene deseruit in cura efficitur semper magis idoneus z in fine augetur suus status patet secludendo bñficiū. Contra predicta argumenta stat prelatum ecclesie sic nichil vel parū habere forte est degradatus vel si bñficiū habeat dū ita dū dissipauit bona ecclesie nō habet aliud viuere non potest restituere modo nec o obligatur ad impossibile igitur. Itē de ele. nō residet. c. vnicō. li. vj. dicitur q̄ clericus capiens quotidianas distributiones q̄ nō interest officio nō acquirit eozū dñitū: ergo si interest per locū cōtrario sensu acquirit eozum dñitū. Ad primū dico argumentum est nullū s̄olue argumentū furis v̄l raptozū q̄ tota sua vita sic vixit iam est in vltimo anno vite sue quē subit penitendo sede vite. preterite p̄latas debet ita parce viuere sicut potest z rogare cō sanguineos restituere etiā cōsanguineū tenetur restituere si habeant. Sed tūc dicit ponam q̄ ep̄us dedit mille aureos fratri suo vel nepti a ep̄us tenetur illa pecuniā restituere z b neptis tenetur illa mille restituere: ergo ecclesia habebit bis mille scuta. Respondeo quilibet eozum obligatur satisficere: sed vno s̄z cōsanguineo soluente alius deobligatur. et contra. si abbas det de sua portione p̄s̄ cōsanguineo z non abbas habeat a nepte restitutionē quā potest habere aliquo in intimit nepti et q̄ nō adhibetur fides significari qualis per viros famigeratos deum timentes quibus dabitur fides restituat neptis ecclesie vel pauperibus. Sc̄do argumentū per locū cōtrario sensu est nullus illud probaret

Ad. j. s̄ cōclusionē.

R̄s̄ ad argumē.

com̄s̄ cōm̄ b̄ij

bñficiū comedere licite posse perdes z aues z non bouinas vel ouinas cū cōmestio quadrupedum est sit inter dicta regula locus a cōtrario sensu iuris cōsultozū locū nō habet quando oppositū opponitur legi nature vel diuine vt si p̄s̄bitero aduolentū nō propterea admittitur fornicatio simplex. habēs distributiones vitur reb? ac si sue essent in licitis. secus est in illicitis. Sc̄do argumentoz sequeretur q̄ peccaret capēs aliquid a prelatō ecclesie. patet. nec ita an de parte debita pauperibus dat z per consequēs an restituere teneatur sic exponit se periculo peccati. Respondet ne gando cōsequentiā pleriq̄ vidēt q̄ equale dāt prelatō ecclesie v̄l seruū eidē z non curāt de qua parte imp̄tatur. patet in simili si quis v̄suarious habeat multa bona. p̄misca viure z non viure ego seruo illi vel fodio in orto vel facto aliquid q̄ q̄ non fiet pauperior ad restituendū bñ accipio. Item interdū ignorancia inuincibilis aliquos exculat: s̄z frequenter est ignorancia crassa z supina z tunc tales nō excusantur argumentū de incertitudine nullatenus mo uet. patet de bonis acceptis a religiosis. Tertio argumentoz in antiq̄s de donat. c. ceterū. dicit alex. idem at. tertius vel quāstias est attendenda z cōsuetudo pariter: s̄z in aliquibus p̄tibus est cōsuetudo dare tricēta scuta cum nepte totidē cū spuria z sic cū aliis v̄tibus. igitur. Insuper p̄ntes est q̄ satis habeat de quo viuere possunt egent maiorē necessitate: ergo do intuitu paupertatis. Rursus nō dicitur esse peccatū nutrire aliquē i studio theologico dādo ei toto tempore cursus tricēta scuta s̄z laudabiliter factū ergo licebit dare nepti tricēta scuta vt cōsueatur cū nobili viro in matrimonio. Ad tertiu dicitur argumentū relinquū solutionē in capite signatū dicit q̄ sacria canonibus nō obuiet. si dicas cōsuetudinē sensim legē humanā abradere: ergo habēd? est oculis ad consuetudinē. Respondet hic nō est constitutio canonica: s̄z canones z doctorū ecclesie scripta emulcāt prelatos ecclesie nō esse dños fructuum bñficioz sed loquitur caput de quāitate. pōt prelatū dare huic dñitū parū z huic dñitū triūde et sic copulatim q̄ totū erit i maius molis sicut ex minutis granis fit maxima sūma caballū: sic nō debet itelligi caput recitatū de donationib? sed de re modica vnica vel duabus per magnū intervalū distātibz sicut de ablatione continua granozū vel interrupta per intercapedine vnius anni vel alteri? magis tēpōris. vnde latitudo quā ep̄us potest exponere pro se z sua familia nō est impartibilis sed bonā diuisibilitatē habet fm magnitudinem bñficii aliquid prudentes dicunt mille z quingēta vix et sufficunt pro familia quā alere habet: aliqui prudentes dicūt potest honeste exponere mille et sextingēta aliquid bis mille sed nulli banc summā transcedunt inter prudentes taceo de sicchopantia z nebulonib? tūc quando ep̄us videt in fine anni non transcendit illos bis mille aureos manet in sua latitudo vbi bis mille aurei pro familia archiep̄i glasguensis sufficerent totidē archiep̄o sancti andree non sufficerent

rio ad. ij.

Tertio ad

rio ad. ij.

aliquibus mille et minus sufficit et ita in aliis prelati descendendo gradatim secundum magnitudinem beneficij proportionabiliter opinione mea famulatum esset consilium prelati ecclesie mea famulatum deum et prudentes rogando ab eis q̄ntum eozū iudicio potest exponere in sua familia annue et quāntum ei honeste sufficit si non transcendat bis mille scuta potest facere magistrum sue domus tenere se circa talem latitudinem vel minorē ad quattuor super mille vel quinq̄ super mille et tunc probabile est vt supra bis diximus q̄ dādo quingēta v̄l sextingēta de illa parte cōsanguineis diuisibus non tenetur restituere et etiam q̄ non peccat restringi statum suum pro eis ausim dicere honestatem ep̄is non stare in splendida mensa vel magna curia nec tempore pacis nec tempore belli ep̄is non interest se ponere in disurbine nisi vbi potest consulere vilitati republice. Ad secundū argumentū dices adhuc aliquibus eget illud tēdas nunq̄ habebis finem et tibi concludēs oportet aliquid dare comiti marchioni ducl et principi summo regni si satis habeant secundum consuetudinē talis de mus non sunt pauperes et eēt itē. laberynthus de dāl de descendere in particulari relinquo hoc tuis tantum dare cōsanguineo sicut extraneo vbi cetera essent paria. Quarto argumentū: ex istis nullum esset delictum inter religiosum et prelatū aliquid ecclesie ep̄iscoporum decanum vel curatum confessionis ab omnibus conceditur et consequētia patet: vterq̄ equaliter tenetur ad restitutionem z neuter est dñs fructuum ecclesie. hoc argumentum est ex superioribus diluunt religiosi prelati non habet peculium profecticum et quasi castrensē et bona acquisita intuitu persone quozum est ver? do minus et illa prodige exponens non tenetur ad restitutionem et hoc probabile est de parte suo statū secundum iudicium prudentum sufficienti. secus ē de bonis ecclesie et licet non deceat virum habentem patrimonium sufficientem pro sua vita capere beneficium ecclesie presentibus eque idoneis nihil habentibus tamen dato q̄ beneficium habeat durum est q̄ tenetur se alere de patrimonio et deseruire gratis qui altari seruit de altario viuere debet. prime ad corinthios nono: sumite psalium et date tympanum. psalmo octuagesimo. auctoritates inuauentes oppositum sunt de consiliorū decima sexta questione prima. qm̄ quicquid. prima questione secunda. clericos. decima questione tertia. cauendum. Ad dicitis defendendo vitam prelatorum per incertitudinem nesciunt quantum eis sufficiat z quā pars est debita eozum statū: responsum est ad superius z adhuc dico argumentum est idem contra factorem sicut contra me: nunquid abbates/pores? prelati religiosi tenentur restituere prodige expōsita nemo adhuc dixit eos dominos fructuz receptorum sc̄do nunquid prelatos excessiue exponens in sumptibus delicatib? q̄ par sit i mul

q̄to af:

rio ad. iij.

itudine nima famulorū peccat et non in medio crā nunquid est incertum multis vbi est status quot famulos potest habere et quam delicate potest se et suae alere quot frena deaurata et vestes purpureas mutatozdas potest tenere vide queso ne te ipsum et eos pariter confundas dato q̄ sciant se peccaturos et non deuincitos restituere omnia dissipant cogitantes postea solum penitere. Quinto argumentū: nemo o testatur de alienis clerici testantur. patet paulus. j. heremita reliquit tunicā anthonio et collobium palmarum athanasio: similiter hylarionū esicio saccum cum palliolo reliquit. Ad primū dicitur erant heremite. Secundo dico vix letares illa legata a solo nisi ob sanctimoniam virozum in magnis festis anthonio et athanasio illas vestes que sacros artus angelozum in terris tegebant eozū omni bonoz (vt par erat) deferabant. Potest esse argumentum non parum ponderandum de testamentis prelatorum qui nichil habent nisi de beneficiis quomodo condant testamenta: sortes habent tātam congeriem pecuniarum quantam habuit iohānes viceminus secundus an potest totam illam pecuniā relinquare in testamento fratri comiti dicit et quemodo habet maius dominium in puncto mortis q̄ in tota vita in vno die non poterat exponere totam hanc summam: non est questio quāntum inuitu paupertatis vel ratione seruūti honesti subibit potest dare: sed de hoc remitto ad iura summā pontificis: sed quicquid sit hoc non infringit nostrā conclusionem. patet per iura de testamentis z in aliis rubricis hanc materiam tāgenibus: z fertur aliquid religiosi procurant eis a maximo pontifice facultatem testari et constat q̄ non habent dominium propterea an religiosi hoc repererunt in suis regulis queso videant et profit eis. sed pro beneficiis omnibus consulo q̄ non multa relinquant in morte cōsanguineis et potissimum diuisibus. At peccate an templatū milites sancti iohānis baptiste peccent exponendo prodige et an teneantur ad restitutionem more ceterozum: habent se secundum suūz statum alere portione mittendo ad rodum sedes capitalem in subsidium v̄bis et insule et si non dāt peccant sicut alii beneficiati fundatores fraudēdo si ponas rodum (q̄ ablit in manus othomanni vel soldani iri quid tunc erit de bis fructibus ecclesia videret. et quia hanc materiam (vt par erat) non cri brauimus sed summa rerum falligia sectantes veniam dabis o candidissime lector Quia tam nox humida celo precipitat suadentq̄ cadentia sydera formos.

Distinctio. vigesime quinq̄te. questio vnica.

S circa hanc vigesimam quintam distinctio nem in qua magister loquitur de simonia quero an ipsa sit peccatum. Pro solo Rotabile A j

tione questionis pretermittamus diffinitionem terminis simonia potest sic diffiniri. Simonia est volitio tenendi vel dandi spiritali vel spiritali annexum non gratuita potest spiritali sic accipi qd spiritali annexum imberber: de disputatioe vocali no est in istudendum: volitio ponitur loco generis: omnis simonia est volitio vel nolitio proportionabilis quando quis non vult ministrare spiritali gratis quando tenetur et qualiter tenetur: dixi loco generis non est quiddam genus eius hec predicatio est indirecta simonia est volitio predicatur minus connotatiuum de magis connotatiuo connotatiuonem terminis simonia eius quid nominis explicat. alie particule ponuntur loco differentie. ponitur tenendi vel dandi diffinunt ad includendos eos qui accipiunt pecuniam vel volunt dare: per spiritali potest intelligi secundum aliquos donus dei gratituum supernaturali quod ex naturalibus puris haberi non potest cut cononat res pmissio petri quam dedit simoni mago dicentis: tua pecunia tecum sit in perditionem subisistit causam quia donum dei existimasti pecunia possideri vt generalin guarum donum scientie de quibus loquitur apostolus prime corinthiosum duodecimo. sacramenta sunt spiritalia ad hunc sensum qd in eis datur aliquid spiritali vt gratia nisi fuerit ober in suscipie te sed realiter sunt corporalia vt per singula sacramenta explicamus. Tunc leuandi fructus in beneficiis est spiritalis id est conuenit illi qui curam spiritali habet ferat charitate ratione butius modi beneficii vt predicare celebrare: sic oratio benedictio sunt spiritalis id est ad spiritalium effectum ordinantur non solum est habendus oculus ad spiritalia per essentiam sed ad impozitatus terminus sacramentum connotatiuonem spiritalium habet: illud potest vocari spiritali quod est pro vtilitate hominis vel hominis immediate ad consequendam vitam eternam policia humana est pro tranquillitate pacis immediate vasa presbyteri benedictiones possunt dici spiritalis annexum spiritali est fructus beneficii tunc patronatus et butius modi que annexantur in his accessozium sequitur conditionem principalis et sic patet non est facile explicare quid dicatur spiritali non respectio ad modum aliozum potentium spiritali per essentiam causam sequentem et concomitantiam: sicut symon magus a quo hec pestis capit denominationem et in varias species enigmatische se effinierit: sic est de hoc nostro qd non est facile factu vtrobiz simoniam a non simonia. Et fillo sequuntur aliqua. Primum est: aliqua est simonia mentalis: imo omnis est mentalis: licet nobis non constet nisi per exteriora. Secundo sequitur: aliqua est simonia actus: aliqua habitus: est quo teritur sequitur. Aliquis est in simonia sine peccato imputabili: patet de habitu habitu post sufficientem detestationem cuius habitus adhuc non degenerit. Quarto sequitur contractus vocatur simoniacus qui a simonia emergit et ab ea imperatur. Quinto sequitur: interdum

est simonia sine pacto: patet ex dictis et in casu inter beatum petrum et symonem magum nulla pacto erat: fallitur bernardus in glossa finali butis tunc loquitur de restitutione et non de simonia: simili habet capitulo consilere. et tua. a. f. tua nos. Sexto sequitur: maxime potest fieri potest committere simoniam sicut alius: patet. tota hec diffinitio potest et competere sicut alteri: hinc abhorrebat petrus a symone mago nec illud incidere. Septimo sequitur: aliqua est simonia que non est volitio nec eius habitus: patet: si quis haberet hoc propositum nolo dare beneficium sine pecunia: talis simonia est nolitio sed equipollet volitioni. Octauo sequitur: preter rationem dicitur studio sa. Nono sequitur: aliqua est simonia conditio: nalis: patet de hac vellem emere beneficium si haberem pecuniam: vel si possum habere aliquem videntem: eodem modo dicitur de venditione. Decimo sequitur: stat aliquem iam tenendo beneficium peccare circa ipsum simoniam vel frequenter circa idem et totiens peccare circa idem beneficium sicut alius circa plura propter repetitionem actuum. Undecimo sequitur: non omnis simoniacus tenetur restituere. patet aliquis est simoniacus qui nichil habet simoniam: ergo non tenetur restituere volens furari est fur furti volens mechari et tamen non tenetur restituere cum nichil habet stat cum frequenter tantum peccare sicut aliquid habens simoniam cum actus exteriori nichil malicie actui interiozi superaddat. Duodecimo sequitur non omnis simonia est eiusdem speciei specialissime cum qualibet simonia: patet cum multa obiecta specie differunt multa cadunt in obiecto simonie vt spiritali vel spiritali annexum beneficium sacramentum baptismi sacramentum eucharistie nec vnum est obiectum propinquius reliquo cum stat aliud ita propinque obiecti voluntati licet terminus significans vnum potest esse superior ad terminos specialiter inferiora significantes. Tertio decimo patet qd spiritali annexum potest emi sine simonia. probatio. hoc potest emi sine simonia demonstrando hunc pagum vel domi hoc est vel potest esse spiritali annexum igitur. sic de calice consecrato potest deduci. Et qua non sequitur qd spiritali annexum vnqz licite ematur sine simonia. Decimo quarto sequitur hec pestis fuit in ecclesia ante qd vocaretur simonia. patet fuit tempore herese et ante eum etiam apud malos prophetas et tunc erit ecclesia que incepit ab abelusto sed non habuit istam appellationem nominis ante symonem magum actuum octauo dicitur baptista primo libro apophonisti voluntans per aera symon In famis magus et lucrere crabillis auro. citius denominatione capta a symone qd a gregis quatin lege gratie et voluit emere vt venderet alius autem solum volebat capere temporale pro spiritali. Decimo quinto sequitur interdum est simonia ex parte vendentis tunc nonnunquam ex parte ementis aliquando ex parte vtriusque. Decimo sexto sequitur: interdum ponitur

conditio vt do si des vt dabo beneficium si vederis mille interdum sine expeffione verborum hoc intelligitur. Decimo septimo patet: aliquis interdum intrat beneficium simoniacus ex sua ignorantia inuincibili vt parentibus pro eo aliquid dantibus sicut solent dicere aliquis est simoniacus: sed non simoniam peccat. Aliomodo diffinitur sic: est volitio emendi vel vendendi spiritali vel spiritali annexum libere et illa que annectuntur sci entie hoc est spiritali creato non denominant aliquis simoniacum. legens in theologia iure vel artibus capit ab auditoribus pecuniam si non habeat salarium pro lectura vt in italia et in anglia extra de magistris est prohibitio aliquid capiendi pro licentia docendi hoc est ad dandam auctoritatem legendi sic peccare. cancellarius parisiensis capiens pecuniam a baccharis licite minus in partibus gratias aliquid pecuniarum sui capunt ab artibus pro stramibus et rebz minutis: et paruz refert inter has diffinitiones. Hoc probatur iure diuino patet quarti regum quinto. et actuum octauo. qd sit contra ius nature: patet: simoniacus vendit rem cuius non habet dominium. secundum illud prime corinthiosum quarto. sic nos existimabimur homo. et qd non potest transferre in alium etiam non est proportio mercis ad precium. vnde sapientie tertio dicitur quod est presertioz cunctis opibus et alia desiderabilia non valent et comparari: propterea petrus reprehendit simonem quia domum dei putabat pecunia possideri. qd gratis accessit gratis date Mathi decimo. dicit glossa hec reprobat simoniam et accipere pecuniam pro predicatione. qd prohibetur lege humana patet in multis questionibus prime cause et in titulis de simonia. propterea comparatur heresi prima questione prima. qui studet. de filiabus que sequuntur dicit baptista tertio calamitatum. Tunc empla sacerdotis altaria sacra cozone ignis tibus preces celum est venale deus qd. secundum machabeozum quarto antiocho vendenti sacerdotiuz lasoni ignis sacrificii qui duravit septuaginta annis captiuitatis babilonice sub aquis extinguus est si ille est sacrilegus qui calicem libuz vel butius modi furatur a forioz iste qui totum beneficium furto capit per longos annos vel saltem hoc propositum habet. quod sit fur patet iohannis decimo. qui non intrat per ostium in cuius ostium sed ascendit aliunde ille fur est latro. intrare per ostium est iusto timulo intrare hinc datur cura animarum paruulis in custodiam quibus vix darentur duo poma seruanda et inidonei promouuntur munera exerceant prudentes et sic postponuntur idonei. inidonei non potentes condere ad honores per merita assumunt illud inane tunonis apud maronem flectere in nequo superos abderontis mouebo. de quibz dicit psalmista: i quo

rum manibus iniquitates sunt dextera eorum repleta est muneribus. hoc intelligitur vigesimo quinto. Contra conclusiones argumentoz danielis quar Af. j. contra peccata tua elemosinis redime. et gregozus in tra diffinitio omelia regnum celozum tantum valet quantum habitationem habet vnus acquiri pro calice aque frigide vidua p monte. duobus minutis. luce duodecimo. Responsoze regnum celozum non emitur cum deus nichil recipiat a nobis bonozum nostrozum non indiget sed illud meremur bonis operibus sed est methaphorice emptio et non prozia. Secundo argumentoz: ij ad ides presbyter celebrat pro sex paruis albis et annularium constituitur pro quattuor vel sex scutis ibi datur spiritali pro temporalibus: ergo non omnis datio temporalis pro spiritali vel conuerio est simonia vel innumerati sunt dandi simoniaci. Pro soluz rno ad af. tione argumenti ad materiam ponitur magistris diffinitio: quis potest celebrare pro sex paruis albis quadripbarium: primo tanqz pro fine principali et vltimatoze: secundo tanqz pro precio adequato ac si esset iusticia commutativa: tertio pro sex paruis albis tanqz pro fine minus principali et subordina to vel subordinabili alteri fini vltimatoze: quarto modo dult celebrare pro sex paruis albis et habere pecuniam pro sua sustentatione: prime due intentiones sunt simonice et illicite secunde due licite et in habente gratia meritoze et sic h est amphibologia pro te celebrat pro sex paruis albis secundum qd potest dicere circumstantiam finalem: et hoc bifaria vel circumstantiam vltimati finis vel finis non vltimi alii duo sensus elucescunt: ex dictis communitur dicitur et bene canonicus surgit de nocte vt habeat distributiones et propter deum tamen non propterea committit simoniam similiter plerqz veniunt ad seruitium ea hora qua dant distributiones qui alias non veniunt sine labe simonie. Sed contra illud argumentoz: presbyter non celebrabit nisi habeat sex paruos albos: similiter nec canonicus veniet ad horas canonicas si non essent distributiones: ergo pecunia est causa principalis cum ea posita ponitur aduentatio ea seclusa non ponitur: ergo est causa principalis: concedo antecedens et nego consequentiam posita causa minus principali cum causa principali ponitur effectus neutralis sufficit ad positionem effectus quacuzqz illarum seclusa remouetur effectus. non tamen propterea sequitur qd sex parui albi sunt causa principalis illa causa est magis principalis que plus appreciatue mouet licet minus gradualiter in forma habeat: vt ad quam alia reducitur: vult habere sex paruos albos vt nutriatur vult nutriti vt deo famuletur et non eod uerfo sicut iocretes dicebat se velle comedere vt viueret non autem viuere vt comederet. et beatus augustinus dicit comedamus vt euangelizemus: non autem euangelizemus vt comedamus: qd licet danti spiritalia accipere sustentationem: patet prime ad corinthios nono: dicit ap' tus pasce gregem et de lacte gregis non manducet: ad hoc citat legem deuteronomi: non alligabis os bouis tui

Academiam

quarta acceptio potest dicitur in qd. a. 3.

sempre

turanti dignus est mercenarius cibo suo. Marthei decimo non est eundem ad laborem pro ta paruo labore non tantum ei daretur et esset in super palliatio simonie. Sed contra illud argumentor: per hoc quadruplex membrum datur palliatio simonie potest emens beneficium dicere non do mil le scuta pro beneficio tanq pro beneficio adequato vl pro causa finali vltimata sed pro sine subordinato. Insuper potest vendens beneficium dicere non capto mille scuta pro beneficio sed capto mille scuta ad dandum pauperibus / que si michi dederis dabo tibi beneficium. Ad primum dico licet verisipellis potest tergiverfari coram hominibus tamen deus est scrutator cordium nego q potest dicere do et mille scuta. et quia non est medium ad hoc subordinatum est simile ac si diceres volo occidere istu hominem propter gloriam dei aliquid est ordinabile in finem vltimum aliquid autem non capto potest dicere id est rationabiliter potest dicere alias q potest dicere finum arabicum non esse mare rubru. Ad secundum dico de verbis non esse curandum propter suum dicere non est vis: beneficium debet gratis dari: ille inter precatu vendit beneficium qua do in collatione beneficium non habet iustam causam leuandi pecuniam. Insuper idem est etiam pecunia dare episcopo et alicui dare vt pro eo roget episcopum. scelus est si det duodecimum hostiario vt patet et in gregius ad colloquendum episcopo. Insuper quando ita foret sicut diceret esset species manimo do apostolus docet ab omni specie mali abstinere. At dicit episcopum posse leuare fructus prebende primi anni pro fabrica ecclesie vel pro aliqua pia causa vel diminuerit aliquid de fructibus pro te potest ergo poterit illos fructus capere primo die et ad hoc dirigens intentionem non pmitit simoniam ergo primo die potest capere mille aureos dando gratis beneficium: nego consequentiam et etiam an excedens si ducat hoc in pactum cum beneficiando in primo ingressu potest tamen prebenda pinguiva caute dicere se velle ante q vni conferatur intentionis mee est pro duobus vel tribus annis tollere vna quartam vel tertiam ab hoc beneficio pro tali rationabili causa relicta nutrit ministrum: etiam aliud est capere omnes fructus ante tempus leuatos et cum hoc est species mali et negligit suam famam quam debet sub pena peccati seruare et alios scandalizat et dar palliationem simonie non ei creditur quicquid dicat et sic non pie capto deus no vult pias causas illa via protegi si sibi referuare intentionem turpius est: et licet res modica data non reputatur inducere aliquem ad dandum tamen cora deo non est discrimen inter magnum et paruum nisi in magnitudine et paruitate peccati. at dicit episcopus potest tenere beneficium ipsum non conferendo duobus vel tribus annis et sic leuabitur mille aureos. Forte dicit: in cathedralibus vel regularibus ecclesiis electio debet esse inter tres menses aliter deuoluitur electio ad superiorem proximum et sic ab eo ad alium superiorem vsq ad papam de

v. q. apud s. ioh. in h. de simonia etc. f. 1.

v. postea in h. de simonia etc. f. 1.

electione pro defectu: hoc non satisfacit est ius huius manum positum de tribus mensibus vel sex mensibus in illo papa dispensat: et sic potest illud beneficium tenere. sic faciunt aliqui principes cum episcopis quosvis vnus vel inter duos. xx. mille aureos numeros: ergo idem est illi regi capere sexaginta mille aureos primo die et leuare fructus prebende beneficium. Respondeo est contra ius nature et diuinum tenere sic beneficia extra manus illorum ad quos debent deputari: et ecclesia interim fraudetur suo capite vel membro et contra intentiones fundatorum. sicut episcopo tenent vnam prebendam cum dispensatione romanis pontificis sic duas et omnes licet peccatum esset maius sed quando cum dispensatione expectatur ad respiciendum qd est idoneus et non est sufficienter deliberatum propter aliquas causas rationabiles que possunt occurrere non est peccatum sed sex menses communiter ad hoc bene sufficienti non est apparentia tenere duobus vel tribus annis interim colligendo fructus. Secundo argumentor: licet vendere ius patronatum et tamen ius patronatus est quid spiritu ali annexus igitur maior patet: si fortes platonum dominium de caldo vendiderit plato acquirit ius patronatum qd patet extra eodem: ex litteris sicut scribit alexander tertius episcopo berfordensi et abbatu de forde tunc sic: fortes omnes ius quod habet in caldo vendit platonum ius patronatus est ius quod habet in caldo: ergo illud ius vendit platonum. nego q licet vendere ius patronatum transit cum venditione domini sine venditione nisi fuerit specificatio in oppositum vt in dicto capitulo dicitur et nichil licet dare ratione eius si dominium valeat mille et noutra si dicitur psonato no dare ultra mille et nego maiorem q omne ius quod habet vendit ius presentandi idoneum prelato non vendit. si dicitur cas plato acquirit ius presentandi idoneum et non dono nec alio titulo ab emptione ergo emit ius presentandi: dico q acquirit ius presentandi alio titulo sicut colligant vel accessio: sicut si qd emit seruum cuius angelus bonus et malus aduenit non per emptionem sed fateor emptionem esse causam sine qua non ius patronatus. Tertio argumentor: quis potest emere omnes fructus huius beneficii vt decimas: et tamen decime sunt annexae spirituali igitur q licet constat cum decime vt trinitatis agni capere huiusmodi. Forte dicit: licet decimas emere et eas vendere sed non licet emere ius leuandi decimas hoc ad ecclesiasticum spectat habentem titulum in quo fundat ius leuandi. Contra hoc argumentor: ius leuandi decimas est aliquid vel ergo est realiter res decime vel homoleuans decimas. si primum tunc sic argumentor: has decimas licet scilicet laico emere deo decime sunt ius leuandi decimas: ergo ius leuandi decimas licet forte emere: et eodem modo probabo q licet alteri vendere. Insuper laicus capiens fructus ecclesie per triennium de prelato habet ius leuandi decimas: alioquin inuile eos leuaret. si dicitur ius le-

v. emit

v. trinitatis

uandi esse sacerdotem fortes habet ius leuandi sicut habet gradum quero a te que res est gradus no est aliud q homo graduatus sed pone q venundetur sicut paulinus nolens vrbis episcopus pro liberando filio videtur tunc sic: plato emit hunc presbyteru hic presbyter est ius leuandi decimas: ergo plato emit ius leuandi decimas. nego consequentiam: sicut ius leuandi decimas emit qui capit beneficium triennio iuste leuat et habet ius leuandi sed non ratione officii beneficiatus est ius leuandi ratione officii. scilicet eius est de capiente ab illo et dato per possibile q sacerdos beneficiatus est seruo licet sit preter rationem dñs eius non habet dominium in bonis ecclesie non sunt illi: non modo distrahare licebit si ius ponatur decimi fructus colligendi concedo similiter plato ius leuandi decimas emit: sed non emit ius leuandi decimas ratione officii emere im portat actum voluntatis et sic facit appellationem rationis. hoc complexum ius leuandi decimas ratione officii supponit pro prelato cohotando q suo officio incumbit hos fructus leuare vel p decimis ipsi connotando q a tali ratione officii leuari possunt. Quarto argumentor: licet emere sepulchrum in loco sacro et tamen est quid spirituali annexum igitur maior patet: est communis consuetudo curatozum. Insuper abraham patriarcha emit sepulchrum duplicem in hebro ciuitate arbee ab ephraim filio seos. genensis vigesimo tertio. non est dicendum q locus non fuerit sacer cum in eo erant sepulchra ad eam: igitur. Respondeo negando maiorem patet de sepulchro. abolenda. et decima tertia questione secunda. quæstio est: post factum tamen cogere licet sepulchrum amicos seruare laudabiles consuetudines sed non ante finem no debet esse ex actio nec pactio. Forte dicit consuetudo habuit malum initium et ex auaricia curatozum processit: ergo propterea nemo est cogendus seruare consuetudinem alloqui vbi esset mala consuetudo vel corruptela potest quis cogi ad implendum. item si bona erat a consilio a principio: ergo nunc debet esse de consilio deuotio alioquin me prece dentium no debuit michi imponere legem obligatoriam. Respondeo detur presumendum est q consuetudo habuit bonum initium non constat nobis de opposito: scilicet esse de corruptela nobis constans det curati nostri sollicitus illud prosequuntur q peccata i subditis apostolus tamen dicebat non quero vestra sed vos. Ad aliud non inconuenit aliquid pro aliquo tempore esse de consilio et successu temporis propter eius radicationem esse de precepto. Ad aliud argumentum de patriarcha dicitur emit agros illos in quibus speltica duplex includitur sicut licet emere pagum vel villam in qua est ecclesia vel petit dono. littera dicit. dare michi: licet ephron dicebat se uelle dare abrahe tamẽ taxauit precium plus iusto et sine indignatione eius abraham non habuisset et necessaria erat ipsi amicitia cum aduena erat redemit suam vexationem tunc mos non erat sicut dicit beatus ambrosius. Quinto arguitur: iacob emit ius primo

genture ab esau fratre suo genensis vigesimo quinto. et tamen illud erat annexum sacerdotio: primo genti erant sacerdotes vsq ad dies aaron. Respondeo negando q emit ab eo ius primogeniture sed redemit vexationem expectata oportunitate cum veniret oppido lassus et ius a campis et quasi in edia erat consumptus iacob tunc expectauit oportunitatem promouendi suum negotium dabatur et ius primogeniture a deo hoc sciebat a matre que erat informata. super casu rei dicit littera genensis perrexit rebecca vt consuleret dñm: qui respondens ait: due gentes sunt in vtero tuo et populus populum superabit et seruet maior minor: hoc habuisti vt putatur a melchisedech et heber propheta del non refert si a deo immediate et hoc significauit filio filius licet simplex sine plica et volo tamen pcedenter expectauit tempus suum tempus pro matre que ad eum attinebat et potest dare ius in scio patre vel contranite. Si dicas quomodo vir ita exemplaris sicut iacob ita modico emisset ius primogeniture et vir gnarus sicut esau sic pro paruo ius primogeniture vendidit cum ei debebatur duplex portio in bonis paternis vt patet de ephraim et manasse filius ioseph qui portionem duplicem et duarum tribuum prouincias suscepunt. de iacob non refert an parum vel multum iacob redemit vexationem suam licet dicit fratri vende michi primogenita tua intellexit da michi primogenita te iudice per venditionem preuidens enim famem incur surum et preparans cibum alteri nichil faciens casum existimans mors si non fuisset auxilium datus dicit en morior vendidit siue ex intemperantia vel ex despectu iuris primogeniture esau peccauerit et ne non refert et vt non retractaret penitentiam perit illud iure iurando confirmari iacob licite. Contra illud argumentaris: non licet viro electo a maiore parte capituli dare pecuniam minori parti eiusdem vt desistat et tamen hoc esset pro defensione sui iuris. p. de his qui sunt a maiore parte capituli. cum in cunctis. ergo solutio nulla: affirmum patet de simonia. capitulo. matheus. Respondeo detur non habuit ius acquisitum simoniacum et dare pecuniam pro iure acquirendo: scilicet est pro iure acquisito et vbi constat q est plene acquisitum et vbi esset vnus ita idoneus sicut hieronymus et alii essent idonei no deberet aliquid pferre. p iure acqre do. scilicet est de casu iacob qui habuit ius acquisitum a deo qui non esset consensus itac vel cuius cumqz alterius solus transferit dominia et nemo resistere potest quando vult partim cum alio interdum transfert vt facit de lege communi: sic in baptismo vbi mancus non potest habere aliquem ad baptizandum puerum eius qui est moriens et vnus malus non vult paruulum baptizare sine pecunia potest patere dare pecuniam no pro baptismo quicquid alius dicit sed pro redimenda vexatione quam inuitis patitur et postulatum in sacramento necessitatis vult paruuli. Sexto argumentor: fortes intercedit p platone quatenus habet beneficium et sic acquirit

In illo casu acquiritur annexum spirituali pro tempore: similiter in obsequio principis et si tales sunt simoniaci omnes promissive damnabiles. Respondeo trita est distinctio gregoriana de triplici munere scilicet a manu lingua et obsequio: idem est de sanguine et aliis illicitis causis conferendi est datio non gratuita quando datur in idoneo consanguineo. Si dicas episcopum nichil recipere certe hoc est verum in multitudine precum prosequamur ceptum primo ex parte rogantis: secundo ex parte conferentis: quis potest licite rogare pro idoneo et interdum tenetur eum extollere et vt ei prouideatur vt ipse proficiat aliis: quis potest pro se ipso etiam modeste rogare vt in distinctione prioris dicitur est siue pro cura siue non cura dummodo certum est qd non petit prouinciam suis humeris imparem nullatenus est simoniacus: sed si quis dirigat preces pro idoneo simoniacus agit. qd patet: vult qd annexum spirituale conferatur non gratis: idem est porrigere preces et potissimum quando iudicat eas efficaces et dare pecuniam. forte preces rogantis tantum valent apud rogatum sicut mille florenz vt solet dici de precibus principum armatis turpior est pecunia proprie dicta: considerent rogantes pro idoneo queo responsum beati bernardi ad theobaldum comitem volentem cum rogare vt quidam parulus eius consecraretur beneficium suo modo loquendi vtar scitis qd diligis vos sed quantum nouit deus melius est vos/me quoq; a vobis diligi non dubito propter quem si offendero non erit qd me diligere debeatis: curia non fuerit in causa deus ergo ne offendam deum fortasse nec vobis expedit offendendo autem proculdubio si facio quod requiritis: na honores et dignitates ecclesiasticas non ignoro debere his qui eas digne ac secundum deum administrare et volunt et possunt porro eas acquirere parulo filio vestro meis vel vestris precibus nec vobis iustum nec michi iustum esse noueritis: paulo post sequitur: sane vult iermulo vestro cupio bene per oia sed an oia deum hic est qd contra deum aliquid habeat nolo ne non habeat deum qd si alius fecerit vulerit nolo per me habeat ne perdam et ego deum: hec responsio erat talis vtro digna: et apostolus. si hominibus placerez chaberi seruus non esse. de obsequio. quis currit ad tumultus aulicos multiphariam. vno modo vt sic currat sine inopie si beneficium occurrat videt qd citius ei dabitur qd alteri. Alio modo principaliter propter beneficium: primum est licitum si sit idoneus idoneitas est grata radix super quam fundandus est titulus beneficii: secundum consistat esse illicitum quo ad collatozem dummodo datio idoneo seruo cuius prudentiam experitur in feruendo beneficii: um quia idoneus bene agit: si quis seruauit simoniacum agit debet aliter eum remunerare qd cum beneficio tunc beneficium confert pro seruicio quattuor vel quinque annorum: et idem est ac si centum scuta reciperet a beneficiando si in duobus annis debuit habere centum scuta: iudicium est simonie vbi nichil soluit beneficiando si alius laicis soluat si habeat be-

nificium competens secundum eius idoneitatem iam est idoneus ad hoc ex prima questione distinctionis precedentis tamen non licet pacifice de beneficio habendo ratione seruicitii. patet extra de simonia cum essent non tamen videtur includere simoniam pacifice legere canonicis vel fidei legendis inuenerit sitate ibi est spirituale pro spirituali vt oza pro me et orabo pro te si morians ante me celebrabo ter. p. te. idem idem fac michi vel celebra hodie hora octaua et ego celebrabo hora decima et sic de similibus. Septimo arguitur: saul pater regum nono dedit pecuniam samueli vt iudicaret de asinis dixit puer saul. Ecce inuenta est in manu mea quarta pars stateris argenti deus homini dei vt iudicet nobis viam nostram. idem patet tertio regum decimo quarto. de vxore ieroboam que portauit ad abiam prophetam decem panes et trufculam et vas mellis. Preterea romanus pontifex potest vendere canonicatum cum in curia romana non locum habet simonia sicut lex iulia ambitus cessat in vrbe. ff. ad l. iuliam. lege vna. Item non est prohibitio venditionis canonicatus in veteri testamento vel in nouo. Ad primum dicitur non legitur qd prophete boni aliquid acceperunt pro dono prophete samuel saul et pueri pauit non legitur qd aliquid acceperit: secundo potest aliquid boni capere ex dono episcopum capit sine pacto palafreum liberaliter helleus a naaman siro nichil accepit apparenter idem fecisse benadab regis iudaei parua etiam munera attulerunt ad prophetas exteri gentiles solum magna. Ad aliud videtur aliquibus romanum pontificem posse vendere canonicatum et dicunt aliqua esse simoniacum qd prohibita aliqua prohibita quia simoniacum. In primis potest dispensare maximus pontifex: principes absoluitur a legibus: hec distinctio est inanis: omnis simonia est prohibita quia mala et est contra naturam et diuinum: ergo contra omnem talem peccatum si committat sicut alius et magis propter personam statum: sed bene verum est qd aliqua prohibentur propter aliquam vicinitatem cum simonia sub aliquibus penis humanis quibus simonia prohibetur. patet de rerum permuta. ca. questum. et ca. cum olim in illis capitulis dicitur qd non debet precedere pactio de permutacione beneficii cum beneficii perditur si propria auctoritate ea permutauerit et tamen hic non est simonia videtur beneficium michi esse vtilius inter aliquos vacillantes in fide vt eos instruem in ea et vt sim remotus a consanguineis vel populis habet me inuoluntate alteri potest esse vtilius vbi ego sum propter istos fines permutamus si nulla esset prohibitio vel irritatio non videtur hic aliquo modo esse simoniacum sed qd frequenter sub vmbra hac pnt boies inuolantes lucro cumulare auare hia eccle h prohibuit eccle h non est simonia dicitur queo aliquod proprie simoniacum et offendant papam posse contraueniendo non peccare. Ad primum rationis inductaris cedeo papa non incurrit penas canonicas posituas nec ille cum quo dispensatur. Ad secundum nego assumptum patet. iij. regum

xlij. qd quis volebat implebat manu sua et fiebat sacerdos excelsoz et propter hanc causam peccauit domus ieroboam et euersa est et deleta de superficie terre qui dedit ei plus pecuniarum acquisiuit sacerdotium. patet superius de antiocho i probatione conclusionis capere aliquid pro licentia docendi est simoniacus: ergo a fortiori pro officio eligendi episcopi et officium in diuinis. Item est simoniacus aliquid capere pro predicatione. math. x. ergo a fortiori hic. illud patet ex serie capituli ex diligenti. extra de simonia: vendere officium laicale videtur perpetua fieri et multi abusus sunt ad colligendam auare pecuniam quam pro officio dedit nec pauperi nec auaro diuiti dandis est officium narrat valeri? libro. vi. capite. iij. duo contendebat vter eorum mitteretur in hispaniam cum finiam scipionis pater dicitur neutrum mittendum cum alter dicebat nichil habuit alteri nichil satis erat iudicium est auaricie cum diues se ponit ad hanc emenda et egestas ex altera parte vtrius non derelinquentem mundum ad multa cogit illicita eligatur iudices fm consiliu ietro. exodi. xvij. Cetero argumetoz qui quis habet apparentem titulum ad beneficium capit aliquos promittit vt quis car talis vendit annexum spirituale pro temporalis et non dant illud cum practicitur ab omnibus. Preterea pro ingressu religionis aliquid pecuniaz capit vt vasa et hmoi. Respondetur non licet transigere pro beneficio. patet de transact. c. super eo licet. si duo tui electi ad aliquam dignitatem copromittant in iudices poterit videri alteri confirmare et alteri pro bono pacto de presentibus prouisione facere. p. de prebendis et dignita. c. nisi esset: sed si vni constaret qd ius non haberet de iusticia debet nec aliquid capere. Ad secundum dicitur pro ingressu religionis nichil est accipiendum de simonia non satis si monasterium esset tenue potest dici. frater non possumus plures comode alere qd habeam? si tibi libeat hanc ingredi comitate portione affer de qua sustentis. patet hoc. j. q. ij. Si quis propter hoc. Dubitatur de pena simoniacorum. Respondetur non curando de penis precise canonicis veniendo ad restitutionem que videtur penalis si quis fuerit promotus in ordine simoniaci talis ordinis suscipit que restituere non potest caractere impreso licet non habeat executionem ordinis sine dispensatione si sit simoniacus non simoniaci factio est dispensatio si sit simoniacus et simoniaci est difficultos licet talis per illicitum medium acquirat ordinem tui acquisit vni vt in multis id gen? contingit de consequentibus beneficii grauioz est questio et simoniacis difficilis simoniaci simoniaci beneficii habes tenetur illud relinquere in manibus i quibus icabit et habere propositum relinquendi qd primum potest comode. tenetur vltimus relinquere omnes fructus relictos de iure sumptibus? quos fecit in eis colligendis et coteruandis? hoc si fuerit simoniacus simoniaci. p. mot? illud patet de restitu. spolia. cap. grauis. et ff. de heredi. fund? q. j. r. r. in fi. ad est de fructibus collectis in simoniaci non simoniaci. p. mot? post? est certioratus cum iam non est done

fidei possessoz id est simoniaci habere titulum et non habere titulum ingreditur sicut fur et latro non fur tenetur restituere que furto habet z illud exitum deo de intelligi de illo qui habet per peritiam beneficium si quis ratione sanguinis/precii vt seruici habeat beneficium a collatore non tenetur restituere plus qd ali? si sit idoneus esto qd preces sanguis vel seruici? multum moueat non tenetur restituere alioquin non erit salua omnia caro sufficit (videtur) penitere de peccato per quod titulum procurauit vel quidonee suscipit et sic in parte est verum dicitur dnoz iurisconsultorum nulla est simonia nisi pactionalis hoc est subiecta legis? canonicis ad restitutionem et intelligo pactionalis formalis vel interpretatiua exempli pmi do si des vel vt dea hoc est do mille vt habeat hanc canoniam vel cura. Aliqua est interpretatiua solo verbo ab hac differetis tempore collationis beneficii dicitur fortes collaroz dabo tibi mille libras sterlingoz gratia da michi beneficium gratis habebis tamen oculi melius taliter ad beneficium et pariforma collator vel facit sicut intellexi de aliquibus ponam equum collaroz sexcentos aureos contra totidem non audes conferre beneficium filio meo vel non conferes: at si ponis aliquid quem assentire hinc do tibi mille gratis in adequato tempore collationis cum executione exterioris beneficii assentire illi propositioni qua pfer dico est non posse assentire gratis et quicquid sit ridiculum esse dicere alid simonia plurimam non plect sub pena simonie formalis et recipiens tenetur pecuniam restituere eccle illi cui iniuria illata est vt episcopus recipiens receptum dabit sine ecclesie qd si multitudo peccet dandis est totis pauperibus non explores ad vnguem an magni prelati sint facti simoniaci tua non refert excusare in omnibus per ignorantiam iudicibiles et deus reliqua complet nec vocatur ignorantia in iudicibiles qd vincti non potest sed vincere non tenentur sicut tibi ille recipit a multitudine tanquam status tuus vadis audacter ad ordines habeas dispensationem: et in voto beneficii matrimonio et in reliquis quado est rationabilis causa habendi hic nudis certitudo moralis sufficit qd ita putatur ab aliis nec tibi constat de opposito pauci sunt vel pauciores qd existimas qui pecunia acquirunt beneficia nullas habentis specimem honestatis illa via ascendit crebro interpretaris casum. primum tui in deteriori parte etia cum episcopus sit ordo et iprimiter crebro non obstat quo ad hoc simonia licet quo ad executionem et dato qd non teneat ordo sufficit caracter impunitur et quo ad hoc pro portionatur sacramentis quo ad accipi si loquaris de dno papa dicit nicolaus papa. xct. d. c. Si quis pecunia eligatur non aplicus: et apostatic? habeatur glofa dicit id veru esse quando eligatur a non cardinalibus? non habentibus potestate costat illa glofa esse aurellan? et alius nulli illegedi habet simoniaci vt non simoniaci et obuiat textui non amitto qd dicitur cardinales hoc vniu admittat pars sufficiens ad electionem non corumpetur puta vna tertie et forte omnes et coloratur hoc cum tot religiosi mendicantes et alii electi sunt signum est qd pecunia nichil fa-

et si tet religiosi famigerati essent sicut a principio totidē eligerentur. Item deus illud pferuat nō debet omni spiritui sine re loquenti i oppositi impartire fidem. nullo dato ignorantia excusaret in feriores vt in alijs prelatis. De annatis cōtinuatis passim ab onfatione nō et partim a iohāne vicesimo ob raro a pcedēssoribus vtiā essent sepulture. ppterea alii prelatis faciunt exactiones sub nomī ne locundi aduent? poti? aduētus mercōris z tripli cant in subditis qđ dāt supremis cōgruum est tñ si sufficienter nō sit pccūsum pro camera apostolica qđ alia via et prouideatur cū romanus pontifex sit caput ecclē z cōsilio cardinaliū z ope famulozum egeat cōgruum inqđ est vt nutriatur fm suū statuz qđ bonis ecclē sum? sacerdos euāgellicus nō debet esse deterioris cōditōis qđ sum? sacerdos mofate? qui habebat decimas declinat. h est sufficientem prouisionē. Si inimic? meus dedita opa dedit pecuniam vt promotōne meā impediret nō vitiatū titulus acquirēdi bñficiū. patet in titulo de quo agim?. c. nobis. nunc psumim in fraudez me id fecisse. ¶ Sed cōtra hoc argumentoz cō sanguinei post litē solent sibi iuuicē maxime inimicare ponderāt parūā iniuriā a cōsanguineo illatam z certant circa idē ergo cū titulus est eligend? i epm sempzonū cōsēbrinus post litē superficialē potest porrigere mille libras sterlingozum canoniciā vt tñ itū eligant in epm simulando qđ hoc faciat in odiaz sempzonū cū eius amce id factū sit. ¶ Respondeo vel pecuniā data ab inimico est causa quare iste habet beneficiū z de facto si hoc cōsiterit resignandū est beneficiū in iūto titulo intrauit z lex respicit ad illa qđ cōiter accidit procedit ex psumptionib? mō cū inimic? cognitus talis porrigit pecuniam p alio vt eligatur iudiciū est qđ videt alium maxime idoneū sincere eligendū: dato qđ de pecuniā indicium est qđ est in p̄tēs adeptim bñficiū de cōsanguineo nō est bec psumptio imo oppositum psumptio meretur a pudentis us qđ est hēctia vel orta a p̄tēis motibus est sopita aliqđ optat pcutere cōsanguineū vel aliud paruum lesium qđ in eodē tempore optat qđ haberet sp̄tū vel curā ppter vtriusqđ bonū. ¶ Sed dicitis si amicus meus me prohibēte dat pecuniā pro mea promotione nō teneoz resignare bñficiū. p̄z in cap. sic tuis literis. in eodē. et tamē potest esse qđ pecuniā data sit causa mee p̄tōtōnis dato qđ dicit id michi displicere. ¶ Respondeo ille de quo est mētio in cap. sic tuis iam erat actualiter sin cere electus: si circa confirmatiōē erat luctamē si fuisset circa electionē prohibitio nichil refert si pecuniā erat causa p̄tōtōnis. ¶ Sed dicitis ius nō erat plene acquisitum: dicit erat psumptio qđ datio illius pecunie erat in p̄tēs cōfirmatiōē z qđ q̄to cōfirmabat p̄sumit dabat in fraudē quia pontifex t̄t̄it cū nō sit tibi cōsanguinitate in iunctis: tertio electio qđ nō erat simoniacā nō est retractanda: sed confirmatio est simoniacā: q̄to cū ille sub anathemate venit pecuniā dari cōdescendit et maxim? p̄t̄it̄ex cōfirmādo ius. in illo qđ ponit de cōsensu cō

firmādi est solum psumptio simoniacā si qđ habuerit sincere beneficiū z postea dicatur licet false qđ habuerit p̄simoniacā licet id velit z postea cōgruocatur verū sufficiē penitere de actu malo habet titulu nō labefactū. ¶ Sed circa resignatiōē bñficiū simoniacā acquisiti est sp̄ctia renūciā? via manu vt recipient altera. Si peteret ab eis an resignarent si nō haberēt ipem rebandē? nescio quomodo responderent bonū esset forte talibus nisi qđ iterato bec beneficia cōferre dixi forte si non esset ista spes rebandē? fortasse nō resignarent sed cū factura magna aiarum semper detinerent simpliciter simoniacā vbi qđ resignat manu illius cui opozet pure et habet ab illo qđ dispensare z conferre potest dūmō est idoneus ad faciendū quod illi bñficiō incumbit sana cōscientia bñficiū acceptionis titulo iam habet quod an iuste habuit si barrabas furare tur equū platonis quē iterim plato ei cōfert liberāli dono barrabas iam iuste possidet hunc equū sed fructus expositi toto tempore simonē qđ ad eū non amplius spectabant qđ ad vniū quēlibet sunt exponendi in vsus pios si nō extant habēdi sunt similes nō sufficit dicere roman? pontifex tibi bec remittit vt de eis nō sit amplius mentio qđ nec hoc est sibi cōmissum a christo s̄z in edificatiōē nec hoc vnqđ attemptabit s̄z cōscientiā tuā onerādo sub magno onere abibis. fatius est vno formātū cōscientiā pure z simpliciter hoc bñficiū resignare iūctō collatozem dare cui vult vt materia sit licita. ¶ Secūdo dubitatur cōtra predicta habēs bñficiū p mun? a manu tenetur restituere bñficiū in manu superioris s̄z mun? a lingua alius cuius tantū mouet sicut mille scuta inter dū de seruitio z sanguine: ergo si vnus resignare tenetur et alius. nego consequentiam nō sunt cetera paria vides recipientis munus a manu ipm restituere tenetur. secus est de munere a lingua z sanguine de seruitute debet seruo solui proportionabiliter ad labozem imo dandū bñficiū z nichil aliud est vehemēs psumptio simoniacā. Secūdo vniū est certum z sedū z cōiter plus mouēt munera excecant oculos sapientū. Quis quis est idone? seruendum sanguine vel p̄tēs us psumitur in meliore partem et p̄pter incertitudinē particulare potest teneri bñficiū s̄z quando patēter constat aliqū fuisse idoneū tempore quo dabatur et bñficiū et nunc est idoneus se peniter esse factū petere de nouo ab illo qđus cōferēdi habet qđ si nō impetret nescio an restituere tenetur: forte qđ nō: sed vbi dubiū erat a principio z nūc est idone? nullaten? tenetur restituere. Si quis conferat bñficiū paruulo vt in re sim p̄ter rationem pecuniā colligat vnde pro sp̄ rituali annexo colligit pecuniā z solutiōē habes in foibus nec sufficit qđ paruulus et pecuniā remittat cū adoluerit in ecclia trūphante: s̄z totū opozet restituere nō vzeberis in ecclia militate cū nullus alius ab isto petat a te rationem vllicatiōis tue. ¶ Tertio dubitatur an promittēs cū presentatoze qđ nichil recipit ab eo de assignato et titulo viuēdi in fictatur labe simoniacā. ¶ Respondeo qđ presentatoze cae

plē pecuniam vt spiritalis amēti cū ratione tituli assignat et viginti vel decē z dat bñficiū propter officiu leuando summā illā quā dat caput tepozale p spiritali annexo. illud patet de simoni. cap. Si quis. z ordinat? est suspensus quozqđ secū dispensetur a maximo pontifice z ordinatoze a collatione z p̄sentatoze ad exequutiōē ordinū per triennū. p̄pterea bñ ordinatum est cap. epus de bñendis. si quis ordi nauerit aliquid i diacōni vt p̄biterum sine titulo tenetur est alere de suo donec titulu habeat nisi patri montū sufficiēs se glendū habeat idē est in subdiaco natu. c. cum fm. nimia multitudine p̄biteroz sic admiffa cū iudonitate z iopia extra religione facit clerū cōtēptibile. ¶ Quarto dubitatur an quis teneat ad restituētiōē in simonia metali. Respondeo qđ non capitulo vltimo bulis materis: sed quare ad restituētiōē metale vire qđ tenetur vt recitat. xliij. q. liij. c. i. z de vsuris cōsultur. z beat? augusti. psalmo xxxvij. ad istud multiplicē differētiā canonisse solent dare quarū nulla valet vtraz est iure diuino vetita non valet qđ iohannes andreas dicit i simonia est error ex parte vtriusqđ z sic potior est cōditio possidētis. Interdū est error ex parte vnus tñ nec valet qđ dicit in bñficiō dat plus de suo oppositum est verum. Quis poterit discernē inter istos duos contract? fortes dat epō mille aureos dicēs dñe esse do tibi mille gratis z alio cōfert bñficiū dicens se dare gratis qđ nullatenus dedisset nisi pro pecuniā plato dicit do tibi ses b est do mille si des bñficiū semper est p̄tionalis equaliter: scđs vt constat nō habet titulu in beneficio s̄z est fur z la tro z q̄to diuinus tenet tāto magis peccat fur semper est in mora nō proprie resignat titulu quē habet in bñficiō s̄z titulu p̄sumptū ab hominib? si est tñ bone fame debet habere p̄positū qđ citius potest resignare nō se diffamādo quando est occultū nec requiritur licētia pape in p̄posito licet sit epus. patet per glossaz in. c. nulli. de renuncia. sicut tibi dicitur intrusus z simoniacus titulu nō habet. p̄z. j. q. j. ordinatiōes. simonia mentalis i proposito potest esse multiplicariā cōmissa. vniomō ego vellē conferre pecuniā z offero s̄z epus michi idoneo grati confert quēdam modū me volente furari equū tuū eū in i chidono reddis. alio mō sic si habēt pecuniā vellē emere beneficiū z alter vellēt capere si offerret nō obstante cardegozice dat ius munere aliquo. Inusu per est sermo de simonia qđ prohibita ab hoie more canonistaru loquēdo in talibus sufficit penitētia nec requiritur restitutiō: quo fit idē est de vsura z si monia quo ad restitū. z nō restitū. Secūdo patet aliquis cōfert beneficiū pro actu qui est peccatum z si alter verus caput bñficiū ipm idē est in accipientē qđ simoniacus dicit hereti? est extensio termini vt. j. q. j. c. cū liqueat. frequenter fiat rectū iudiciū i intellectu z simonia affectuz i effectu z bec de simonia a qua nos conferret qui simoni petro curaz dedit p̄cendariū ouū et agnozium.

¶ Circa distinctionē vigesimā sextā queritur an matrimoniu sit sacramentū noue legis. ¶ Pro solutiōe questiois notabim? qđ matrimoniu tantū valet sicut matris officiu minime vel munimētū z b̄z officiu qđ p hoc mulieres p̄trahūt officiu esse matris filioz z qđ plures sudozes asp̄tūm post z in partu habent qđ patres: dicitur matrimoniu ex opposito diuinitē z bona acquisita dicunt p̄tōtōnis qđ illud est patrū pro liberis laborare et matris eos i domo custodire. j. Iconomicoz. z quia scie iuniores contrahunt qđ viri z sunt matres ante multa bona acquisita. fortassis primus contractus in nomen matrimoniu pullulauit. ¶ Circa quidditatē matrimoniu vltierus est querendum negando respect? ratiōē z reales quēdam modū facim? opozter dicere qđ matrimoniu est vir z femina vel eozū cōsensu vel verba vel nut? verbis equalens vt aliqua istozum. Possum? nō incōuenienter dicere qđ materia i hoc sacramēto est mas z feia et forma: eozum cōsensu cū verbis eodēmodū quo sacramenta dicuntur materiā z formā habere vt ab exordio tetigim? vt qđ cōsensu eozū est materia z verba vel equalentia sunt foruz nō respicio ad dicētes verba viri esse materiā z femine forma. Dicitimus fortes cōtra it matrimoniu cū beata qđ bñ q̄rat exponendo de cōsensu z tunc dicēdū erit matrimoniu supponere pro viri z mulieris cōsensibus cōnotando qđ sunt legitimi z cū hoc qđ illud eis pateat: s̄z qđ illi cōsensu nō sunt signi sensibile z signū sensibile ponitur in recto i diffinitione sacramenti placet aliter dicere qđ verba vel equalētia siue sint natus vt huiuscemōdi sunt sacramentū matrimoniu qđ sunt signū sensibile z cōsensu est quid spirituale z sic partēcipat rationē forme: et lo quo ad aliquas proprietates partēcipat magis rationē materiē sed quo ad rationē sacramētū min? ¶ Et tunc dicitur qđ matrimoniu est verba vt equalitollens significantia cōsensu viri z mulieris idoneoz ad perpetuā cohabitatiōē z ad copozum dationē mutua: vba vt equipollens penū loco generis: et lo qđ sacramentū sit propriū genus z quidditariū sed qđ dubiū est qđ res est matrimoniu in recto nō abs̄ repositum? idoneozū ponitur propter cohabitatiōē perpetuā viri z mulieris hoc est dicere ille termin? matrimoniu p verba vel huiusmodi signo supponit cōnotādo qđ sint inter virum z mulierē cū cōsensu pmo expli cantellū cōsensu perpetuū. ¶ Et quo patet qđ sunt necessaria ad sacramentū mas z femina rationales quod intelligi quando dicitur viri z mulieris personarū legitimarū hoc est non prohibitarū ab ecclēsia vel alia lege naturali vel diuina habentū cōsensum per signa exteriōra z c̄. qđ requirūt ad matrimoniu per sequentia nota euādēt in matrimonio nō requiruntur verba sicut in alijs sacramētis sicut etiam sacramentū legis mofate in illis sacramētis nō requirebātur verba sufficiebat materia z hoc est equū rationi lex vetus erat vmbra legis grē et verba in respiciendo obtinēt p̄ncipatū: ergo con grūū erat nunc habere verba. ¶ Hic notatis po

non suat dicere baptisum et ordinem prestare sic homo prestat animo et tri equaliter conveniunt in aialitate et distinctione aialis equaliter participant cum sint sube sensitue non valet quod dicitur durandus in aliis distinctionibus? sed beatus augustinus et hugonis non vniuococouenit cum aliis in fronteibus ostendimus? distinctio nes oes couenire i couerribilitate et in ratione iuoluenite diffinita et si alique hugonis vel alioq. ab hoc exorbitent abiciende veniunt diffinitiones. Contra hanc conclusionem possunt fieri rationes mouetes durandus tenere oppositu. **¶** Prima sicut ex parte colationis gratie dicit in matrimonio non conferit gratia virtute operis operati illi argumeto sufficit dicere quod non est verum illud quod dicit testimonia iuriscosultorum in hac parte non est danda fides cum theologis aduersantur sicut maior fides est danda canonice i casibus pure positius maximam possitiam cum suam etate in illa parte exponit quod theologo sacris litteris imoantific theologus i materia sacramentorum est preferendus canonice. **¶** Secundo argumeto sacramenta noue legis transcendunt dictam rationem naturalis cum sint quedam signa. presentia fidei sicut fides est de his que ratione naturalis transcendunt patet in ceteris sacramentis sic non est de matrimonio. igitur. Ad illud supposita veritate minoris que nichil est i matrimonio quod non transcedat lege naturale. put exultimat durandus tunc constat sua maiore vniuersaliter intellecta esse fallam et peritiora principii etiam multa sunt i matrimonio que lum e naturale transcendunt vt que gratia conferatur etia est difficile. pbare illumine naturali que requirat perpetuitas in hoc sacramento. si dicas habere gratia i sacramento est accidentarij et sine ea conferatur sacramentu. **¶** Rndetur sufficit in de fallitate maioris in quo etia si non ponatur obex i suscipiente essentialia est sacramento que conferatur gratia. Si petas qui conferat gratia i hoc sacramento dicit sine termini vel nutus cum consensu i vtroque si vnus consentiat altero dissentiente nulli conferatur gratia matrimonialis cum non est matrimonium si sint i mortali tempore illo paruo quo contrahunt nec tunc conferatur gratia nec post conferat gratia matrimonialis. quo fit quod plures ptrahit plus gratie matrimonialis habet: sed non propterea est et melius contrahere quam non contrahere. Sed ob patet si duo putat se contrahere et non contrahunt quod est aliquod impedimentum eos inhabilitas non acquirit gratiam matrimoniale. Tertio sequitur si duo fuerit in gratia assistans consensu explicati in illo i mortali et statim post in gratia nisi que habebunt gratia matrimoniale. Quarto sequitur datur interdum gratia matrimonialis vni parti et non alteri. patet. actus actio: ruz sunt i patiente disposito. id. de aia. non stat sortem esse pcto mortali et berta i gratia. Quinto sequitur stat berta habere gratia matrimoniale qui queniuz vel septenium post verba de pnti i facie ecclesie. patet stat que sortes consentiat a principio et berta non quo ad labatur lustru annoz et tuc pmo consentiat an mait cocubina et putabatur esse matrimoniu i sine lustru dabit et gratia matrimonialis et etia tuc fori si fue-

rit i gratia et non an. Sexto sequitur stat sortem dormientem habere gratia matrimoniale. patet. contrahant sortes et berta i facie ecclesie consentiat sortes et non berta toto die de nocte presentiat berta dormiente fori tunc erit verum matrimoniu et berte conferet gratia sortes est capax ergo deus tunc conferet et gratia. Similiter p3 si paruulus baptifaretur dormiens. Tertio arguitur baptisimus est anima ois sacramentorum et matrimoniu eiusdem rationis cum nostro i matrimonio iudeorum et machometitarum non videtur quod iudeus peccet: per quolibet actu quo vxor eius cognoscit distingit quod sit i ana ois sacramentorum vel oim distributue sic que nemo potest capere aliquid alioz rum sacramentorum sine baptismo et sic nego sortes iudeus capit eucharistia plato suscipit gratia penitentiale si credat se baptifatu vel oim collectiue et sic concedo: collectiue igitur nemo potest capere oia alia sacramenta sine baptismo quod non potest esse sacerdos confirmatus vel habere matrimoniu ratu et legitimum. matrimoniu infidelium est ratu sed non legitimum et separabile a susceptione fidei cum venerint ad fidem post baptisum est nouus consensus formalis vel virtualis et matrimoniu i separabile non conferat gratia i matrimonio infidelium non propterea que sint i capaces et existit i peccato originali vel mortali vel in vitroque sed quod non capit sacramentu noue legis et eua cusa sunt sacramenta veteris legis vt opinor infidelis non peccat i quolibet actu quo sua vxor cognoscit reddendo debitum vel exigendo finem ratione et hoc in prima vxore dicit i quolibet que interdum refert i cultuz sue secte actualiter vel virtualiter et tunc peccat et que creberrime virtualiter refert plerumque peccat: sed non oportet temp. Quarto arguitur in quolibet sacramento est aliquid extrinsecu quod applicat sicut i baptismo aqua et ita in aliis nec requirunt verba i matrimonio i aliis sacramentis requirunt haba: igitur. Insuper motrimoniuz contrahitur inter absentes. se cus est de aliis sacramentis sortes in gallia non potest conferre panem triticum in apobana insula: et tri inter tantum distantes potest esse matrimoniu. hec rationes sunt inutiles sacramenta inter se habet distinctio essentialia et arguitur aliquid couenit vni sacramento quod non couenit alteri eque facilitate dicere potest rat omne sacramentu habet debitum ministrum baptisimus non habet debitum ministrum: quod baptisimus non est sacramentu i baroco et concludere quod non esset sacramentu vniuococouenit cum aliis sacramentis noue legis non teneo formam eius i quarto scdo vel in aliis rationibus: sed capio potius suaz rationuz et dirigo finem que nec meent applicantur in ordine.

Distinctio. vigesima septime questio prima.

Curritur circa vigesima septima distinctio ne an ad veruz matrimoniu requirat consensus mutus per berta de presenti explicatus et an hoc sufficit semper verba intelligo nutus scriptu et equaliter. Rndetur sic requirit presentia res est libera omni illius rei non transit in aliu

Notabile

nisi eo consentiente nisi diu suprius. s. deus contra tale voluerit sed in matrimonio vir dat pntem sui copoz mulieris et e conuerso: quod illud sufficit p3 mulier bz dntum sui copoz ad hoc officium puta ad multiplicationem spem vel citius ad sacramentu propter steriles et antiq3 hz bz vir dntum contractus non irritat a superiore teneat ad dationem mutua copoz et non sufficit consensus ipotane nisi eis constat quod tunc si sortes et berta plone legitime sibi ob uiant in foro sine explicacione exteriori et in seculum consentiunt esset matrimoniu et sic non liceret sorti ducere aliam nec berte alium et sic in incertitudo esset de matrimonio. requiritur quod inter se consentiant et que hoc pateat per signa inter se requiruntur verba de pnti quod promittit aliquid de futuro nodus facit illud. si dicas in religioe ho est obligatus et tri per verba de futuro dnt ero obediens imo per verba de pnti dnt facio pffessionem i obligatio ad actus futuros fit per verba de futuro vt promitto que ero tibi obediens que istud sufficit p3 nichil aliud requiritur. **¶** Contra hanc conclusionem argumentor: potest que sempronius in scotia et teberga in extremitate apobane contrahant manent nunciu dnt in itinere tibus amnis ab aliis detenti credat sempronius eos esse mortuos et at tiberga sequit quod in fine duoz annoz matrimoniu tenebit que non videtur dicendum. Preponatur que tpe quo nunciu transeunt per franciam sempronius dissentiat et rursus consentiat que nunciu snt in apobana sequitur que matrimoniu tunc tenebit. **¶** Respondetur difficultiter ille casus emergit quoniam sempronius erit memo de nunciis inter transeundum et de muliere: sed dato casu concedo conclusionem que matrimoniu tenebit et etiam in secundo casu. Et vltimus concedo que si titius et sempronius in scotia mittunt nuncios ad extremitates grece pro duabus ita que labatur annus antequam pertingant terminum et titius dissentiat toto tempore quo nunciu transeant et consentiat quando nunciu veniant tebergam teberga consentiente est matrimoniu quia est consensus mutus per signa explicatus et si sempronius consentiat quousque nunciu eius veniant ad bertam et tunc primo dissentit non tenet matrimoniu. **¶** Sed contra illud argumentor: non sufficit consensus mutus de presenti sed requiritur que hoc vtrique consulerit non potest vtrique consistere quando actualiter consentiunt naturaliter: ergo non manet matrimoniu: non sufficit post consensus dicere que interdum inter se consenserunt: patet de duobus hodie in se consentientibus quibus dicatur in fine anni inter se consenserunt in principio anni in tali die. **¶** Respondetur in proposito est consensus qui immotet partibus sortes in scotia scripto dicit se assentire cum berta in franciam videt litteras ipsa consentit tibi est consensus mutus non requiritur que sortes actu consentiat forte dormit sufficit que consentiente et postea non dissentit. Illud patet de conuersione consuga. capitulo ex parte tua. et patet inter rebeccam

et Isaac distantes tibi est consensus sufficienter explicatus exterius. sed hic non est tanta certitudo sicut in verbis cum potest dissentire et hoc sufficienter verbo explicare sed si non explicauerit erit consensus presumptus et turpissimum esset vrgo in hoc tergiurari: propterea ad nodum argumenti dicitur esse consensus mutus sufficienter secundum erigentiam materie explicatus. si quando sibi ob uiant de nouo contrahant in facie ecclesie hoc est ob maiorem securitatem solum: at si sortes dissentit post missionem procuratoris et non explicat exterius non est matrimoniu consentiente muliere solum sed presumptum si aliis hoc ipsum explicet antequam berta consentiat nec est verum matrimoniu nec presumptum. sed pone que berta vltrebone consentiat hora sexta in foram nec post illud nec ante sortes vero rome hora octaua quid tunc facendum est ad videndum consensus mutuum. **¶** Dicitur in primis oportet videre an sortes et berta habeant eundem meridianum vel varium vt in casu nostro: Roma distat ab occidente triginta sex gradibus cum aliquibus minutis vltrebona forte quinq. vel sex gradibus: ergo necesse est habere varios meridianos arcus medij diei interceptos inter hos meridianos erit circiter triginta graduum et per consequens variorum duorum horarum equinoctialium et cum sol meridianum orientalem prius attingat que occidentum necesse est eos prius habere diem artificialem et horam octauam et sic in casu erit consensus mutus cum in varis ortizontibus simul vel prius octaua et sexta dies et nox ista possunt facile deprehendi per gradus equatoz inter ceptos inter varios circulos medij diei et miliaria respondentia eis in terra et per eclipticam lunam si sit idem meridianus neglecta latitudine duorum locorum tunc nulla prozsum est difficultas cum eque est to sol eorum meridianum attingat vtrique orientatur. **¶** Secundo arguitur probando que non requiritur consensus: dicit sortes in facie ecclesie berte capite in meam et e conuerso non consentiat tamen interzsum sortes iam berta est et consensu: tamen non habet consensus igitur: quod sit matrimoniu probor: quia ecclesia coget eum habitare cum illa. **¶** Forte dicitur oportet que consentiat de nouo. **¶** Contra volo que ducatur matrimoniu cum tiberga et habeat consensus in eam sufficientem et e conuerso ad huc ecclesia coget sortem redire ad bertam et non faceret si non esset et vxor: quod patet quia si prima realiter non fuit vxor eius nulli est impedimentum quare secunda non est vera vxor et bigamia est probabita in lege etangelica: ergo non potest reddere debetum prime et tamen ecclesia coget eum igitur. **¶** Rndetur sicut responsum est arguendo post admissionem casus quousque ducatur alia. s. teberga/teberga est vera vxor: et non berta et ecclesia errat in illo facto nec inconuenit hoc que ecclesia non est nisi multitudine hominum non potest cognoscere sicut deus que falli non potest illud est de facto que non ous dicare nisi de exte-

riozib' z postq' in facie ecclesie pulerit verba de pnti exteri' ecclesia bñ iudicat eos nolle mētri habere vñi in mente et pferre aliud exteri' sed vñs ecclesia in via mox vel in necessaris ad salutē errare neq't: s' qd furor manet pro toto videt q' satis p plexus sit tunc patet fulminationē excoicationis si nō redeat si redeat dādo ei debiti postq' est nō sua peccabit nullus ei est ita pplexus culpa sua et pcedere qui ei pateat via salutis fm illd' ezechie. xlvij. quotienscumq' ingemuerit pctōr. cc. o3 in hāc dñi dñi cūmā incidere vel q' parendo matri ecclesie nō imputabit ei illa fornicatio vel d3 adherere scēbe et se cunda ps est capieda postq' nihil obstat qn secūda sit sua vera vxoz. pōr ps pōt collozari b' pacto: si ecclesia illegittimaret quēcumq' et quācumq' post verba de pnti emissa eis vñt' nō lz cū aliā cōtra heretā o3 q' redeat ad p'mā vel cōtineat illo posito postq' ecclesia illegittimat in matrimonio psonas q' alias erāt legitime vt inferi' dicit. s' postq' illa illegittimatio nō est iure causa teneat q' d3 adherere scēbe nō iuuat fugere ad alienas ptes q' excoīca bñ quocumq' ierit excoīcatio (vt aiunt) adheret oīsi vna: inante est hic appellatio a iusta et se inutili hac via fatigabit. s' si nō sit scēba cognita s' per verba de pnti ingrediat religiozē si eā cognouerit petat abfoluionem excoīcationis a papa et indicet ei casum abfoluit eū conditionali' dicat vep. in oculato domi audiat diuina propter scandalū vbi est incognitus palā si non potest abfolui ferat equo aio. Contra illud ar' excoīcatio d3 et credere posito q' dicitat non habuit confessū cū p'ma q' confessor d3 et credere alioq'n non pōt et iniungit p'nā. Itē qd erit de illa paupe berta in illo casu nunq'd dabit ei facultas contrahendi cū alio. Itē negādo q' ecclesia d3 et credere nūc plusq' aū q' protulit verba de p'senti cūlibet tēz passim dare facultas retrocedendi. sec' nō est foro conscie ibi confessor credit ei tāli foro nō requit testimoniū et sic plato p'sb' consulat ei adherere scēbe z bñ z cicerone iudex eccl'asticus cōsulat sotti z nedū b' s' excoīcat nisi relinq't se cunda z p'me adbearet et sic abō bñ procedit in foro suo: z s' p'cipiat vel consulat contraria non tñ cōtrariis rōmb' sed bñ cōsōntis. Et q' idē hō esset iudex z p'sb' q' audiens confessionē procedet p'ris vñs in illis duob' foris. s' z ponam' q' iudex credit ei in confessione q' in eā non consensit tūc p'stat ecclē q' scēba ē suavoz q' d3 eū abfoluere. Itē dō dñi s' q' ecclē cōstat vel in foro quo ecclia procedit et sic nego: procedit fm exteriōz: vñ alio mō procedendi trāstat: q' d3 p'p'ti' stare cū scēba nego p'sequētiā.

ii. p'hibita

tur evitare mortē proximi: alias faceret contra pceptum hic autem faciendo secundum allegatā: et probata non facit contra pceptum: propterea nichil contra positionem. et etiam multa inconuenientia ex hoc sequerentur passim multivolentes vxo res repudiare dicerēt se nō p'sensisse a p'ncipio z sic p' mēdacia relinq'ret sepe suas veras vxozes: nec seq'tur ecclesia pceptū sub excoīcatione fori relinq're suā verā vxozē et adherere nō suē: q' ecclia male agit ob ignorātiā inuicibilē et si fortes ex malicia et p'tim p'tialr' ob excoīcationē adbearet non sue ecclesie est in cā illi' non aut in culpa nec p'pterea iudex h3 assensus cōtrarios forte neutri parti assentit mēdax h' lucraf q' cū vep. enunciat ei non dat fides potest assentire istis debeo eū excoīcare i foro exteriōri q' rationabilē causā habeo est probat' cōtūmāz lz nō debeat parere probatū est in foro exteriōri et parere debere propterea a me excoīcand' nō peccat auctoritate legis: nec seq'tur iudex p'cepit exteriōrius fori adherere illi quā scit esse non iudicā: q' male agit: facit iudex qd pōt facere et o3 iudicare scōm allegata et potissimū vbi et non cōstat de opposito in foro in quo pōt illud reuelare nec p'uenit ius cōscientie. s' pone q' fortes dixerūt duob' titio z sempronio volo ire in facie ecclie et ducere berta s' q' quid dixerō non creditis: non habeo intentionē eā ducere: postea contrahit p' verba de pnti in facie ecclie s' h3 oppositū in mente. postea contrahit cūz tebergav' supra qd tunc fiet: rñd' ecclia d3 facere eū adherere p'me adhuc bñ credit platoni et ciceroni omni exceptione maiōz: s' z debet bene iudicare q' mutauit postea voluntatē et habuit animū cū berta contrahendū et q' noluit fornicari et mentiri. Cōtra ēt ecclesia d3 iudicare q' noluit mētri dicendo vñs: cogitādo aliud. Si dicas q' vep' s' iudicat q' mutat p'positū. Cōtra ponat q' ip' dicat non placet ei eā capere esto q' ipsa cognoscit et sit ipsa surda et ceca et nō percipiat. rñd' dicitur q' adhuc ecclesia eū coget adherere illi mulieri in fauore matrimonii et cā est q' ibi sunt duo cognoscere mulierem fornicarie et mentiri vtrūq' est p'tin' si ecclesia iudicaret q' fornicaretur non iudicaret q' mentitur vel q' mentiret q' non fornicaret et sic frequēter daretur occasio decipiēdi mulierē et fauore matrimonii d3 eā adhuc ducere de scēbo mēdacio s' tunc iudicaret eū mentiri loquendo mulieri. Qu' peius quid erit de paupe berta: dilingo: vel ipsa est cognita a forte vel non si scōm continet et ingrediat religionem vel viuat extra continentē: altero viuente nubere non potest: si sit cognita non pōt religionem intrare nec contrahere altero viuente: quia ipsa consensit q' tūm ea erat et alter verbis dolosis eam circumuenit q' si ponas q' ipsa est mēte dissensit potest coram deo qui scrutatur corda et renes religionem ingredi q' tūm est ex parte ipsius sed religio eam non recipit nisi alter velit continere cū ecclesia p'sumat eaz ē eius. dicitis berta est p'sona habilis: ergo contrahens cum cicerone cōtra

Notanda

Interp'et

bit verum matrimoniu: s' pōt ciceroni reddere de bitu. It' respondetur concedendo q' realiter dicit cum cicerone est p'sona habilis et cicerone prout sup ponitur nichil impedit q' est vep. matrimoniu. si petas qd facit ecclesia p'te vnum de facto potest esse fortes tātē fidei apud homines p' laudabilez v' t'ā q' berta reddet debitum ciceroni z petet sine peccato nec d3 iurare conscientiam in oppositum.

Distinctionis vigesime septie questio secūda.

Teritur scdo circa hāc dñi. xxvij. an matrimoniu soluat p' religionis ingressum. P'pono conclusiones. p'ma: vir vel mulier a carnalem copulā post verba de pnti potest intrare religionem altera p'te renitente. Cōtra conclusio: suscepio sacri ordinis non dirimit matrimoniu de pnti aī carnalē copulā. P'ior conclusio parz de puer. cōiu. c. vep. z. c. ex publico. Scda cōclusio p3 q' determinatiōe dñi iohā. xxij. q' incipit. antiq' con certationi. Cōtra ista s' vep. est matrimoniu aī carnalem copulā et tātē ligamētis sicut post carnalem copulā s' non h3 post carnalem copulā intrare religionem sine alteri' p'te consensu: q' nec aī quid facit copula ad matrimoniu verum erat matrimoniu inter beatā v'rginem et ioseph et nunq' inter eos copula. Hego q' tātē ligamētis aī carnalez copulā sicut post led non est facile cōdere discrimē de vocatione beati iohā. euang'el. post matrimoniu: de p'senti ad apostolatum non concludit licet apli habēant oīa in cōi non constat q' tria vota emiserant nec valet dicere aī carnalem copulā marit' non h3 possessionem corpis vxozis sue nec econuer so qui quis est professio ponit statum vice: dei in p'fecta possessione et q' in p'zomissionibus fortior ē p'romissio possidentis q' p' b' q' contraheret cū berta p' verba de pnti sine copula postea cum teberga eā cognoscendo d3 manere cum scēba qd est falsum p3: est actualis possessio h'ec d3 dicere religio est maius bonum q' matrimoniu q' sic est q' matrimoniu consummatum non v3 currere ad statutū ecclie q' lz legitimat vel illegittimat non tñ matrimoniu contractum dissoluit potest dici istud est ex institutione xpi et ita pontifices maximi diffiniuerūt et patres sancti obseruauerunt: p3 de machario et alexio. xxvij. q. ii. s' ecce. d' in. c. vep. qz cum non fuissent vna caro s' effectū satis potest vnu ad deuz transire et alter in sclo remanere. et in. c. ex publico. s' sane. dicit pontifex q' dñs in euang'elo dicit non h3 vtro nisi ob causā fornicationis vxozes suā dimittere. Interdum est fm interpretationem sacri eloqui de his quoz matrimoniu est carnalē copula consummatum: si ponas vñ mulierem cognoscere ipsa renitente an ipsa potest intrare religionem et apparet q' nō cū matrimoniu est p'sumatū p' carnalez copulā z vir vñ iure suo. rñd' si est p'sumatū per carnalem copulam vtrazq' p'te p'sentente ipsa non

potest alia p'te nolente intrare religionem s' in casto nostro dico q' ipsa potest intrare esto q' matrimoniu est consummatum cum altera p'te p'radicit vzo lebarvii iure suo p' leges cōm de intranda religioe malus non d3 esse melioris conditionis q' bon' q' d' esset vep. nisi mulieri liceret religionē intrare. s' d' cas ad qd p'positum ipsa contraxit q' d' sit de cōtractu placziā mulieri post matrimoniu intrare religionem nec opus est q' displiceat matrimoniu iā contractum sufficit ipsa non vult complere. s' dicit esto q' fortes ingrediat religionem vinculum matrimonii durat adhuc cū non est mortuus et berta potest cape alium v'z vt p3 in. c. vep. z sic berta habebit duos viros vnum in religioe alium extra religionem nō s' in religioe: p3 si sex post matrimoniu de pnti ante carnalem copulā ingrediat religionem. It' dicitur sue dicitur vinculum matrimonii ruptum vel ne pap' refert est certare de noie cum ad nouum matrimoniu contrahendū est idē d' dico esse ruptum. p3. xxxi. q. i. quid v'rginū de d' uoz. gaudemus in aut. de sancto. s' si vero. coll. se. dico ergo non inconuenire q' berta habeat duos v'ros mortuos cū v'z vel plures mortuos cū v'z et vnum viuēte in seculo. Sed contra ponam' p' p' tificem dispensare cum religioe vt egrediatu re nobium sicut potest in aliquo casu et inferius patebit tunc berta habebit duos viros i seculo. s' p'mū maritū q' intrauit religionem et fm v'z. It' dicit hoc non in cōuenit post mortem cuiusm vnius cum ille est resuscitatus si vir est resuscitatus mulier q' erat eius non est obligata iterato cō cape si lasarus habuisset vxozē ipsa non obligabat rursus cape lazarus post resuscitationē. i. c. corinth. vii. mortuus est v'z soluta est mulier a lege viri in p'mo instanti nō ē v'z soluta vinculum matrimonii definitē altero ex tremoz tollit illud iugamentū: sic in p'mo instanti quo quis est religiosus vinculū matrimonii est solutū. sed dicit q' altera p'sona ingrediat religionem p'sone q' vniabent manent et ipse sunt vinculū non pōno relationē distinguat a fundamento et termino. It' deo res q' erāt vniue manent s' non manent ampl' vinculū lz ille p'sone non desinant ē desinunt cōvin culū. ar' dicit ad hebre. xl. mulieres accipiunt viros suos: dico q' poterāt id facere p' nouum consensum scdo h' intelligit de filiis mulierē resuscitatis quos mulieres acceperūt non est sermo de matrimonio si fortes aī carnalem copulā ingrediat religionem berta est interim vxozata cū platone q' est eius v'z cōsue' non tenet adherere fori cum ipsa est nunc vxozata nec tenetur vt apparet capere fortem dato q' ipsa non sit vxozata cum vinculum semel solutū erat. Si ponas q' dispensatur cum forte ad egredie dum anteq' berta est cognita a platone videtur q' in illo casu tenetur adherere p'mo scilicet fori ne go consequentiam cum vinculum est solutum: secus est vbi non esset solum. Cōtra: ex isto sequitur q' quis potest habere duos vel tres viros post carnalem copulam per cōsensum v'rius q' p'te p'tis est falsū s' z aī: p'robo p'nām d' bant for

opus offis

Secundū vñm d' v'z p'mū solū vñm d' v'z

casum ambigui in iure diuino in quo sensu debeat intelligi et exponere vnum passum per alium aucto- ritate sed reuocare non potest inferior legem su- perioris sed hic non est prohibitio de iure diuino a- postolus multa conuulsa a scripto vt patet pime co- nstibozum septimo dico ego non dñs in proposito a scripto conuulsi vt patet per illa que snt cõtextu phibentur qd cõstat et prohibitiões hñanas nõ vno lentum non perculsores et tales nõ prohibentur de iure diuino vt liquet igitur. ¶ Sed contra illud ar- gumentoz extra de bigamis capitulo scdo dicitur non licet dispensare cum bigamo quia hoc esset cõ- tra apostolum. dico qd hoc scripsit romanus ponti- fex inferiori: patet de licio tertio: illud capituluõ de- rigente ad spalensem archiepiscopoz: etiam hoc po- nitur propter difficultatem que ponitur in dispen- satione raro dispensatur lucius tamen dispensauit cum pannomitano epdo nec hoc est proprie contra aplm dispensare sed solum contra verba apostoli vbi est rationabilis causa dispensandi annueret apo- stolos dispensationi cum maximo pontifice spaleñs archiepo non est data facultas hoc faciendi et sic vo- cauit lucius hoc est cõtra aplm. forte cõ dispensan- di non valuit et sic contra aplm: etiam ei non erat h- cõmissum licet causa erat rationalis lucius dicit in caplo super de bigamis qd homines sunt spolian- di ordinibus intelligatur ab exequutiõe ordines col- lati a ferrino non possunt a maximo pontifice nec ab alio viatoze: quando papa dispensat cum bigamo non facit qd nunq̄ fuerit bigamus sed tollit il- lam irregularitatem canonicam. ex isto patet multa superflua recitat et ponit glofa in capitulo super de bigamis. Ad secundum dico sufficere qd vir pu- tet suam vxorem esse virginem quando eam ducit nec constat et certitudinaliter an vxor eius est casta castitate coniugali tpe matrimonii sufficit ei nec dicit de opposito esto qd fama paucorum de ea male lo- quatur: multi multa loquuntur: non debet promo- uendus facere exploracionem an vxor eius est pu- dica. ¶ Et isto sequuntur propositiones. ¶ Prima est: pleriq̄ sunt bigami vel formaliter vt interpretatiue credunt se monaganos. ¶ Secundo sequitur qd aliqui bigami promouentur ad ordines sine dispensatione: patet de illo qui non credit se esse bigamum nec habet motium sufficiens creden- di. ¶ Tertio sequitur: aliquis impeditur ab ordini- bus sine culpa eius propter impudicitiam vxoris sed nõ sine causa.

Distinctionis vigesimo octave questio prima. ¶ Primo queritur circa distinctionem vicefi- mam octauam an carnalis copula cõ spõ- salibus causat matrimonium. ¶ Respondeo per conclusiones. ¶ Prima: carnalis copula ante sponsalia nec causat matrimonium verum nec pre- sumptum: qd non verum clarum est: qd nec presum- ptum patet: nunq̄ presumitur datio mutua corpo- rum per solam carnalem copulaz qd si sic inter om- nes personas abiles inter quas esset carnalis copu- la esset matrimonium presumptum quod est falsuõ

sponsalia sequentia solum indicant consensum de futuro. ¶ Secunda conclusio: carnalis copula post sponsalia si asit consensus mutuos facit matrimo- nium: patet ibi est consensus mutuos sufficere ex- plicatus quia per precedentia verba cum copula p- sentialiter que sufficenter indicant consensum pre- sentialem. ¶ Tertia conclusio: carnalis copula post spõsalia siue asit cõsensus matrimonialis siue nõ / causat matrimoniuõ presumptum ecclesia presumit in melioze parte qd nolunt fornicari cõ possunt se co- gnoscere affectu maritali et dato qd peccarent ante matrimoniuõ in facie ecclesie in illo actu tamen pec- catuõ erit multo minus non inuenit viruõ pecca- re cõ propria muliere. ¶ Confirmatur matrimoniuõ quod est presumptuõ nulluõ non causat impedimẽtuõ matrimonio sequenti: sed carnalis copula post verba de futuro prestat impedimẽtuõ matrimonio sequenti contra qd etiã nõ admittatur probatio patet de spõ- sal. bis qui fide igitur. ¶ Contra predicta argui- tur: carnalis copula non causat matrimoniuõ veruõ nec presuõptuõ nec solaverba de futuro. ergo nec et ag- gregatuõ sed negas consequentiã solus consensus vnus explicatus per verba non causat matrimoni- um nec solus alterius sed illi simul sumpti causant matrimonium etiam sola verba sine consensu non causant nec solus consensus sine signis exteroz: bus sed illa simul constata causant. ¶ Contra si for- tes contrahit cõ vna filiaz titi et postea vna earuz cognoceret sequeuter qd esset matrimoniuõ presuõ ptuõ: patet post sponsalia: sed hoc est falsuõ equa est ratio cõ omnibus cõ: non magis determinat contra- xit cõ vna q̄ cõ alia: ¶ Proterea carnalis copula ante sponsalia et post sponsalia equalitatur sicut duc- tus et cõcuti equalitatur scuto et ducato: sed carna- lis copula ante sponsalia non causat matrimoniuõ. er- go nec post sponsalia causabit veruõ vel presuõptuõ. Ad primuõ sufficenter responsus est inter arguẽduõ vsq̄ ad illud punctuz qd cognoscat vna filiaruõ titi: dicitur erit presuõptuõ matrimoniuõ cõ illa: sed si postea verba de futuro quis aliquã cognoscens et nõ con- sentiens in eã tanq̄ in vxorem postea ducat alia se- cunda est vera vxor eius: qd patet: vtrazq̄ est perso- na abilis et consentiunt mutuo per signa exteroza vt superius diximus de sicte contrahente. interduõ presuõptio attenditur inter personas incales vt si nobilis post spõsalia clandestina repẽtine cogno- scat pauperẽ muliereõ presuõptuõ qd hoc fecerit pro- explenda libidine ecclesia non vitatur maxio rigore in illo casu tñ potest illuz excolicare et cõpellere per legem cõem adherere mulieri quã cognouit: caue- ant propterea tales mulieres presuõptuõ male de eis qd hoc faciat allece libidine et qd alter non cõ- sentit et quecumq̄ fuerit mulier nõ magna opinio- ne habebit maritus de eã in posterum. Ad secun- dum argumentuõ patet nõ esse simile ex predictis. Si dicas nissus copule non sufficit vt pontifex dicit in capitulo prefato: et tñ ecclesia debet presumere in melioze parte qd voluit cognoscere affectu vxorio et non fornicare. ¶ Respondeo per nissum copule nul-

Vox vna papa non potest dispensare cum bigamo nec dicitur dispensare

et non potest dispensare cum bigamo nec dicitur dispensare

set hinc non est autem nisi carnalis copulatur sed non potest ad hunc modum dici qd non est nisi per similitudinem hinc per magis loqui

la est suppositio sumitur alterius dissensio et ma- trimoniõ nõ claudicat vno pede. ¶ Et dicitur cõ requi- ratur cõsensuõ mutuos nemo potest esse certus de con- sensu alterius: ergo nemo potest scire an est veruõ ma- trimoniõ. ¶ Respondeo certitudo moralis ex rudibõ cõ- secturis pcedit in proposito viro sufficit qd ipse cõ- sentit et mulier dicat se cõsentire nec ei cõstat de op- posito et dato qd ipsa dicat in lapuõ temporis se non cõsensisse a pceptio non nunc nulla est adhibenda si- des nec vtr adulteratur vt fornicat. ppter dissensuz mulieris imo facit acti castitatis coniugalis dato qd alia nõ sit vxor ei? qd dissensit sufficit ad hoc qd cre- dat sufficenter alia esse vxore eius vocado iust actu fornicatione dabit fornicatione simpliciter meritozã cõtra moduõ loquendi prim: sed mulier fornicat que nãq̄ consensit nec inuenit per eundẽ actu exte- rioze viruõ castitatis actum facere et muliereõ actu lu- ricie si mulier semel consensit et nãq̄ dissensit ista est veruõ matrimoniuõ si mulier nãq̄ cõsensit nec differ- sit hoc vix cõtingit tamen illo admisso non est ma- trimoniõ.

Distinctionis vigesimo octave questio scda.

¶ Queritur scdo vtrũ consensus cõditionatõ de piti sufficiat ad matrimoniuõ. ¶ Respondeo duplex est cõditio: quedã repugnã- bonis matrimoniuõ vt in distinctione pcedẽti dictuõ est illa cõtractuõ vitat. alia est pãditio nõ repugnã- s illa est multiplex: qdã de piti et tñc extante cõdi- tione est matrimoniuõ id est si cõditio sit posita in p- terituz si sit de futuro necessaria id est dicere capio te si sol oretur carum non videtur requiri necessitas simpliciter vtrazq̄ necessitas scutabilis naturaliter: dato qd deus de potentia potest impedire ortuõ so- lis cras: cõditio impossibilis erit pro nõ adiecta: si cõ- ditio fuerit cõtingens in futuro nõ sufficit ad ma- trimoniõ. dixi cõtingens futuruz ppter cõtingẽs p- sens qd est cõtingẽs in instanti vel rẽpoze in quo est. quo sit aliquis consensus cõditionatõ est certus ali- quis incertus. Sed ponis qd fortes contrahit sub hac forma capio te in vxore si pri tuo placeat et pri placet interim an est matrimoniuõ: dicit qd oportet qd eis cõstat de certitudine cõditionis nõ sufficit. ¶ Sic hic dubitatur cõ aliqua verba sonãt pro sponsalibõ aliqua pro matrimonio vt volo te capere in vxore qd ponem? dicitur. ¶ Respondeo oportet ire ad naturã contractus plus qd ad verba oportet vide- re an ex modo faciendõ volebat contrahere spõsalia vt matrimoniuõ et ad moduõ loquẽduõ cõmunẽ si fortes dicat capio te in meã et berta rursus capio te i meã cogent stare matrimonialiter esto qd berta dixit se intellexisse substantiuõ seruũ et fortes ancilla. ¶ Se- cundo dubitatur quare septẽtũ sufficunt p spõ- salibus viroz et mulieruõ quatuordecim requiruntur in viro quo ad matrimoniuõ et duodecim amõ ad mu- lieres. ¶ Respondeo ambo ferme simul incipiunt vtr ratione nõ valẽt sponsalia ante septẽtũ de spõ- sal. ipubertũ frãsin qua ducuntur qui quẽntio nichil

fit de spon. si infantes li. vi. nuptei mare añ. cluij. an nos nõ tenet in femia añ. vi. nisi malicia suppleat etatẽ malicia supplet etatẽ qñ ex cõplexione indi- uiduali huic cõpetit gñari qd non cõpetit aliis fm legẽ cõmunẽ salomõ genuit roboã añ. vñ dicitur annuõ beat? gregorius narrat in libro vidualogoz qd aliquis in nono anno ipregnauit nutrice: licet aliq̄ vt de lira hoc nõ credant de salomone sed eoz ra- tio est nulla hoc bear? hieronim? tenuit ad vitales presbiteruõ. ¶ Albertus dicit se vidisse puellã nouẽ an- noz. cõcepisse et peperisset decimo anno. et iacobus de foliulo sen prima doctrina quita pmi canonis dicit qd quidã fide dignus marituluõ de sectã sophia se vidisse papie puellam pregnantem que erat pze- cise amoz octo quare sic nõ poterit esse de vtro. ¶ S- queris qd cause est qd mulier viro frigidior est vtr potes ante viruõ si frigidior. patet. ipsa raro part- tur fluxuõ sanguinis emozoidaz. p. vij. de partibus aialiuõ r. j. de generatione. cõditõ dicitur parti ioco mala herba cito crescit. patet de cecuta zizania vtr ca et ceteris id genus bona lãte mature scit vt tenen- do qd mulier nõ concurrat actiue ad gñationez plus ipsa habet matricẽ et cetera disposita ad susceptio- nez plus añq̄ vir muliereõ cognoscere potest. tertio cõ vir pot gñare postq̄ mulier desinit parere natu- ra prouidet mulieri vt ipa pere potest añq̄ vir gñã- re incipiat vñ vir vsq̄ ad septuagesimuõ annuõ gñat et nõ vltra contingẽs rarissimuõ est de mĩssilla rege- inuanduz. qd cõtesimo vite sue anno genuit mulier nõ pit vltra quinq̄gesimuõ aristoteles tñ habuit aliũ moduõ opinandi. vij. politicoz. a legibus cesariã et iure pontificio et non ab omõ qd mulier i decio octauo et vir i trigesimo sexto tradatur nuptuõ vt simul desinat ille gñare et illa parẽ etiã in iuuenili etate fe- tus genitus est debille et nimis parũ etatis inter pa- trẽ et filiũ et nimis plures i patria sterili generantur. ¶ Et forte dicit pigmei gñant in quito anno et sene- scit i octauo ergo leges non sufficiunt oibus. ¶ In- super homines min? et min? vñq̄. patet incipiendo a genesi et psequendo historias ergo tadẽ vt decem homines ad gñanduõ vel generabũt añ decimũ q̄- tus annuõ. Ad primũ forte negas pigmeos et pter rationẽ. vij. de aialibus. dicit autẽna pigmei sunt vnus cubiti et pugnant cõtra grues nec hoc est ali- quod mẽdatuõ deebano dicit se aliquos eoz vidisse. patet decima pñcula probleuãit tor? mĩdus hoc cõstat si nõ credas locũ esse vbi nõ fuisse quo- modo assentis alexandria esse in egipto hoc patet apud aristotelẽ. vij. de hisozis aialiuõ pigmei non sunt hoies sed bant nobis cõpũ sine cõueniẽtia q̄ plu- ra alia vt de simla cõtingit nec vere candidã honesta- tem vel iusticiã habet loqã imperfectã dicuntur ha- bere hominibõ satis vicinã. Ad secundũ argumen- tuõ nego qd semper min? et min? vt argumentuõ ima- gĩnatur necatur an alii hoies de quibõ sacre histo- ric nõ loquuntur ita diu vñq̄ sicut illi de quibõ lo- quuntur sicut erant supernaturaliter pteruati et appa- ret qd sic et hoc dicere oportebit de enoch et bella tel- bite homines a principio poterant cõter plus viue

et vultu

gñandẽs

vnus hoies

loz vñq̄

re q̄ nunc vsunt primi parentes erant creati eru-
ditu homines sic temperate vixerunt homines pro
pter aspectu celi i aliquibus p̄ribus diutius vsunt
q̄ i aliis memoriē pditā est p̄pterea bonū esse occi-
dere p̄rem in trualit. Erab. xv. li. dicit Indos
cxix. et feros duetos viure auzēoz cognōmēto
sapiens teste cōmētatoz i colliget. pp̄t medicine pi-
tiā vixit cētū z trīginta annos ep̄nēides centum
quiquaginta terentia ciceronis septē supra centuz
plerōq̄ alios facile est citare i mediū q̄ diu vixerūt
post h̄storā geneleos tertiā z quartā etatē iniquid
a bis mille annis p̄teritis reputabat bona etas ha-
bere octuaginta annos imo septuaginta z p̄ optime
cōplexionatis octuaginta z vltiorū vita esset labor
z dolor. patet per regis. p̄phētā. psal. lxxxix. canē-
tē anno nostri sicut aranea me ditabuntur die a anno
ruz nostrōz in ip̄is. lxx. annis. Si autē in potētatib̄
octoginta anni z amplius eoz labor z dolor hoies
adhuc ita diu viuūt nō est defendēdū de annoz con-
gerie sed mala vita.

Distinctio vigesime nona questio vnica.

Circa distinctiōē vigesimā nonā quero an
cōsensus coactus sufficiat ad matrimonū
supponam? aliqua q̄ alias explicātur luct-
dius q̄ voluntas nō potest cogne ad ei? actū elā-
ctum nec ad actū impetū si quis quēpiā mea ma-
nu percutiat illa percutio nō est a me impata sed a
mouēte manū pot̄ tñ voluntas induci ad aliqua per-
penas vel blandicias ita z cōsentia z actus eliciat
qui cū nō haberet si sibi esset relicta. patet de abs-
cēte pedē ne inficiat reliquū corpus. patet de p̄-
sente merces in mare ad exonerandaz nauū nimis
referatē tēpore piculi incūbētis hic est voluntarium
alicui nolitū mixtū vt patet. ij. ethicoz. 3. plus est
de voluntario q̄ nolitū vt dicit aristoteles cū mē-
cator res proprias elicit cuius actus voluntatis im-
perat mēbris nauū euacuare vocabim? coactionez
inductionē ad aliquod siue per metū vt in exēplo
facto siue per blandicias. Supponatur vltēr? du-
plex est metus quē cadens cōstantē vtrū per vlt-
rū etiā mulierē cōlectimur eoz alique pleriq̄ vlt-
rū i amfiositate p̄stabat vt tonuris pantasilea simi-
lante. Alius est metus cadens i cōstantē vtrū
id est metus leuis z floccipendēdus cōstans ab in-
constante fecerunt qz cōstas sequit̄ rectā rationē
per quā scit quid pro quo sit faciēdū vel omittēdū
se elongat a magis malo z adheret minori malo pe-
ne q̄ separat a culpa. scō quātū ad estimatiōē p̄-
culle leue piculū aspēnatur z nō in cū. quo fit con-
stans pro nullo puro malo pene eligit culpā magna
mala pene. p̄ nostro casu i hoc carmine includūtur
Stuprū sine status verberū atq̄ necis h̄ est perde-
re castitatē. Sufama malū pdere vitā z lapidari
q̄ castitatē culpabiliter amittere incurrere seruitutē
gūta verbera vel mortē. H̄is i epitomate recita-
tis pono duas conclusiones. **C**irca est met? ca-
dens i cōstantē vtrū impedit matrimonū. patet de

sponsali. c. iij. locū vbi alex. tertio dicit cū locū nō
habeat consensus vbi met? vel coactio intercedit
necesse est vt vbi assensus cuiusq̄ requiritur co-
actiōe materia impellatur hoc patet. c. venēs i cō-
titulo z. ff. q̄ metus causa metū nō valet dicere co-
trahit deo est matrimonū s; nō est presumptum ab
ecclesia qz ecclesia presumit q̄ nō cōsenserit. **C**on-
tra ecclesia interpretatur casū fratris in meliozem
partem vbi nō cōstat ei de opposito. ergo interp̄-
tatur q̄ homo nō vult mentiri presentialiter dicen-
do. capio te in meā quā consentiat. Item iustum
est q̄ iura subueniūt b̄is qui faciunt i discrimine il-
lud q̄ possunt puta fortes est inter duo vel cōtra-
bere cū filia tirāni vel occidi m̄n? malū est cōtra-
bere z hoc facit fortes rationabile est q̄ fauore in-
nocentis z odio nocenti contract? ille irritet alio-
quin pleriq̄ cogent tirācie matrimonā z multa
mala sequerentur. **C**irca cōclusio consensus
causatus p̄ timorē nō cadētes in cōstantē vtrū nō
irritat matrimonū imo sufficit ad matrimonū. p̄
nō est intentio ecclie talē cōsensus irritare sicut le-
ges subueniūt restituētes i integritū illū qui pass?
est iustū metum nō illum qui est nimis miticolosus
pater illud de h̄is que vi met? ve causa sūt. c. cū d̄
lectus. Ex istis sequitur q̄ ista irritatio venit ab ec-
clesia an cōz p̄hibitionē ecclie fuisse matrimonū
z hoc patet cōsensus esse pure liberū explicatū p̄
signa nec sufficit ad matrimonū nec inuoluntarium
voluntario mixtū impedit matrimonū. primū p̄
de cōsensu maris in tertio decimo anno q̄ ratione
vritur talis cōsensus nō sufficit. p̄pter irritationem
maximi pontificis sūt in miticoloso ita impur? est
cōsensus z non liber. p̄ leui causa sicut in cōstantē
ex magna causa nouit cōstans nō semper mouētur
auea quibus insidiantur. **C**ontra ista argumentoz
fortes dicit capio te in meā vel ita est sicut dicit et
sic est matrimonū vel non est ita z sic mētū dicit Jo-
salum. Fortē dicit dicere fallum est impūns men-
datio credit dicere verū. **C**ontra ponatur tū? do-
ctus canonista vel theologus scēs illum cōtractū
inualidū ad matrimonū videtur q̄ debet pati se et
tū? occidi q̄ mētrū culpa nō cadit in cōstantē vtrū
rum citius est ferenda mors q̄ mētrū ventali-
ter. Respondetur dicit capio te in meā hoc est q̄stū
est ex parte mea sic intelligit hoc est factū q̄ in me
est in ista ambage ad te capiēdā z si cogatur a tirā-
nō dicere capio te libere hoc nō videtur cadere i cō-
stantē vtrū ostendat tirāno cōsensus que habet in il-
lo casu est inualidus. **C**irca arguitur blandicia
aliquos ceruicosos vel ḡios animi tantū mouent
sicut mētrū h̄ impedit ergo nec mine cadētes i illū
cōstantē vtrū. **C**irca super cōsensus coactus a deo tē-
more peccati sufficit ad matrimonū q̄ in propo-
sito timor cadēs in cōstantē vtrū. Ad primū dico
ecclesia nō illegittimauit cōsensus per blandicias
quilla nō est regulariter vebemēs nemo est qui nō
potest eis obuiare nullomodo tantū mouetur sicut
mox vel grandis verberatio. vt dicit aristoteles
ij. ethicoz. j. q̄ si quis p̄stā ideo iocunda violenta dē-

perit esse qz et extra sūt et compellit oia erunt elus
sua violēta vult aristoteles dicere nō tātus mouēt
iocunda sicut violēta nec deoffensis eloquentia
nec ciceronis faciunda tantū aliquid in cōsensum
flexissent sicut dicitur tirāni alexandri aut hāmba-
lis crudelitas. Ad sedz concedo q̄ timor de pecca-
to p̄cipiente deo nō inualdat cōsensum matrimo-
nialē nec hoc intendit pontifex z si intendere deo
p̄cipiente oppositū iā deo parēdū est. sed dicit
si qua mulier sic contractū tempore raptus vt solet
esse alicubi locoz vbi minus iusticie seruat q̄ hic
an est matrimonū presumptum per carnalē copu-
lā et an tante timore valeat matrimonū dicit con-
sensus que ipsa habet nō sufficit z nō debet redde-
re debitū qz nichil debz / d̄z ofisatā reniti nec presu-
mitur matrimonū stante illo casu si non cōsentiat
in matrimonū aliquo modo neget se vltro cōsen-
sisse in copulā sed violēta esse asserat sed si p̄-
mittat se cognosca cum restituta est libertati erit ma-
trimonū presumptū. **T**ertio arguitur cōsensus
coactus sufficit ad baptismū deo cōsentiat et eius
effectus maiorē q̄ talis sufficit ad matrimonū. for-
te dicit vniū est de necessitate salutis z nō aliud.
Contra ordo nō est de necessitate salutis z tñ in or-
dine p̄sensus mixtus sufficit iugitū. dicitur superi?
ecclesia vniū illegittimā z cōtractū viciat nec hoc
inconuenit in matrimonio q̄ supponit tēpore vel
natura cōtractū naturalē. **C**irca arguitur fortius
est vinculū per consensū de presenti cū verbis de
presenti q̄ per verba de futuro ceteris parib? hinc
inde puta coacte z coacte sed contract? sponsalū
coactus iuramento vallatus obligat iurātē. p̄ de
b̄is que vi metus ve causa sunt ad aures. q̄ contra
tū? sponsalū iuramētū vallatus. probatur de re-
nūciatio. capitulo. insuper. Respondetur nō esse si
mille cū vnus contractus est inualidus et ipso iure
nullus vt in proposito. extra de sponsali. cū locum.
hoc patet de voto de h̄is q̄ vi metus ve causa sūt
c. j. quedā per metum facta tenēt ipso iure quousq̄
subueniat metū passo auctoritate superioris q̄ suo
officio implorato z metu p̄bato debet a p̄missione
absolue z orati facere restitū in meā hoc est q̄stū
Circa dicitur an requiratur consensus parentū ad
hoc q̄ sit matrimonū. hic maritū de magistris in
materia raptus cōclusiōe sexta facit magnū p̄ces-
sū z tenet q̄ nō valet matrimonū quousq̄ ipa re-
situantur z parentes consenserint z ipse sit solutus
ab excoicatione ad hoc introductū cōciliū mēdēse
z gratiā in aliquibus pallibus z in octaua cōclu-
siōe dicit nō sufficere mulieris consensus sexta et
octaua conclusiones sunt falsę: in probatione fal-
litur leges ciuiles hoc statuerūt z aliquid antiqui ca-
nones hoc pretendunt licet nō alleget. vide. xxvj. q̄
ij. per totū z insitu. q̄ iustas aut nuptias inter se-
cites romani contrahunt que sūt p̄cepta legum
coēst masculi quidē puberes z femine vtrū potētes
sue patres familias sue filii familias sint z consen-
sum habeat parentū quozū in potestate sunt nā hoc
fieri debere z ciuilis z naturalis ratio suadet in tñ

vt iustus parentum p̄cedere debet si qui autiqui
canones fuerint reuocantur per notos patet de ra-
proi. capite penultio z ap̄nultimo cōgrū est ha-
bere cōsensum parētū vt rebecca fecit sed nō est de
necessitate sacramenti leges ciuiles locū nō habēt
in materia sacramentozum. **C**irca distinctio trigesima questio prima.

Circa distinctio trigesima distinctio
nē aliqua que querit magister in littera
vel que ad illius elucidationē conducāt.
Quero an error impedit matrimonū
supponatur. error est assensus fals? sine formidine
vel dissensus verinō sit nobis cure ipsarum siue er-
ror dicatur falsus intrinsece vt obiectiue errare est
verum p̄ falso putare vel eouerit. xxij. q̄. ij. q̄
autē et magister in fra quidē est error persone vt
quando putatur virginitas est tamen plato nec hic
error circa nominationē cōtingit s; potius circa rē
sub tali noie significatā. se cundus est error conditio-
nis vt qñ aliquis putatur esse liber est tñ feruus er-
ror qualitates quando putatur pulcra / casta vel bo-
na ipa tñ est feda impudica vel mala. Ali? est error
fortune qñ putatur diues est tñ paup vel eouerit
Circa p̄missis pono duas cōclusiones. **C**irca
error conditiois z persone impedit matrimonū
Circa cōclusio alitudo erroris nō impedit.
Circa cōclusio probatur quicquid impedit causam
alicuius effectus illuz effectū impedit z hoc quādo
talis effectus nō potest produci nisi ab illa causa: s;
sic est q̄ error impedit noticiā sine qua nō habetur
cōsensus. v. de trinitate iuis diligere possum? inco-
gnita vero neq̄ cōsensus est actus voluntatis qui
ab actu intellect? pura scientia produci vel eā p̄-
supponit nō capio (sire posterior) sic i nullū cōsen-
tū vel amam? quē nullaten? cognoscim? dixi in
p̄batione quille effectus nō potest produci nisi ab
illa causa qui impedit ignē a p̄ductione caloriz nō
impedit caloriz a p̄ductione cūzille a radio solis sit
speculo cōcauo vel alibi produci potest. dicit calor
producibilis ab vna istaz causaz non pot̄ product
ab alia nō est alius in specie p̄pterea hoc nō impe-
dit quā illud sufficeret de idēpitate specificā. p̄-
pterea dicitur qui errat nō cōsentit. i. si per erroz
ff. de iurisd. om̄. m̄. idem patet cap. de iur. et facti
ignozantia. i. cū testamētū errantis voluntas nul-
la sit. idē patet de seruitute qui credit aliquā liberā
z in eā cōsentit cū ipsa est aduicē p̄zie nō cōsen-
tit. z dato q̄ in banc demonstrando ancillā cōsentiat
hoc nō sufficit propter ecclesie illegittimationes et
errozem p̄mū cum iugo intollerabili ptus insequit
ventrē oportet habere fobolē seruituti misere sub-
iectā nec ipsa potest reddere de bitū ad nutū potē-
tis rationabiliter z quod acquirit est dñi. igitur hoc
patet de cōiugio seruoiz. c. p̄posuit. **C**irca
cōclusio patet remanentibus alitudo
contractus q̄sticq̄ variantur accidentalia manet

quod de copiamyloso dicit vultu
appetitū q̄ p̄cipit q̄ fit nō copiamyloso

ip̄nd aliquis legim? ad dñi
sine s̄b̄mij sine

de iur. et facti
iudicij

contractus ille accidentia no variat essentia vel: fz presupponuntur mas e femina abiles p modu marte consentus explicatus per verba obinunt similitudine forme modo seclusa materia vel forma secluditur compositu integru z eis positu oibz aliis seclusis ponitur copositu modo in duobz secundis erroribus ponitur mas z femina z sensus diuinitate et bonitas accidunt matrimonio qz si oportet habere illa nisi esset stabilimentu in matrimonio p. inuis diceret maritus comotus arbitrar bac humile q moze leonino superba est nostrates deuerbio loquetes puellis yntur sis humilis an matrimoniu postea erige cornua qd crebro ipzarim deducit de diuitis min' esset stabilimentu si quis contrahit cu conditione expressa de diuitiis vel hmoi alias no intendens contrahere no contrahit nec est matrimoniu presumptu ab ecclesia sed si no consentiat mentaliter si no sint diuitie z hoc no expresse ponat no est consensus matrimonialis presumit tñ matrimoniu ab ecclesia z cogitur de nouo consentire illa capiendosubnectunt aliqua dicta pro explicatione materie: quoy aliqua sequitur correlarie aliq vir inferuntur. ¶ Primum dicitu contrahens cu muliere q est genita ex libero z ancilla vbi est consuetudo prie q gnis sequitur conditione patris vere contrahit. p3 talis est libera z hoc etia patet de coniug. seruo. c. l. cer. no capim' seruitute sicut in gallia vel britannia sed vocamus illu seruu qui a dno possidetur moze pecudis z quicquid lucratur dno attinet. ¶ Secdo sequitur si fontes contrahit cu berta necies conditionem eius z ipsa est ancilla no manet matrimoniu si recedat cu pmissi est constitit. ¶ Tertio sequitur si fontes contrahit cu berta ancilla z dñs berte dederit facultate ancille no est necesse q fontes ea capiat licet ante in ea consentiebat z ipsa nunc consentiat non est consensus mutuo sufficiens sicut inter amō z thamar. ¶ Quarto sequitur q si fontes credit contrahere cu ancilla et ipsa est libera manet matrimonium patet. error conditionis melioris no ipedit q consentit cu berta que est ancilla consentit in eam cu libertate. ¶ Quinto sequitur seruitutis conditio non illegittimatur simpliciter hoc est si alter consentiat. p3. cum quis contrahit cum ancilla ignoratervl ex ignorantia postea tñ consentiens in eam dñi hoc sciuerit est vere maritus illius mulieris: z hoc si mulier tñ consentiat. scus est si mulier tunc dissentiat. ¶ Sexto sequitur cum ancilla quis scienter contrahit z no manet matrimoniu. p3. credat titius tiberge liberrā que de facto est ancilla consentiat in eā tñ sic cū hac tiberge titius scienter contrahit hec tiberge est ancilla q cū ancilla scienter contrahit z ramē matrimoniu non tenet: sed is no contrahit scienter cum ancilla sicut in simili regēscio esse prope me z no scio regem esse in hac p'ria capio hic contrahere vt tātū valeat sicut nittur contrahere vt vides no lucetum semp de virtute sermonis. ¶ Septimo p3 q si ancilla z seru' s'unt iustis dñis no possunt impediri a sacramentis eccle. hoc patet de coniugo seruo. c. p. mo nec propterea separantur a seruicio dñi. patet

in eodē cap. At ponis q vroz petat debuit z dñs seruitutu simul cui obtemperandū est. ¶ Responde tur oportet considerare qualitate negotii ad quod vocantur. forte aliquis venit ad occidendū dñm tunc deferenda est reddicio debiti sin aut reddendū est. Si ponis vñm vendere seruū vel facere eū ire i ozietez z alius dñs ancilla vendit i occidente. dicitur cogentur ad oppositu ne sit frans matrimonio vendēdo vel aliter disponēdo ad hoc est argumētū vñm ferius patet z talis est duplex. quedā est in o cognita que vult seruare temporanee qz recta ratio sufficienter dicit q potest corrābere hgnitas est solum de consilio. patet. i. corinth. vij. ante vñm. alia est ppetua hgnitas habitualis no est aliud qz habitus ex his ppositis sicut in ceteris ostendit p. ij. ethicoz. Secundo notabis q castitas habet tres species que sunt virginitas/castitas vidualis/castitas coniugalis. castitas vidualis est. ppositum quo corrupta no cōiuncta. pponit seruare cōtinētā sui copozis: non est de ratione viduitatis seruare ppetuo cōtinētā. patet hoc no est de ratio ne virginitatis que intendit tēporanee seruare vsqz ad vigeſimū annū est virgo q si aliqua est oza viro pponens caste viuere tēporanee talis debet esse vidua z propterea martin' no visus est loqui cōsequenter in tertia cōclusionē scēbe questionis de viduitate ad ea que dixerat de virginitate qlibet act' castitatis siue vagus vt volo seruare castitatē siue specificatus ad determinatū obiectū vel determinatū tēpus cadit subaliqua istaz triū specierū volo seruare castitatē in ea que est corrupta est cōiugalis z eadē numero p morte viri siue ipsa cōscia siue ista incipit esse viduitas. Et quo patet q aliquis mulieris maritus est mortu' z tñ ipsa no est vidua patet de beata virgine post mortē ioseph causa ipsa no erat corrupta nec ipsa a sanctis cōcedit vidua si sufficeret ad habuissē virū z eo esse ozbam siue sit cognita siue non tā fuisse dicta vidua z difficultas esset de termino nec est oino sibe de illa cōiuncta per verba de pñi cuius vir moztur ante carnalē copula cū ipsa habuerit ppositū ad reddendū debitu licet talis no debet dici vidua etiā stando in hoc q est de statu viduitatis fuisse cognita vt videtur satis applaudere modo loquēdi z q non sufficit eam habuisse solum actum interiorē. forte iobaines euangelista talē actū interiorē habuit z tñ dicitur virgo z no vidua. Castitas cōiugalis est volitio q conuincit vult cōicare suum cop' alteri contugū fm rectam rationē z nulli alteri vel no vult ex consensu viri vsqz. ¶ Istis notatis pono cōclusiones. ¶ Prīma est que libet istaz triū est virtus. probatur in gñali ois castitas est virt' quilibet illaz est castitas ergo quilibet illaz est virtus. consequētia tenet i primo mo pme. maior patet qz est species tēperantie q est virtus. ij. ethicoz. x. ¶ Secūda cōclusio virginitatis prelat alia duabus virtutibus. patet. ij. ethicoz. vii. virt' est circa difficile z. v. ethicoz. j. per hoc pbat excellētā iusticie ex parte operis operati/ no alias fortitudo prestare tēperantie: fz difficilis

Distinctio trigesima questio secunda.

Secundo circa hanc distinctionē trigēsimā vbi agitur an beata virgo contraxit matrimonium cum ioseph. p maior intelligētia. Quero an virginitas est virtus z an viduitas z cōiugio prestat. ¶ Prō solutione huius questionis notabis q virginitas bifariā capitur. vno mo ipozite z sic significat copozie integritatē. copozis in tēgritas nichil aliud est qz corpus integrū et totale copuz dicitur integrū ratione partis que alia est i vroz in muliere ita q ille termin' virginitas supponit pro tali parte copozis cōnotando q no corrumptur per opus libidinofum corruptio solū in mulieribus reperitur. Illa acceptio parum facit ad de cōrem virginis. Alio mo capitur hgnitas. put est virtus z tunc est qualitas in anima z illa est duplex scz actualis z habitualis vt in ceteris id gen' accidit. virginitas actualis nichil aliud est qz volitio quē vult seruare suti corpus ne polluatut per op' libidinofum fm q recta ratio dicit vel no vult de serere suā integritatē nisi per opus concessum. Et isto p3 q martin' indigesse ponit tres acceptiones virginitatis. quest. ij. de hgnitate dicit qz eodemo accipitur. p. ppositio seruande virginitatis copozalis perpetue z tñ intelligit fm rectā rationē vt dicit tñ tertia cōclusionē 3 buridanū qz est species esse de ceptum: sed illā acceptionē no inuenio semper nolle et velle circa eandē materiaz finem actus eiusdem virtutis nolo comedere pl' qz par sit volo comedere quātū sufficit non dixi illos actus esse eiusdē speciei specialissime spectat ad seruandū frivolum est ibi

Notabile

ponere varias acceptiones etiā martin' dicit post qd dicit buri. esse falsum virginitas ex impositione no minus dicit totale abstinentiā auerens z hoc potest esse viciose z sacre l. tere de fatuis virginib' loquitur vt dicit propterea recte dicit buri. virginitas in terduz capitur vt dicit totale abstinentiā auerens z sic no est per se virtus in aliquo est virtus i aliquo non est vt in fatuis virginibus. alio mo cap' prout diffinitur z fatius est sic diffinitur qz per integritatem vt inferius patet z talis est duplex. quedā est in o cognita que vult seruare temporanee qz recta ratio sufficienter dicit q potest corrābere hgnitas est solum de consilio. patet. i. corinth. vij. ante vñm. alia est ppetua hgnitas habitualis no est aliud qz habitus ex his ppositis sicut in ceteris ostendit p. ij. ethicoz. Secundo notabis q castitas habet tres species que sunt virginitas/castitas vidualis/castitas coniugalis. castitas vidualis est. ppositum quo corrupta no cōiuncta. pponit seruare cōtinētā sui copozis: non est de ratione viduitatis seruare ppetuo cōtinētā. patet hoc no est de ratio ne virginitatis que intendit tēporanee seruare vsqz ad vigeſimū annū est virgo q si aliqua est oza viro pponens caste viuere tēporanee talis debet esse vidua z propterea martin' no visus est loqui cōsequenter in tertia cōclusionē scēbe questionis de viduitate ad ea que dixerat de virginitate qlibet act' castitatis siue vagus vt volo seruare castitatē siue specificatus ad determinatū obiectū vel determinatū tēpus cadit subaliqua istaz triū specierū volo seruare castitatē in ea que est corrupta est cōiugalis z eadē numero p morte viri siue ipsa cōscia siue ista incipit esse viduitas. Et quo patet q aliquis mulieris maritus est mortu' z tñ ipsa no est vidua patet de beata virgine post mortē ioseph causa ipsa no erat corrupta nec ipsa a sanctis cōcedit vidua si sufficeret ad habuissē virū z eo esse ozbam siue sit cognita siue non tā fuisse dicta vidua z difficultas esset de termino nec est oino sibe de illa cōiuncta per verba de pñi cuius vir moztur ante carnalē copula cū ipsa habuerit ppositū ad reddendū debitu licet talis no debet dici vidua etiā stando in hoc q est de statu viduitatis fuisse cognita vt videtur satis applaudere modo loquēdi z q non sufficit eam habuisse solum actum interiorē. forte iobaines euangelista talē actū interiorē habuit z tñ dicitur virgo z no vidua. Castitas cōiugalis est volitio q conuincit vult cōicare suum cop' alteri contugū fm rectam rationē z nulli alteri vel no vult ex consensu viri vsqz. ¶ Istis notatis pono cōclusiones. ¶ Prīma est que libet istaz triū est virtus. probatur in gñali ois castitas est virt' quilibet illaz est castitas ergo quilibet illaz est virtus. consequētia tenet i primo mo pme. maior patet qz est species tēperantie q est virtus. ij. ethicoz. x. ¶ Secūda cōclusio virginitatis prelat alia duabus virtutibus. patet. ij. ethicoz. vii. virt' est circa difficile z. v. ethicoz. j. per hoc pbat excellētā iusticie ex parte operis operati/ no alias fortitudo prestare tēperantie: fz difficilis

est abstinere in toto auerens qz in parte: igit. Secūdo probatur idē auerentate beati aug. de hñbis dñi sermone habet. hoc pbat etiā. xxxij. q. j. nuptie terram implet virginitas paradisi. item beata hgo illum statū accepit. item in apocalypsi. Isti sequuntur agnū quocunqz lerit. Itur' ille est itar' patrie ergo est melior: animalia multuz coēctia sunt bre uiolē vite. hoc patet de passeribus conum hippocras cōtiali morbo comparant qz mētē q sacra est pcutit psci musas atqz mueruā virginea esse voluerunt valet ad puritate mentis z no propter se plus laudata est humilitas beate hgnis est hgnitas z c. ¶ Contra primā cōclusionē arguitur nulla virtus per aliā virtutē corrumpitur hgnitas per castitatez cōiugale corrūpitur q no est virtus. maior p3. virtutes no sunt icōpossibiles sed magis cōiugere quē ad modū oē vey. hō cōsonat. pmi ethicoz. vij. p'terea nulla virtus in habente corrūpitur faciendo omne illud qd est in eius facultate fz hgnitas corrūpitur i violētē corrupta: igitur hgnitas no est virtus melior patet qz alias virgo potest pere cōiter quod est falsum illud singulariter ecclesia attribuit dei matri ¶ Ad primā rationē dicit q difficile est reperire vbi virtus virtutem adiunat aliq tenet q hgnitas redit virtutū beat' thomasita dicere videtur et tunc contra est argumētū no videt habere pedes sed no tenet illud dixi videt no video quin aliqua potest uere aliqd tēporanee z sic equaliter currit argumētū q aliqua fit temporanee est castitas no vidualis nec cōiugalis ergo hgnita. ¶ Dupliciter ridico. pmo negando maiorē z hoc qñ virtus est opus cōsiliū potissimū licet vna virtus no corrūpat virtutē tñ virtutem corrūpit. p'ior pars patet q tñ sic pmeret. secunda pars patet de cōnētionē virtutū. Alio mo respondet concedēdo maiorē z negatur minor qz virginitas p castitate cōiugale corrūpitur tēberga est virgo h3 ppositum seruandi integritatē fm q recta ratio dicit postea dicitur recta q potest vtrum ducere potest habere ppositū seruandi castitate cōiugale z inter illa duo. pposita nulla est repugnancia formalis virtutes no sibi repugnant. Secūda solutionē pro nūc no reprobo q ad materiam tertii de cōnētionē virtutū suam sedē habet. L' ceterū si que virgo habēs habitū intensum hgnitatis repente ducat virū per verba de pñi z euēctio rededit ei debitu habitus qui erat virginitatis non corrūpitur fm quilibet parte sui licet accēdit castitate cōiugali non ampl' denominatur hgnitas z sic corrūpitur hgnitas totaliter licet illa hgnitas no corrumpatur z sic virtus no corrumpitur q virtutes qz talis denominatio mox extinguit z sic minor pncipalis rationis est intermēdia: fz tunc est difficultas habitus ille ad quos actus inclināt an ad seruandū corpus incolume a venieris vt supra vel an de nominetur virtus esto qz er. actib' studiosis emerit quā alibi motā cōmēplabaris. Ad scz3 argumētū non conuenit omnes aliquid dicitur si hgo corrūpitur ipsa oimō renitēdo q non desinit esse virgo aliis oppositum asserentū. ¶ Contra illuz

admirat

V. det. dicitur amissa videtur in parte z argumētū dicitur in parte

modū arguitur habeat teberga habitus & ginitatis
intentionem ut r. cognoscatur a titio ipsa inscia v' ip-
sa sciente & omni fariā remittente iam suus habitus
nō corrumpitur imo multū (si bñr elisat) augetur
& suus habitus est & ginitas: igit. **S**orte dicitur & mar-
tinus sic tenet q' ille habitus nō corrumpitur s; nō in
climat in similes actus eiusdē speciei specialissime si
cut antea sed in aliquos similes q' equalēt i me-
rito virginitatis integritatis corporis exis cadit i rati-
one obiecti virginitatis propterea integritate amif-
sa definit illud obiectū & p' cōsequens nō potest & g-
nitas haberi nec propositū actuale eiusdem speciei
specialissime quēadmodū notitia intuitiua nō ma-
net obiecto absente v' corrupto ecce pondus totū
materie & quo nā pacto sustinetur a martino. **S**ten-
dam q' hoc sustentatio a vero deliret. **I**n primo nō
videt in viro quid corrūpatur. **I**n signaculis si ali-
quis faciat virū ipso nolente cognoscere mulierē
vt in vitis p' m' narratur de quodā patre cui inuicte
supponebatur mulier q' p' p' linguā abscedit. **I**ta
manet eadē integritas vt ipse dicit arguendo cōtra
beatū thomā iam habebitur cōtra eū q' virgo po-
test generare i sensu cōposito q' est ratiū icōueniēs
sicut & ginitate perire esse possibile. **S**ecundo pono q' deus
tenet claustra pudicitie integra i muliere cognita
q' ibi sit penetratio dimissionū ipsa cōsentiente iā po-
tēt habere propositum eiusdē speciei specialissime
cū virginitate & sic meretrix est virgo. **I**n tertio fe-
queretur ex suo modo q' q' illud claustrum ferro
esset corruptū i puula q' ipsa est de nouo p'ducta ex
tra vterū q' talis nūq' potest esse virgo non potest
habere propositū actuale virginitatis q' obiectum
virginitatis actuale nō inest & ex consequenti habi-
tū sed de actuali certū est. **I**n q' to falsus est q' mu-
lieris integritas corrūpitur s; solū corrūpitur inte-
gritas eadē caro manet q' prius erat manet licet p-
tes dissent & an non distabat quēadmodū de bacu-
lo fracto dū manet in p'lia obiecti de vtraq' parte
vel que sult pars manet notitia intuitiua sicut antea
de illis partibus. **I**n quito & an supponatur q' quē
admodū notitia intuitiua eiusdē obiecti ab abstracti-
ua differit specie ita volitū v' quicūq' act' volūta-
tis ab vna notitia dependēs specie differt a volitio-
ne ab alia notitia dependēt. **S**i negetur suppositio
sicut a pleriq' negatur quo ad vtrāq' partē tūc ar-
gumentū est lōge fortius quo ad claritudinē hoc di-
xeri quo ad claritudinē q' sue hoc admittatur sine
nō argumētū currit q' mulier habet propositum ser-
uandē integritatis nō oportet q' illa volitio actua-
lis dependet a notitia intuitiua nec ab auditu nec a
visu nec a tactu nō oportet q' mulier videat illā par-
tem & sic dico q' mulier nūq' habet noticiā intuitiua
illius partis. si ego ex habitu liberalitatis elicio actū
dandi huic bono studentī a libru in camera & conti-
nuādo eūdē actū numero p' horā gratia exēpli i idē
redit. ps. minuta horā. i scda mediētatē hōre liber
fuit est ablat' me inscio an oporteat propterea q'
idē propositū actuale pereat certū est q' nō. esto q'
an habueri noticiā intuitiua anq' elicebā illū actus

sic dico q' si teberga eliciat ex habitu & ginitatis p-
positum actuale q' venit strānus eā violare p' hoc
q' ipsa violēt cognoscitur a tirāno manet non mo-
do idē habitus s; actus idē numero. sic & dico ma-
net idē habitus numero & inclinat i illes act' eiusdē
speciei specialissime facti anā dūmō mulier cognō-
scitur ipsa remittēt q' vnicuersaliter q'libet habitus ex
actū genit' inclinat i illes actus actib' quib' ema-
nauit de habitu emanāte ex noticiā intuitiua nūc nō
opus est insistere an ille habitū generet & si ex tra-
illā nō instabit alias sine lege loqueris & v' nega-
bo aliquē habitū inclinare i actus similes actibus
a quibus emerit habitus ipse martinus i solutione
ad primū cōtra tertiiā cōclusionē facti. aliquid ratio-
nes cōtra sanctū thomā sophistias bear' thomas
dicit q' & ginitas q'ntū ad formale est repabilis p' pe-
nitentiā sed nō quātū ad materiale martinus facit
aliquas rationes cōtra hoc q' si concludat contra
beatū thomā cultus positio est defensibilis etiam
contra positioē quā tenet concludunt. p'pterea p'
nobis duob' **R**espondeo: arguit enī sic i quocunq'
nō potest esse per quācūq' penitentiā. p'positum ser-
uandū integritatem carnis in eo nō potest per pe-
nitentiā reparari formale & ginitatis sed in corru-
pta p' nullā penitentiā potest esse. p'positū seruandū in-
tegritatē carnis nego minōr certe nullā apparen-
tiā habet corrupta potest habere idē p'positū i spe-
cie specialissime essentialiter & beatus thomas dice-
ret tale propositū esse virginitatē in violentē cogni-
ta ego dico definit esse virginitas. **S**ecundo arguit vir-
ginitas castitas vidualis & p'ualis specie differūt
& c. ante cedēs est falsum & cōsequētia nulla aliq' h' &
& ginitas & vidualis & cōtūgalis sunt eiusdē speciei
specialissime entitatie s; nō sint eiusdē speciei spe-
cialissime in g'ie motis. habeant tres: quāz vna est
virgo/ alia vidua/ tertia cōiunx ista p'posita volo
seruare me immunē ab actib' libidinosis certe istū
tres act' sūt eiusdē speciei sp'ialissime sp'ialissime s; ba-
liter s; vna vocatur virginitas & nō alia bene volo
q' virgo potest habere actus aliquos specie distin-
ctos a vidua sic potest vna vidua respectu alterius
quicūq' sit p'na sua est nulla. **A**d tertiiū argumētum
de materiali et formali nō est v'is formaliter & ginitas
ergo nō potest haberi v'olūtatis caro integra res
respectu alici' actus est materia circa quā respectu
aliquoz actus nō est iusta simul cōcedo aliqua amittit
& ginitatē & tū nullā v'itū amittit aliq' amittit vir-
ginitatē q' nullā & ginitatē amittit. sed tunc arguit
ergo nō potest parere naturaliter. **R**espondeo
p' p'positiones. **P**rima est & g' potest parere na-
turaliter. probat. helena peperit naturaliter helena
est vel potest esse virgo ergo & g' potest parere natura-
liter cōsequētia tenet expositioe. minor p' helena
fuit & g' ergo helena potest esse & g' p'na tenet a mi-
amplo ad magis ampliū affirmatiue sine distribu-
tione mag' ampli ceteris terminis parib' hoc addi-
derim. p'pter tales cōsequētiās nō valentes fortes
est homo ergo fortes fuit homo q' licet arguat a nō
amplo ad ampliū ampliatiōe tēpor' respectu bulus

termini fortes consequentia non valet propter ly
homo aliter acceptum: scus est in alia consequen-
tia & a fronte & a tergo ampliat. **S**ecunda propo-
sitiō: virgines parere naturaliter est possibile est po-
sitioni impertinēs ad huc. patet possum eam cōce-
dere vel repuere igitur primo transeat. **E**t quādo
dicit illud attribuitur laudi singulari beate virginis
hoc nego sed ei est hoc p'conium singulare & ipsa
a viro incognita peperit deum & hominem nulla
alia viri expers (intelligit expers viri) peperit sine
manit virgo sine non incognita nulla alia peperit
et sic datur idem in sententia beate virginis quod tu
das. idem esset ex parte vtriusq' si furiosus furiosus
conscereret & neuter esset furiosus ex culpa p'cedē-
dent sed semper ante furiam fuerant virgines qua-
re non manent virgines sed vrendo terminis sicut
sancti v' si sunt qui plus q' philosophi v' si sunt voca-
bulo iuxta sententiam philosophi. secundo de celo.
loquendū est vt plures. nego cōclusionē propo-
siti tam impossibile est virgines parere naturaliter q'
primū ipsa cognoscitur definit esse virgo & corrū-
pitur tota sua virginitas actualis et habitualis.
Contra dicit ponatur habitus intensus quem te-
berga habet vt decem: veniat p' annus & eam co-
gnoscat tam ille habitus non corrumpitur ille habi-
tus est virginitas ergo virginitas teberge non corrū-
pitur & eodē mō de actu: concedo consequentiā &
p'is & ginitas teberge nō corrūpūt nec actualis nec
habitualis sed corrūpūt virginitas actualis & habi-
tualis. virginitas supponit p' p'posito actuali vel bi-
tuali connotandū q' habens tale non cognoscit neq'
cognouit nec est cognita nec in cognoscēdo mo-
do deficiente connotato terminū deficit eius sup-
positio dummodo positio connotat sicut in propo-
sitiō. **C**onotatio de corrumpere denotatur cadere
in cōnotatum virginitatis quando ponitur a parte
predicant. nec hic est conuersio simplex: corrumpit-
tur virginitas: ergo virginitas corrumpitur: ante-
cedens est verum & consequens falsum v' tu vi-
des in generali: in speciali variatur appellatio esto
q' corrumpitur ampliat a fronte et non a tergo. **S**i
petas conuertentem istius corrumpitur virginitas
da extrema et ampliatiōem & nichil facilius: et ca-
piatur pro subiecto res qualitas vel habitus sic ergo
conuertit: corrūp' virginitas est vel fuit habitus
& esto q' subiectum conuertit ampliat predica-
tum conuertit non. hoc non obstat bona est conuert-
sio homo fuit animal ergo animal est v' fuit homo
nec ibi est mutua infirmitas quemadmodum hic
tantum animal est homo ergo homo est animal. ad
de quod est. si libeat hic non insisto. **T**ertio argu-
mentoz q' virginitas non est virtus plato vt com-
muniter dicitur sanctificauit se propter virginitatē
et silia tepte sicut virginitatē iudicium v'ndecimo.
dimittit me vt duobus mensibus circūmeam mon-
tes & plangam virginitatem meam cum sodalibus
meis. & deuteronomi septimo: non erat apud te ste-
rilitas vtriusq' sexus: & philo sophorum p'nceps ha-
buit v'xorem et dicit p'imi ethicorum septimo sus-

ficiens autem dicitur non ipsi soli qui vitam sola-
tariam agit sed et parentibus natis & vxori. idem
patet de socrate & ceteris. et primo officiorum non
solum nobis nati sumus sed partem patriā vendi-
cat et amici & potissimum liberi. idem dicitur de illo
hanc andrea viro studioso. **R**espondetur ad illud
de platone putatur q' illud fecit vt euaderet penas
vulgi quod & ginitatem exorāsi habebat. **D**e philo-
sophorum p'ncipe facile est dicere q' v'bzantice
felicitatem somnauit nec per naturam poterat al-
tius conscendere verifimile satis est q' v'xoris exp's
libertus litteris vacare potest q' conuogatus sed
non omnibus datum est adire corinthum. **D**e socra-
te nichil restat dicere binas habuit et hoc est cōtra
sua nature nec fecum dispensabatur sicut cum pa-
tribus vt appareret saltem non constat. **D**e leptide
batur eis esse ignominiosum in mundo non habere
proles. illud deuteronomi septimo: erat promissio
eis q' abundaret liberis q' homines maxime desi-
derant & eodem modo in lege euangelica licuit ta-
men seruare & ginitatem semper quando erat suffi-
ciens multitudo hominum in mundo. **D**e abel occi-
sus est iuuenis q' licuit ante incarnationem patris de
hieremia/ de helia/ de beata virgine/ de ioseph/ de
paulo et hec est expressa sententia iohannis dama-
sceni v'icelino q' quinto capite quarti beatus est iustis
tans semen in israel. dicit gratiam et timorem dei
spiritualiter intelligatur rātas secundi machabeo-
rum decimo quarto commendatur de hoc q' pro-
positum continentē tenuit: p'imi corinthiorum
septimo: qui sine vxore sollicitus est q' dñi sui q'uo
placeat deo: qui aut cum vxore est sollicitus q' sunt
mundi quō placeat vxori et vellem omnes homines
esse sicut meipsum q' quis potest dicere de hīs v'is-
mie q' simbzias noui testamenti attigerunt vide li-
bellum cuius d' nentis probare apostolus iussit cō-
lugatū sed parum refert studuit perulchre inuentio
nec proprie erat maledictio non habere prolem sed
videbatur esse benedictio prolem habere sicut dicit
psalmista. vxor tua sicut vitis abundans filii tui si-
cut nouelle oliuarum in circūtu mense tue: et sequit
et ecce si benedictur homo qui timet dominū
per locum q' a contrario sensu q' non timet dñm nō
sic benedictur. et baptista de anna loquens huic fe-
rentie applaudere videtur. **A**nnimus ad canos frī
gescentem q' senectas. **E**t i nostre sine prole dies ab-
tere iuuenite. **L**onga infelicitas thalami p'ortia sim'
Laudim' i fausto vir plurū' egulat ānis. **L**ōspe-
ct' hoīz fugiēs dom' oīs magistro. **S**luctat amif-
fo seu nauis i equore clauo. **L**urrim' in fatū tacitū
q' recedim' ānis. **Q**uod supēst expectat blās iā ple-
na meoz est. **T**erra cadaverib' p'anguineos q' fe-
pulchra **E**lix caput solū steriles seruatur i oē de-
dec'. **E**t. et in p'nci. li. scda de btā & g. sillem fūaz ex
āna recitat post q' dicit beata & ginitē velle suare & g-
nitatē. **E**x p'et' q' thozos sobolis supoz q' dēiq'. **I**ra
sci tūc fāa fuit dirūq' minari. **S**upplicii in steriles
vteros m'ito an martiū. nō alia ob cām p'ntem p'ul-
cia notat. **L**emotūq' p'cul tēplo spectantib' i p'is. cui

bus. s; bta virgo rñdit hec ead scōs mouit sententia vates. Et magnos habz auctores temeraria forsam diceret propzie male consuluisse salutiausa per ignotos calles si prima fuissent vadē et ambiguis solam me credere ventis. Rumpere q; audaci nondum vada cognita gressu. Clara per hos magnus liquet vestigia calles. Et las etiadesq; viri gratissima celo. Quatuor arguitur probando q; virginitas non est tale propostum quia si sic seque retur q; paruuli ante vsum rationis discedentes nō essent virgines hoc est in conueniens igitur: z q; sequatur patet de se non habent talia propozita actu alia nec habitualia z plerq; mulieres hoc non cogitāt sed in bona simplicitate viuunt z postq; non sūt corrupte eis debetur aureola pro integritate copozis seruata z non sunt maritres nec doctores: ergo virgines. Item diuisus castitatis excedit membra diuidentia: ergo diuisio male: antecedēs patet: me retrix que nunq; erat vxorata que nunc continet est casta sub nullo istozum membrozum continetur igitur. Ad quartum respondetur concedendo q; tales siue iuuenes siue senes non habentes propozita actualia nec habitualia non sunt virgines quemadmodum nichil est album nisi habeat albedinem/sic nichil est virgo nisi habeat virginitatem. Contra: talis est casta: ergo aliqua istarum specierum casta non vidua nec sponsa: ergo virgo: qd ipsa sit casta patet est mulier incorrupta ergo casta non est dare medium. Respondetur negando q; talis est casta nec est casta nec corrupta est dare medium vt patet de illa paruula sed virgo et casta interdum extendūtur hoc est negatiue accipiuntur pro illa que nō est corrupta et hoc modo est casta et virgo. Sed an talibus debeatur aureola virginitum dubium est et videtur q; non q; aureola debeatur illi integritati quā natura dedit sine aliquo actu est extraneum requiritur actus fuisse licet hoc non sufficiat si corumpatur ipsa renitente habebit aureolam virginitum quia non stat per mulierem quin virgo maneat. Et si di cas in apocalypsi dicitur hū sunt qui in mulieribus non sunt coinquinati virgines erit vñ z loquitur d; innocētibz ergo talibus datur aureola virginituz. dicitur q; deus dat eis quia erāt occisi propter chris tum quem admodum dicitur de martyro talibus gratiam specialem tribuit. sed pone q; aliqua mulier habuerit propozitum virginitatis z tam actus q; habitus sint corrupti z moriatur sequeretur q; talis non discederet virgo z sic non haberet aureolaz virginitatis quod non est dicendum. Respondetur oportet dicere q; talis habebit aureolam que virginitas debetur sed an discessit virgo/dubitas videtur sufficere posse q; virginitatem habuerit et non est corrupta mente nec corpore. sed petis quid erit de duobus coniugatis z ambo vouent continentia ingredientes religionē que castitas seruabitur ab eis. potest dici nulla est illa castitas sunt ambo moztui diuulter non est castitas nisi in presuppozito sed hoc non sufficit cum sint in rerum natura z idem cōtingeret quando non abrenuntiant seculo.

Dicitur q; talis castitas est coniugalis nec est de ratione castitatis coniugalis reddere debitum dato q; petatur post votum. Sed pone duos coniunctos per verba de presenti et ingrediantur ante carnales copulam religionem que castitas erit in eis potest dici tales morientur virgines sicut forte contigit d; iohanne euangelista vocamus castitatem coniugalem post carnalem copulam: ex illo potest habere solutionem de illa coniuncta: que moztur ante carnalem copulam nolo insistere ob seditatem materie de illo qui nō perficit actum carnalis copule sed impeditur inuoluit est tales cisternas non continent aquam quales. Ad aliud de meretricibus que continent: dico q; talem sunt vidue/corrupte uolente non sunt virgines sed habent propozita eiusdem speciei cum virginitibus propter defectum connotationis huius termini virgo. Quinto arguitur: omnis virtus amissa est reparabilis: virginitas non est reparabilis: ergo virginitas amissa non est virtus: consequentia tenet in baroco: maior est clara: minor patet auctoritate beati hieronymi in epistola ad eustachium: audenter loquar cum de vniua possit suscitare virginem non potest post ruina. hoc idem patet tricesima se cunda questione quinta si paulus. Respondetur negando minorem virginitatem mentalem amissam deus potest reparare imo virginitatem in muliere naturaliter potest reparare non eadem numero naturaliter sed secundū speciem essentialē: hoc est postq; aliqua est corrupta potest habere qualitatem eiusdem speciei essentialis entitatie cum virginitate sed postea illa qualitas nunq; locabitur virginitas propter connotationem termini. z licet meretrix potest habere actus eiusdem speciei cum virginitate non tamen virginitatem. Secunda propozitio: nec deus/nec creatura possunt reparare virginitatem: hoc est si semel sit amissa virginitas post carnalem copulam deus nec sit in posterum facere q; hoc fit vera hec est virgo hoc est propter connotationem termini: virgo connotat q; nunq; fuit corrupta et si interdum fuit corrupta nunq; denominabitur virgo z cum hoc tenendo dictum agathonis quod laudat aristoteles sexto ethicozum: ad preteritum nulla est potentia: z hoc potissimum ante moztē an beata magdalena in patria post resurrectionem vniuersalem erit virgo non in istis pro nunc. Et hoc sic intelligo. Si potest non ampliat ad preterita oppositum non est michi imaginabile q; satis inuere videtur beatus hieronymus ad eustachium: audenter loquar cum omnia potest deus suscitare virginem non potest post ruina. si potest ampliat ad preterita tunc ad preteritum est potentia et tunc sensus huius erit deus potest facere beatam magdalenam esse virginem potest vel potuit z hoc non est dubium. sed de hoc in futuris contingētibz in primo. Sexto arguitur probando q; virginitas non est virtus: si sic boni est hēz virginitate tūc boni est aliti habere virginitatem boni est platonē et sic de illis ergo cullibet est bonum habere virginitatem conse

quens est falsum quia est contra preceptum genese. scdo. et genese. octauo. Item tūc nulli essent homines et sic cessaret generatio hominū et sic oēs peccarent: si sequatur boni est cullibet homini: q; boni est totū multitudini. Fortasse dicit q; non sequitur bonum est cullibet ergo bonum est totū multitudini capiendo totum cathegorem atque quemadmodū non sequitur: quilibet homo est vnus solus homo vel pars multitudinis: ergo tota multitudo est vnus solus homo vel pars multitudinis: quilibet pars solus est minor sole sed non totus sol cathegoreu: ē minor: sole hoc non soluti licet in aliquibus non sequitur tamen gratia mater in proposito sequitur quod probō da q; bonum est cullibet seruare virginitatem hoc est quilibet homo meretur seruando virginitatem vel bene facit z ponatur postq; illa est de inesse nunc q; omnes moriantur iam tota multitudo per te negantem consequentiam damnabitur quia tenebatur ad generationem z hoc non adimpleuit: ergo tota multitudo damnabitur sic discedens. Sed contra quilibet saluabitur illius multitudinis quia suppono q; non peccat alio peccato. Et eodem modo arguam bonum est foris intrare religionem bonum est platonē z sic de aliis: ergo bonus est cullibet homini: ergo totū multitudini. Et demōstrō bonum est dare bono terram ecclesie amore dei demonstrando centum z bonum est dare illam eiusdem amore z sic de aliis: ergo quantibet terram da re ecclesie vel ecclesis est bonum z sic seculares nichil haberent pari forma probare poteris q; cullibet est bonum suscipere sacros ordines et sic nullus maneret laycus bonum est illi esse pauperem et illi z illi z sic de aliis sic cogitaret z sic nulli essent vitutes z homines vicerent sicut in statu innocentie huius discursus sunt tediosi. aliquid concedunt bonum esse cullibet seruare virginitatem sed non sequitur q; totū multitudini. Quia quos procedit replica i arguendo martinus reprobat circa huius argumenti solutionem beatum thomam et aliquid modo. sed dicit q; nulla pars multitudinis obligatur sed bene tota hoc arguendo est reprobatum Item probatur q; aliqua pars obligatur signo rotam multitudines per eum sit a. sego ad intellectus omnes preter vnū Arguitur sic: hec pars tenetur ad generationē: qd probō quia per hoc q; ille vnus statim moztur tenetur ad obligationem et non ratione moztis illius propterea respondeo ad argumentum q; generatio non est de precepto nunc erat interdum propter hominum paucitatem patet circa principium mundi z post diluuium hoc ad aliquot tempus tunc quilibet tenebatur ad generationē ad multiplicationes generis humani. Rūc autē postq; sunt plures gentes non tenentur z potissimum postq; christus conuulit virginitatem z qui ponis q; nullus generet hoc i. primis negabitur qd in facultate hoim est cum in fluentia dei generali qui sunt ita proclues ad h; sp reperitur aliquis generans imo plurimū hoc argumentum concluderet contra aristotelē contingētiam huius homo est animal q; tandem erit falsū

saltem non erit vera dato q; essent rerum natura si nullus generaret qd ipse negaret ipse haberet concedere quilibet homo potest non cognoscere mulierem patet per ascensū. s; hāc negaret nullus hō cognosceret muliere q; opposita necessaria s; admisso casu postq; ē hōib; reuelata virginitas z pmissi eternū pro meritis apparet q; omnes possunt continere viuere collectivē z tunc admitto q; nullus generet z negatur q; tota multitudo peccabit quia non est amplius in precepto non peccamus auctoritate legis. Si dicas tunc non habebuntur omnes predestinati et sic apostolus male consuleret. prime ad corinthios septimo. dico tunc possimus optinari rationabiliter numerus predestinatorum esse completus et ignorantia nos excusaret. insuper aliquid predestinatur totū multitudini ratione partis z nulli supposito: patet de agricultura sacerdotio z similibus z apostolus intelligit vellem omnes homines esse sicut melisum hoc est stante lege quam nunc video inter homines de quolibet statu hominum non obligatorum ad matrimonium vellem habere virgines si constaret probabiliter foris q; nulli vacarent generationi potest cum prudentibus conferre et implo rare auxilium diuinum qui generationi vacarent. Petis si mulier vellet cognosci z non cognoscitur quomodo in ipsa amittitur virginitas cum adhuc possit eēz go potē dicit virginitas amittitur recuperabiliter in illa que non cognoscitur sed postq; est cognita irrecuperabiliter amittitur de illa que est polluta de nocte non est certus cut postea in vigilia placet pollutio semper saluatur impossibile esse virginitatem parere. Et quo infertur stat dare naturaliter aliquam meretricem que postea erit virgo patz ex dictis. Secundo sequitur stat dare aliquam discedentem meretricem nondum cognitam a viro. Tertio sequitur: stat dare virgines damnatas que discedunt in moztali peccato z virginitate hoc potest cōtingere crebro de lege patet de fatuis virginit; nō tamen nego quin virginitas est clara virtus z preciosa de iohanne euangelista videtur q; virginitatem amittit recuperabiliter nisi dicatur habuit propozitum in dationem dominū sui copozis z nunq; in vsum quia putatur contuctus fuisse per verba de presenti ex omnibus elucet cit non quilibet virgo ē beator: q; non virgo nec quilibet habens aureolaz quolibz non habente beator: patet de paruula duodecim annozum descendente in virginitate: z de beato petro vel magdalena. Sed hic dubitatur de paruula duodecim annozum que habet hoc propozitū volo seruare integritatem copozis mei melius volo seruare me ab actibus libidinis vsq; ad vigesimum annum et non vltra. Respondet talis multipharium potest habere / vel habet istum actum volo seruare me a veneretis per octo ānos futuros vel vsq; ad vigesimum annum et talis actus ē virginitas / vel habet duos actus vnus / volo seruare me vsq; ad vigesimum annum / alius volo dare vsū copozis mei viro quem capiam post vigesimum annum z de illo secundo est difficultas sub qua spe

cl. dicitur se
q; hūm; genitōi
reare auxilium diuinum
petis si mulier vellet cognosci
quomodo in ipsa amittitur virginitas
possit eēz go potē dicit virginitas
amittitur recuperabiliter in illa que
non cognoscitur sed postq; est
cognita irrecuperabiliter amittitur
de illa que est polluta de nocte
non est certus cut postea in
vigilia placet pollutio semper
saluatur impossibile esse virginitatem
parere. Et quo infertur stat dare
naturaliter aliquam meretricem
que postea erit virgo patz ex
dictis. Secundo sequitur stat dare
aliquam discedentem meretricem
nondum cognitam a viro. Tertio
sequitur: stat dare virgines
damnatas que discedunt in
moztali peccato z virginitate
hoc potest cōtingere crebro de
lege patet de fatuis virginit;
nō tamen nego quin virginitas
est clara virtus z preciosa de
iohanne euangelista videtur q;
virginitatem amittit recuperabiliter
nisi dicatur habuit propozitum
in dationem dominū sui copozis
z nunq; in vsum quia putatur
contuctus fuisse per verba de
presenti ex omnibus elucet cit
non quilibet virgo ē beator:
q; non virgo nec quilibet habens
aureolaz quolibz non habente
beator: patet de paruula
duodecim annozum descendente
in virginitate: z de beato petro
vel magdalena. Sed hic dubitatur
de paruula duodecim annozum
que habet hoc propozitū volo
seruare integritatem copozis
mei melius volo seruare me
ab actibus libidinis vsq; ad
vigesimalium potest habere /
vel habet istum actum volo
seruare me a veneretis per
octo ānos futuros vel vsq;
ad vigesimum annum et talis
actus ē virginitas / vel habet
duos actus vnus / volo seruare
me vsq; ad vigesimum annum /
alius volo dare vsū copozis
mei viro quem capiam post
vigesimalium annum z de illo
secundo est difficultas sub qua
spe

cie continetur non est actus virginitatis nec viduitatis oppositū imbutatur in castitate cōiugali alioquin diuisum latitudinem membrorum diuidentū exuperabit cum talis actus est castitas. Forte dicitur secundus actus esse castitas coniugalī. cōtra ergo non omnis castitas elicitā a virgine est castitas virginalis et p̄ns nec omnis castitas elicitā a coniuge est castitas coniugalī: p̄ de illo actu in quo ip̄a placet de virginitate p̄terita an matrimonii hoc est placet michi q̄ seruauerim virginitatē meā an matrimonii sc̄dm illud enee: olim hec meminisse iuua bit. R̄ndeo vt vides oportebit nos aliquā h̄az partium eligere aut diuisum excedit mēbra diuidētia: aut aliqua castitas elicitā a virgine est coniugalī: aut virginitas est volitio dandi suū corpus alteri et malo in altero duorum vltimoz incidere et do tertium mēbrum q̄ vterq̄ actus est virginitatis p̄ior est virginitas melior z magis spectans ad virginitatem: sc̄dm actus est virginitas per acetens h̄ est ratiōne subiecti quilibet castitas in virgine est virginitas: vnde potes dare tres gradus virginitatis primus est actus quo quis vel qui vult seruare perpetuo se a venereis q̄n par est: secundus actus quo quis vult seruare tēpore: tertius actus quo q̄s vult dare corpus suū alteri p̄ tēpore z loco p̄mus actus est optimus tertius infimus. si cupiā placebit dicere iste actus est castitas coniugalī de quo dubitatur nec inuenitur virgine habere actum castitatis coniugalī non nisi late a ratiōne deuiare videtur sed tunc pari ratiōe dicere debet conūx habet actum et habitum castitatis virginitatis z est virgo: nec sequitur dicitur virgo ergo habebit aureolam q̄ hoc intelligitur de simplici virgine modo ista est mixtum virgo hoc est ip̄a est virgo et conūx copulatiue an copulatiue non inuiso. sed tunc est difficultas de illa an habebit aureolam virginitatis sicut dicitur illa que est infra annos nubiles et habet propositum temporaneū vult tamen v̄ozari. p̄ loco et tempore et potest dici q̄ sic. sed tunc est difficultas vbi esset idē actus numero quo q̄ vult seruare se expertem a venereis vsq̄ ad certum tēp̄ et tunc habere virum secundum illa que dixim⁹ paulo superius talis erit simpliciter virgo q̄ manens ī latitudine virginitatis in ille actus est mixt⁹ ex duo bus gradibus virginitatis sicut contingit de visu et fructiōne. si quis voluerit ea tutari q̄ immediate ante dicitur os concedere eundem actū numero esse castitatem virginalē z coniugalē z sic vidua potest habere eundē actum qui est viduitas z virginitas: vel eundem actum qui est viduitas z castitas coniugalī. Si dicas cognita per violentiam non adhaerit aureolam virginitatis ponatur q̄ placet ei illa corruptio post carnale copulā ip̄a perdit irreuerabiliter q̄ quid dicit ip̄a p̄dit irreuerabiliter aureolam per illa duo simul in secundo illoz tunc primo perdit irreuerabiliter nō inuenitur actū exteriorē impedire aureolam due sunt penentes equaliter carnale copulam hodie vna cognoscitur non alia cras penitudine ducuntur vna recupe-

rat virginitatem alia eam recuperare nequit. Sed forte petib⁹ aliqua habens habitum intentum virginitatis corumpatur quomodo habitus eius posse denominabitur si ipsa renaturabit? ille idē qui ante erat virginitas dico q̄ erit viduitas si non habeat virum. Contra secundam conclusionem arguitur continentia viduarum est difficilior q̄ continentia virginitatis quia experte sunt delectationes coitus: ergo citius accenduntur vt dicit philosophus in de animalibus. R̄spōdetur stat q̄ vidua tantum meretur sicut virgo que non habet tantum insulsum esto q̄ difficultas sit intrinseca quia provent ex habitu non ei imputabili. Et ex isto infero q̄ due vidue continent quarum vna est iuuenis z altera senex z senior plus meretur q̄ altera si sit magis proclius ex completionē ad actus venereos q̄ alia. Secundo infero q̄ casta castitate coniugalī in terdum tantum meretur abstinentio ab aliis a suo viro sicut virgo: meritum virginitatis non in infinitum meritum castitatis coniugalī exuperat: ergo potest esse tanta difficultas in coniugata ex completionē et obiecto quā multa eam propter diuitias vel pulchritudinem amplectuntur aliam pauci vel quia est frigidē complexionis. Et hic semper loquor de actibus qui sunt formaliter viduitas virginitas et castitas coniugalī de aliis actibus meritoris quis est qui ambigat quin petrus et magdalena multis virginitas sunt multo beatiores sed ceteris paribus hoc est vidua vult seruare castitatem in posterum et illud tempus est minus tempore quod meretur virgo z sic virgo plus meretur et ex illo sequitur q̄ viduitas in teneris annis prestat viduitati adultē. Et recessus istarum castitatum patet per fructus centesimum sexagesimum z trigésimum qui debentur istis tribus tricesimus respondet castitati coniugalī est numerus pariter impar eo q̄ vltra primam partitionem in partes pares amplius scindi renuit sed mox vtraq̄ medietas se in imparitatem erigit hoc matrimonio competit licet vir z femina ab exordio conuēsi sunt crebro in amos contrarios prolabantur. sexagenari⁹ est fructus vidualis in proportione dupla trigénari⁹ exuperans cauet a presentibus et futuris libi diuibus coniugalī castitas a presentibus mortua vixit vel contra non est regulariter maior continentia et hic fructus potissimum conuenit viduitati p̄petue si que in anno luctus vel priorum illo extincto virum ducit talem fructum super coniugatam castitatem non promeretur non semper inter fructus viduarum est paritas hic numerus est impariter par cum scindi in partes pares et rursus ille ī minuitores non recusat z sic duplicem partitionem in partes pares habet: sed cum diuisio ante vnitatē euānescat aliquid imperfectionis in ea castitate reperitur. centenari⁹ est numerus quadratus ex de nario in se ducto numerus multum perfectus si diuisus z beatum primo ethiocomum aristoteles quadrato coaptat a quocunq̄ loco ruit super eam sicut solide cadit et sic perfectionem quam habet

phoen immo

vidua

refulso

a numero pariter impari vel ipariter parti non mensat. proportio cetera ad trigénariam est tripla sc̄d̄ta a sedis voluptatib⁹ p̄teritis p̄sentib⁹ z futuris absit z frequenter tertia pars vite in coniugatis ordinatur circa sollicitudinem vrozis z familiarie omnibus his vacat virginitas centenarius numerus ad sexagenarium se habet et in propositiōe su perbigitente continet em centum sexaginta z duas esse tertias. potest fieri argumentum ad probandum q̄ corrupte violenter p̄dunt meritum virginitatis z aureolam propter illud leonis pape: z recitatur tricesima sc̄da q̄stio. quinta. alle autem famule dei q̄ nō audeant se comparare virginitas dicit doleant se illud corpore perdidisse: illud non est intelligendum q̄ peccent vel q̄ non debeant habere aureolam virginitatis: sed quia sunt propensiores propter delectationem in actu venereo expertam: bene facile datur eis in posterum occasio peccati fortasse consenserunt z pro illo agant penitentia z multum merentur dum modo omnimodo renitentur sicut dicit beata lucia paschasio: si me inuitam violenter castitas michi duplicabitur ad coronam z h̄ esse poterat intendēdo suam castitatem eliciēdo actū inferiorē adueniente materia tali renitendo multum augetur habitus castitatis s̄ talis sic violēte cognita desponsata viro reddit eum bigamum qui nullie rem ducit. An castitas coniugalī z virginitas vidualis sunt eiusdem speciei. R̄ndeo clarum est r̄ndere ista q̄stioni tum modo vides obiecta istorum actuum vel habituum quando cūq̄ obiectum vni⁹ speciei differat ab obiecto alterius habitus et actus speciei distinguuntur: de identitate non oportet de noticia intuitiva z abstractiva respectu eiusdem sed si eodē modo ferantur in idem non apparet ratio quare nō sunt eiusdem speciei specialissime. Et isto infero q̄ castitas aliqua virginalis z vidualis sunt eiusdem speciei essentialis. Alique dixerit due castitates virginales speciei differunt. si tebergā habeat hanc conditionem volo seruare meum corpus ne polluat z ysabella habeat hoc propositū volo perpetuo seruare corpus meum ne polluat ille due virginitates speciei differunt ponitur perpetuo in obiecto vni⁹ et non alterius: prima castitas est virginalis si subiectum non sit corruptum tunc vnam viduam habere castitatem eiusdem speciei essentialis cum virgine sed non eiusdem speciei specialissime in genere mortis prima non vocabitur virginitas alia vocabitur virginitas. Aliter martianus construit eis obiecta vltra modum loquendi philosophicum z sanctorū z concludunt sibi solis q̄ omnes castitates coniugales z virginales speciei differunt: sic licet opinio appariat tricesima sc̄da. questio. quinta. capitu. primo sit dissoluta q̄ eadem est castitas in coniugata q̄ erat in virgine bonum sensum quo ad aliqua potest habere est tamen falsatio debuit gloriator posituum suam salcem in melle philosophicaz mittere oēs sunt eadem in speciei subalterna. Et quo patet aliqua virginitas viri identificari cum virginitate muliebri aliq̄ vero non z sic sine ratione super hoc

vidua

cepit martinus in solutione ad decimum octauum argumentum questionis prime de virginitate.

Distinctionis trigésime questio tertia.

Veretur tertio an fuit verum matrimonii inter mariam z ioseph. ponitur conclusio: beata virgo erat coniuge z virgo simul et mortua est virgo: hoc patet auctoritatibus offi luce clarioribus in questione non accipit quid opus est testimonio beata virgo dicit beatus augustinus in libro de vitis z concupiscentiis: z magister allegat in littera beata maria proposuit se seruaturam votum virginitatis in corde sed ipsum votum non expellit ore lucis primo angelo respondit quomodo fiet istud qm̄ virum non cognosco: si ip̄a non fuisset actualiter adhuc cognita z non habens virginitatem in mente non fuisset bona responsio archangelo sed volebat dicere ego firmiter proposui in animo seruare virginitatem sed ipsa erat docta a spiritu sancto q̄ poterat habitare cum ioseph z euz capere in virum et dando suum corpus sed certiorata reddatur a deo q̄ ioseph corporis vsu nūq̄ pereret. sed r̄ndere tunc est in quo consistit matrimonium si in datione actus coniugalī quomodo cum illo fiat virginitas. R̄ndetur q̄ in datione mutua cor porē puta in dando vñum sui corporis z non dādo vñum sui vñi nisi petatur aliquis potest aliter dare do minium sui corporis non dādo et vñum illius dñi q̄ p̄ de illo qui iuravit q̄ contrahit matrimonii potest intendit intrare religionē alexand⁹ tertius ep̄o exoniēti extra de spon. z matrimonio. cōmissum. dicit q̄ talis potest contrahere z postea intrare religionē et sic contrahit matrimonii z nūq̄ intendit dare mulieri vñū sui corpore: sic erat de beata virgine que erat docta a spiritu q̄ contraheret. q̄ corpus nō pereret debitu ip̄a dedit ipsi ioseph sui ioseph dñum referens sibi ipsi vñum sui corpore: nec sequitur ex ista via q̄ inter fratres z sorores potest matrimonium contrahi q̄ non sunt habiles: illud p̄ totū. xxvij. q̄ ij. beata maria. z si dicas. xxvij. q̄. j. sunt q̄dā. vouētib⁹ z gñib⁹ non solū nubere s̄z velle nubere dānabile est dicitur q̄ hoc vix est nisi aliqua esset docta a spiritu q̄ alter debitu non exigeret et q̄ et p̄disset contrahere matrimonii alē male agit exponendo se discriminat cadēda virginitate. p̄pter viri fecunditatem. Sed cōtra illud totū ar̄: sequetur q̄ esset matrimonii cū conditione non reddēdi debitu vel cū contrario vñus boni matrimonii q̄ est fallū z contra romanū pontificē. extra de cōditio. appo. in dispensatione vel in aliis sc̄ctibus. ca. vlti. Forte r̄ndes concedēdo q̄ est matrimonii nec illa p̄ditio matrimonii repugnat de nō petere debitu nō honesto s̄z cōditione in honeste p̄tria bona matrimonii matrimonii ipedunt vt si. p̄cures abotiuū vñū si nō serues matrimonii fidē vel si alii possit te viuente capere. Contra illud arguitur: ex isto sequitur q̄ mulier non tenetur reddere viro petenti debitu consequens est fallum et cōtra magis pontificē

notabile

de conuersione coniugatorum. ex publico. iudei. com-
pellet eum vel eam intrare religionem infra pacis
duorum mensium vel reddere debitum ut ibi patet
et patet consequentia quia reddere debitum corpus non
est de ratione matrimonii imo aduenticiu matrimonio
ad quod nemo tenetur. R. Ideo replica hec petit venia
huius materie et dico q non sufficit ad matrimoniu
dare corpus diuini dissentiendo de usu saltem ad
hoc q sit matrimonium eiusdem rationis cum ma-
trimonio coi vt replica tangit nec hoc volebat bea-
ta virgo sed ipsa dedit dominum sui corporis ip-
si ioseph relinquens vsum dispositionis diuine et
certiorata erat q ioseph non peteret vsum corporis
nec ipsa petere debebat et hoc fat cum virginitate
et forte taliter contraxit iohannes euangelista. Si
ponas ioseph petuisse vsum corporis beate virgini-
s quid ipsa tenebatur facere. R. Respondeo ponis
quintum pedem in arete et casum preter legem vnde
de muliere que contrahit potest se bifariam habere:
vno modo volendo contrahere matrimonium et vo-
lendo dare viro diuini sui corporis nichil cogitan-
do de usu corporis: vel si cogit relinquens dispo-
sitioni diuine et sic fecit beata virgo et hoc propo-
situm compatit virginitatem et verum est matrimo-
nium tale potest fieri inter frigidum et sterilem di-
modo hoc cognoscatur. Alio modo mulier habet
propositum dandi suum corpus viro et vsum cathe-
gorice et ad hoc tale propositum vt supra patuit in
questione precedenti spectat ad virginitatem ante
q sit cognita licet multum assimiletur casitati con-
iugalitatis sic non est ita puravirginitas sicut pua qua
non deicit beatas virgines habere. Alie mulieres
contrahentes communiter siue habeant primum pro-
positum siue secundum tenentur reddere debitum
quia hoc ratio et lex statuit pro loco et tempore / no
autem beata virgo ioseph ab ea nichil petebat q si
impotentius arguens ponat preter leges ioseph de-
bitum petuisse vt sit satisfactum siue impudete cu
ioseph etiam mortuus est virgo non parue reputa-
tionis erat sanctus ioseph in conspectu trinitatis cui
debebat habere coniugem matrem dei. dico beata
virgo non reddidisset ei debitum nec tenebatur: qz
ipsa erat certiorata a deo de opposito fateor q car-
nalis copula non est de ratione matrimonii inter mul-
tos erat matrimonium inter quos nunq erat car-
nalis copula: si duo contraherent et ambo vouerent
continentiam ante carnalem copulam neuter tenetur
alteri reddere debitum dato q alter peteret vt
proximus loquendo: si post verba de presenti duo
contraherent fortes et berta et de? prohiberet eis
reddere debitum / in illo casu neuter tenetur alteri
reddere debitum esto q alter petat. ideo non placet
michi quod martinus dicit q beata virgo tenebatur
reddere debitum si ioseph petuisset vt patet in
solutione quartarum argumentum contra tertiam conclu-
sionem. Sed pro ampliore intelligentia dico aliqd
est matrimonium in quo est essentialiter reddere debi-
tum petenti: patet post carnalem copulam si alter
petat pro tempore et loco alter non datus debitum

peccat. idem patet ante carnalem copulam lapsis
duobus mensibus et illud est matrimonium comu-
ne. Aliud est matrimonium et non ita commune in
quo vnus non tenetur reddere alteri debitum: patet
ante duos menses vel cum pacto non reddere debi-
tum vel post votum emissum ab vtroque: vel si de
us prohiberet reddere debitum modo ille terminus
matrimonium vniuocum dicitur de vtroque licet non
sit idem in eis / sicut animal dicitur vniuocum de ho-
mine et equo / licet inter illa sit magnum discrimen
sicut aliquid est animal de cuius essentia est anima
rationalis. patet de homine / aliquid est animal de
cuius essentia non est necesse habere animam ratio-
nalem: patet de boue sed sicut non est necessarium
ad animal in communi habere animam rationalem
sed sufficit habere animam sensitivam sic ad matris
monium in communi sufficit dare diuini corporum
mutuo vt predictum est. Contra conclusionem
arguitur: non licet mulieribus vsum alterius tribus
nubere numero vnico ioseph non erat tribus ma-
rie. luce secdo. erat de tribu iuda quia de tribu dauid
maria antez erat de tribu leui quia erat cognata dicitur
zabet luce primo: igitur. p. zetera probatur q ma-
ria non mansit virgo vsq ad mortem. euangelista dicit
mariam pmo. et accepit coniugem suam et non
cognoscebat eam donec peperit filium suum primo
genitum: ergo videtur dicere q cognouit eam post
q christus erat natus. Ad primum respondetur d
stingo q non licet mulieri capere vtrum alteri tri-
bus: vel si illa mulier erat heres parentum et sic co-
ceditur. numero vltimo queritur in filiis salphaad
que erant de tribu ioseph psonabatur coram
moyses an licet eis habere viros aliarum tribuum
diffiniuit moyses q non ne esset cofusio in tribus?
par ratio videtur de omnibus mulieribus heredi-
bus et filiabus salphaad vel aliis mulieribus et sic
negatur licuit eis capere viros cuiuscumq tribus. de
beata virgine videtur q erat heres iacobim / erat so-
ligenita licet beata anna habuit alias duas filias ex
duobus aliis viris vt patet ex carminibus. Anna so-
let dici tres concepsisse marias. Quas genuere viri
iacobim / qeophas / salomeq. Idas duxerunt viri ioseph
alphas / zebedeus. Prima parit christum / ia-
cobumq secunda minorum. Et ioseph iustum pe-
perit cum simone iudam. Tertia maiorum iacobum /
volucrumq iohannem. Et pulchra? hec tangit ma-
tuanus primo libro de beata virgine si maria erat so-
ror anne que erat mater elyzabeth. Si merite foroz
anna fuit regalis origo. Et iohannes magni ueniens
dauidis ab alto. Sanguine zacharie coniunxata se-
mine prime. Tres triplici parte / maris tribus an-
na maritis. Progenitum factum et summo genus
ethere dignu. Prima deo sacros partus dedit alte-
ra natos. Quatuor alpheo iudam sin ona iacobus.
Et qui iusticie clarum cognomen habebat. Tertia
de natis tibi quos zebedeo duobus. Et didit. Et sic
non licet beate virgini capere vtrum alterius tribus?
et sic conuincitur q erant ceteri tribus elyzabeth
erat de tribu leui sed tribus sacerdotalis et regia

erat comixte et sic beata virgo de vtraque tribu de-
scendit: sed tunc est dubiu esto q mathei pmo dedu-
catur genealogia ioseph de domo dauid xpus non
erat filius ioseph sed ex spiritu sancto sine patre ge-
nitus ex purissimo sanguine beatissime virginis quo
ad humanitate. Forte dicitur et sic videtur doctores q
postq beatus matheus mathei pmo deducit ioseph
et duxit beata virgine et ipsa erat heres ipsa erat eius-
dem tribus. Contra ex hoc non habes q ipsa erat de
domo dauid q in tribu iuda multe erant domus et
familie a dauid domus fratris dauid erant de tribu
iuda sicut ipse dauid et no cogebatur mulieres duce-
re viros sue familie sicut capere cuiuscumq fami-
lie viri domo in sua tribu maneret. Respondeatur
q crededi est auctoritati beati mathei que admodum
credim? et hebet credunt moysi dicenti. In princi-
pio creauit deus celum et terram. Ad scdm argumetu
mathei pmo solutio tangit extra de verbo sigatio-
ne. ioseph. et est beati hieronimi. locus a p. rario sen-
su tibi locu no habet: donec est modus loquendi scri-
pture p. z in veteri testamento. Seda a dextris meis
donec ponam inimicos etc. et coetus no reuerfus est
donec aqua siccauerit. gen. viij. z tii coru? no redie-
bat fm q solet dici coetus in diluuiio noe emittebat
qui ingratus fuerat no reueniebat. etc. et no cogno-
uerant sepulchru moysi donec in hodiernum diem.
deuteronom. xxiij. iij. p. rario genitum? est ille an que
nemo nascitur et hoc ab aristis loce dicit dicitur su-
perlatiu gradus exponitur negatiue et affirmatiue
negatiue an que nullus et sic capitur hic et sic no est
terminus relatiuus no sequit ille est primus? ergo est
respectu scbi bene quide cognoscitur et est modus? lo-
quendi ille uero facer daturus debetur p. rario genita
et costat anqz alia generatur: sic respondit iohannes
damascenus? li. iij. cap. viij. Alio modo exponit illud
et no cognoscebat eum donec peperit mox postq con-
cepit relucebat corp? beate virginis q ea vt antea
cognoscere no poterat nimiru cu dñs glorie erat i
vtero: moysi respelendebat radii vt coquina vt popu-
lus eu vir cognoscere poterat. ij. corinth. iij. quare
sic no erat hic? h postq peperit saluatorē melius ea
cognouit q antea no est sermo de cognoscere car-
nialiter sed per visionē intuitiuā. Et si dicas beata
virgo fuisset no cognita ab aliis que admodum vni-
uersus israel no potuit intrare moysen. Respon-
detur q deus potuit impedire illa claritate ne age-
ret in oculis alioq sed solum in ioseph que ad modum
angeli relictis suis naturis possunt inuerti secreta cor-
dis deus id sibi soli reuerat et illud est rationale
de moyle et ioseph de moyle quidem vt populo? co-
gnosceret gloria dei et pareret moysi eoz legifero
qui erat totius populi dux soli ioseph qui dabatur
in obsequiu beate virginis et in testimoniu virgini-
tatis illud apparuit. euangelista dicit mat. pmo.
Cum ioseph esset vir iustus fuisset iniustus si iustus
fuisset beata virgine cognoscere postq sciebat eam
deum genuisse et qñ euangelista tacuisset iusticiam
ioseph hoc argumetu est tibi euidens sue iusticie qz
alioquin no permillum fuisset matrimoniu iter dei

matre preuisam ab initio et ante secula et ipm sancti
ioseph. Sed an ioseph cognouit esse grauidam
a spiritu sancto anqz et angelus itimauit exprobrati
no habeo mathei pmo habetur. Cum esset despon-
sata mater iesu maria ioseph anqz conuenit inuenta
est in vtero habes de spiritu sancto: ioseph ab ipse
eius cu esset iustus et noluit ea traducere et voluit oc-
culte dimittere ea: quida dicunt q no reputabat de
digni habitare ea: et voluit abire. ppter indignita-
tem anqz angel? ei reuelauit. hoc habet origenes in
omelia natiuitatis xpi: glosa ordinaria sup illo vbo
inuenta est in vtero habens dicit. inuenta ioseph in
vtero habere hz no de spiritu sancto sciebat esse cu
postea vt dubius deliberat dimittere ea. traduce-
re tantu valet sicut p. rario licet martin? sup hoc
ipugnet quidone carmelita dicit apud nullos anti-
quos doctores terminu in illa signatione acceptu hz
videat glosam interlineare p quidone et est beati io-
hannis crisostomi iohannes crisostom? sup illo ver-
bo desponsata dicit. desponsata id est domi habita
et omelia quarta super iohanne dicit. in domo ioseph
erat anqz conuenit exponit glosa anqz conuenit
ad carnale copula et accepit ea in suam no in domu
suam a q ea no elecerat hz accepit in affectum.
Secundo arguitur christus habuit fratres vt p. z
mathei. xij. z no ex parte patris vt notu est et per co-
sequens nec ex parte vtriusq relinquitur qz ex pa-
tre maris. Aliq dicit ad hoc q ioseph habuit ex al-
tera muliere et ipse reputatur apud iudeos filius
ioseph et sic illi filii ioseph vocabantur fratres et?
hoc in vna solutione tenet martin? no est verosimili-
t? ioseph vtriusq cognouit mulierem imo q temp
dabatur beate virgini hz in obsequiu prio sancti? io-
seph postea saluatori matri obsequium prestitit.
Tertio arguitur iohannes in passione qui virgo
et filius forozis beate virginis erat et hoc dicit beatus
hieronim? p elindru hereticu ex illo satis conuincit
q sanct? ioseph iam mortuus erat esto q aliqui di-
cant oppositum. p. rario aut dico q oēs cofangui-
net dicebantur fratres apud hebreos tuc abraham
vocauit loth fratrem. gen. xij. sarram forozē. gen. xx
et patet loto argumentu. pot esse argumetu de
exitu christi extra vterum beate virginis ad pban-
du q claustra virginialia dirupta sunt. Ad hoc
respondit damascenus. xv. capite sui quarti q beata
virgo egressa est p locu cofuerti licet aliqui fabulan-
tur xpm editu per latus beate virginis sed adhuc
remanet modus de agtura clauitrop virginialium
si illa apperuit xps in egressu non semper miferit
integra tenedo oia que ipse ponit potes dicere cor-
pus xpi egressum est per claustra virginialia q inte-
gra manerunt et erat penetrato corpus vterum vt erat
in vtero beate virginis noue mēses et amplu? postea
exiit vteru deipare virginis et non iunt p mediu vt
corpus xpi idē accedit ad sacramentu euchar. post
verba consecrationis modus alioq no est oino relin-
quend? de egressu per latus cu honestate sapiat qz
costat de opposito an ioseph erat inuenta quado e
mo desponsabatur beate virgini vel erat senex vt

tendit obligare ad salutem sic in proposito. Sed contra ista dicit innocentius tertius scribit archieps...

ctu querendo laborat et non tantum acquirit et frigus immensus patitur non habet tale receptaculum sicut domesticus...

Distinctio trigesima tertie questio prima.

Teritur circa distinctiones trigesima tertie nam licet per dispensationem habere simul plures uxores...

vnam et vbi vxor sterilis est proles haberi potest pro fertili et proles genita potest religiose educari...

leguntur simul habuisse uxores ab adulterio excusantur ergo est contra legem nature captio termino ad omne illud quod est contrarium bene dicitur in moralibus...

videtur ita fuisse factum sub lege est consuetudo iam erat introducta. si ponas vtriusque simul petere debent habebant sua tempora determinata petendi. quod patet. genes. xxi. p. mandragoras quas reperit ruben tempore messis rachel coeussit lie q. c. ubi domineret vna nocte qua genit? est isachar studuerunt mulieres ille generationi. plis neglecta libidine. si dicit quis quomodo deus dispensavit cum omnibus illis dicit cum abraham qui duas habuit uxores dispensavit hoc presumit est erit perfect? ambulabat coram domino iacob hoc imitat? est et reliqui in populo dei passim. patet de regibus? non regibus? ut belcana et deuteronomus. xxi. de dilecta et odiosa. prohibitus est regibus habere plurimas non aut plures et in hoc peccata ut israhel? querebant uxores et septingentas concubinas quasi reginas habuit quae induxerunt eum ad idolatriam huius poterat esse more assuerit simul vocata vna non amplius vocabatur nisi iussu regio an sit saluar? vbi ne nobis est incertum. Si dicas tunc israhel et alii peccabant habentes plures uxores sine dispensatione dei conceditur illati. illud beati aug. cum mos erat crimine non erat intelligit dispensatione dei que passim tunc currebat. Sed dicit agar fuit ancilla abrahae ergo secum adulerabatur abraham. Respondeatur erat realiter vxor sicut sarrai quam ad mutua potestate coposuit sed non habebat auctoritatem tantam in domo nec eius heres sic debuit succedere in hereditate vocabatur ancilla nec abrahae licuit ea a domo eicere propter monitione ipsius sarrae nisi diuinitus habuisset mandatum voluit autem deus eos separare ad temp? quo ad cobabitatione? non quo ad vinculum ad significandus illud ministerium que explicat apud ad galath. iij. cum dicit abraham duos filios habuit vnum est ancilla alium ex libera quod de sinai monte in arabia ebrusale misit exponit nec te moueat que concubine appellatur etiam sic vere uxores vocantur. patet iudici. xix. et iij. regu. xvj. achitophel consulit ab salone ingredi ad concubinas dauid et tamen erant sue vere uxores. Dubitatur an in noua lege potest esse licitum habere plures uxores ex dispensatione ecclesie. Respondeo negative quod nullus potest reuocare statutum expressus christi. christus inbibuit pluralitate uxorum. coelestia claret cum maior. plurimoz patet. math. xix. quicquid dimiserit vxor suam et aliaz duxerit mecham. si ergo dimissa vxore non licet aliam ducere: ergo fortiori ratione non licet aliam ducere proxiore retenta. Insuper christus reducit statutum matrimonii ad statum prime institutionis eius: scilicet contra primam institutione est pluralitas uxorum cum a principio vna colta vtrius in feminam est conuersa.

Distinctio trigesima tertiae questio secunda.

Oritur secundo circa hanc distinctione trigesima tertia a libellus repudiatus erat licitus in lege mosaica de quo habetur. deuterono.

nomis. xxi. supponatur hec distinctio magistralis aliquid est permissum de minoribus bono respectu maioribus bonis si matrimonium est permissum. Sed omnino aliquid est permissum quia non puniunt et sic solui dicit negatione punitionis et sic deus permittit peccata fieri in hoc mundo quod hic plerumque non puniunt de permissio simplex tollerantia vel dissimulatio. Tertio modo caput vbi duo dicuntur. si non puniunt et prohibitione impedimenti ut ecclesia permittit iudeos vtriusque legalibus et prohibet christianos etiam eos impedire ab illa obseruatione ut. c. q. sincera. xlv. d. Quarto modo caput permissio quod non puniunt et prohibitione impedimenti et cum hoc statatur fauor et auxiliis facienti et sic vtriusque cetera dimidia cetera esse bellus sicut quod sportula permittitur per leges ciuiles. L. et. ff. ut patet in titulo vtriusque. hoc non puniunt et impedientes vtriusque vtriusque cum hoc prebeant auxiliis tales vtriusque et regere de hoc modo duellum apud aliquos admittit duellantes non puniuntur et impediendo violente prohibetur et victori imo et victo dantur corona ad pugnam circa titulum questionibus sunt duo modi oppositi vtriusque et satis rationabiles quod confirmatur quod vtriusque est sophistica vtriusque rationes habes. et obarsit ipsum christo propositum ut quicquid responderet replicarent non addente laudabile consuetudine sicut dicitur? in vico straminis huius? alme vniuersitatis vtriusque modus tenet fuisse illicitum et permissum a moysi in lege quod non puniebatur dantes libellum repudii scilicet non approbatur tanquam licitum licet dederit eis formam in libello boni non legatur vtriusque isto libello. Si dicas quare prohibetur non dixerit vtriusque hoc esse malefactum et quare non annuclauerunt populo peccata sua finem illud. etate. i. vtriusque dicitur quod preiudicium est quod ita fecerunt et huius modo suffragatur respectu christi. math. xix. quoniam moyses inquit ad duritiam cordis vestri permittit vobis dimittere uxores ab initio autem non sic fuit. oppositum tamen potest defendi non constat ex scriptura quod reprobat tanquam illicitum repudium. crisostomus super mattheum dicit. sicut apostolus permittit secundas nuptias ita moyses permittit libellum repudii sed secunde nuptie sunt licite: igitur. dicit forte non est omnimoda silitudo si qualis item omnes repudiate uxores et repudiate ducetes alios vtriusque fuisse preuaricatores legis quod alii concederent: sed tenentur de libellum repudii licitum videtur solum obtinere auctoritas christi. math. xix. dicitur non obstat a principio non sic erat propter duritiam cordis hoc est permissum non sequitur quod sit peccatum aliquid permittitur infirmis sine transgressione quod non admittit sanis accipio analogiam si aliquid delicatum absolueret romanus? potest a ieiunio a diei? non absolut alios vel aliquos qui ex intemperantia inciderunt in infirmitates aliquas ecclesia relaxat hos a ieiunio et non alios. Sed an mulier poterat alium ducere post repudium sequitur ex his duabus vitiis. primum modum postquam erat vxorata proxiore nunquam licuit eam capere bene tamen ante non essent. plures passim repudiare. lex poterat contractum irritare sicut pontifex maximus aliquas personas illegitimas sed non sine

batur de morte viri propterea mulier non repudiatur virum sed conuerfo. Distinctionis trigesima quarte questio vna.

Oritur an impotencia coeundi impediat matrimonium. h. aduertendum est quod sunt alii qui impedunt matrimonium quod dicitur quod non impediunt: scilicet alii impedunt dicens et dicitur tamen contra tractum acceptio huius fundamenti et ihera correlaria. h. undamentum est quilibet potentia perpetua cui subueniri non potest ad reddendum debitum matrimonium contra tractum et dicitur contractum non est obligant se ad reddendum actum si petat scilicet eis est impossibile reddere. scilicet quod forasse dicit non potest scilicet quod sunt in potentia ad reddendum si petat. Correlaria permissio permissio frigidus non potest habere: per non potest reddere debitum non requirit potest gnare sufficit quod potest mulierem cogitare nec sequitur ipsa possit parere sufficit quod possit cogitare. Sed correlariu artemis cui subueniri non potest parte est inabilis ad contrahendum. Tertium modis necessaris orbat? an matrimonium non potest contrahere. Quartum: maleficiat? per non potest contrahere et huius respectu cuiuslibet sit maleficiat? de non quoniam secreta nature quod ingeniosior est homine nec impedit a sensu et nunc multaz rebus expectatas propter antiquitate a principio sue creationis potest impedire meat? seminis in huius vel impedire materia? seminis permittit deo i talibus vtriusque tres annos sic cohabitandi vbi est dubium vtriusque tunc illi opti si non possunt se cogitare sepentur vbi est manifestum? cit? pnt separari. Quintum: scilicet de quo phis loquitur. iij. pti cula proleu. non potest contrahere intelligas se in sensu opposito. Contra dicta insatur probatio quod frigiditas illa non dirimit matrimonium contractum et huius illud matrimonium non contrahere nec erat inter gratum non frangit. Respondeo propositiones. Prima est permissio frigidus? potest contrahere matrimonium: probatur: fortes potest contrahere matrimonium demonstrando vnum quod postea gnabit fortes est vel potest esse permissio frigidus? igitur. Secunda: permissio frigiditatis non dirimit matrimonium: probatur sua contradictoria est illa quod ibi non est matrimonium contractus quod per affirmatiua denotat. Tertia: permissio frigiditas perpetua impedit matrimonium contractum ad hunc sensum matrimonium quod huius repudii est loquod vtriusque dicitur matrimonium contractum non est aliquid quod peccare contrahendo vel conado contrahere scilicet contrahat manet matrimonium. Sed contra illud: scilicet vxor qui putat contrahere cum frigidus non contra bit? volendo et reddere debitum peccat quod est simplex fornicatio. fortassis dicit quod ipsa excusat quod eaz adhuc claret an ipse possit cogitare et ambo faciunt quod in eadem huius qui sit matrimonium. Contra successu reprobis ipsa scit quod ipse est frigidus. circa fine tertii anni reddendo et debitum peccat ipsa scit quod non est matrimonium et ponam? ad huc quod ipsa tetat et reddere debitum non est dicens quod ipsa peccat secum cobabitans. tunc est quod habeat aliquid motus quod non potest

hanc mulierem cogitare huius sufficiens motus quod non peccat. tunc primo dubium an est frigidus? vel maleficiat? et forte maleficiat non amplius durat et sic huius probabile argumntum quod huius vxor est? Tunc secundo: si plennitiam inuicem dato quod ipse est frigidus? hoc sufficit ad matrimonium per de contrahente cum ancilla cum ei consentit tale esse ancilla. insuper si non reddat debitum petenti per loco? ipse qui excusat esse vxor est? peccat? est per situs inter duo? inter reddere et non reddere et fauore matrimonium et legis auctoritate non peccat est castitas coniugalitatis dato quod lapsio trino separant in fine trinitatis vel cit? vbi est vehemens presumptio de frigiditate tunc si vtriusque proclamant et fatef se de dille o peram opti carnali nec mulier est cognita a viro iurata tunc ambo propter periculum collisionis iurabat etiam septes propinquum vel vicinis bone fame se credere eos vxor iurare tunc sepantur de frigidis et malefactis. laudabile. si mulier dicat se non esse cognita vxor de carat oppo? credit viro quod caput est mulieris. c. pmo eiusdem tituli. magis? ponit in litteris nisi mulieris. pber alii vxor esse mentum si post separationem vir cognoscet aliam redit ad primam vxorem quod ecclesia erat decepta si mulier propter artum dantes forte cognoscit non potest nullum artificium tradat platonem et ab eo cognoscit tradat forti quam si adhuc cogitare non potest maneat permissio cum platonem absurdum est quod ipsa vxor de viro in vxor. scilicet tunc dicit senes non pnt contrahere negat illud scilicet senes vltra septuagesimum autem non generant regulariter nisi mulierem cogitare pnt vtriusque remedia ad huius adhiberi potest. vtriusque regulariter missuilla ad munidariu genuit centesimo vite anno vt perhibet item mulier scilicet tali contrahere et illud scilicet a principio vtriusque abstat sumam respectu dauidis. tertis reg. primo. nec est illegitimum quod tadem vir definit gnare: patet successu deest facultas post quadragesimum quintum.

Distinctio trigesima quarte questio vna.

Ira ista distinctio xxxv. quod an scilicet vxorem dimittere ob sola fornicatione. respondeo diuinitum percurat duobus? modis: vno? quo ad fornicationem viculi scdm appentiam hominum vtriusque inter consanguineos affines vel alias personas illegitimas putabat huius ibi esse matrimonium scilicet est contractus vxor matrimonium per carnalem copulam ex consensu vtriusque usque nunquam dissoluit viculum. Alio modo sit diuinitum quo ad thoz inter eos qui contraxerunt de illo mebro in pntiaz? qm? est affirmatiua rideat ad titulum questionis quod scilicet fornicatione carnaliter vxorem dimittere. per math. xix. dico at vobis quod quicumque dimittit vxorem suam nisi ob fornicatione et aliaz duxerit mechamur tota? exceptio probat quod illud dicitur christi per de fornicatione spirituali est si quis labatur in heresim. patet de diuoz. c. de illa. xxxv. q. i. idolatria. ratio huius? est quod talis peccat contra sed? matrimonium quod merito venit puaud? vel puaudate iure quod habet in alio frangenti fidem frangitur fides ipsa violat fidem quam debet obseruare erga virum

Distinctionis trigésime quinte questio vntca.

et suum corpus communicat alteri nec sufficit consensus viri ad hoc q ipsa commissetur alteri cui actus est iure diuino prohibitus. q vir non tenet ei seruari fides et hoc si ipsa culpabiliter alteri commissetur et congruum est illud vt pena vni multis cedat in exemplum propterea regia vasti repudata est ab asuero vt ceteris cederet in exemplum hester primo. illud p3. tricesima scda. questione sexta et septima ad longu iusto casu lz viro iure ad religionem vel heremum sic paul simplex heremita cucurrit ad anthonium. dixi ex culpa si in spe viri ex errore inuicibilis ipsa esset cognita vel credes vix mortuus contraheret cu3 alio vel qui violenter opprimt vel i in fidelitate datur vxor libellu repudiū redies ad fidē cogēt suā recipē si ipsa redire voluerit. lz si fuerit vir adulterat ex altera parte sit ipsa cogēt ea suscipe quo ad thoy. z redditionē debiti. p3 de diuoz. c. significasti. vl si ea suscepit post fornicationē post diuozū hoc modo mulier pdit dotē. p3 de dona. inter vl. z vxor. c. plerumq. in diuozio pmo. cuz non erat matrimoniu restitueda est dos z donatio vt claz. est. c. ex i. patet. p. ppositiones. pma. hō repit bonuz modū itra di religionē z i magnā penā vxoris non potēs hre vix. scdo p3 si berta vnica adulteret fortes lune pot negare et debiti z si fortes postea adulterat non est ita liber sicut an cum abusus est suo bullegio z siles culpe sibi pena mulctadē veniunt lz si vxoris pctm sit publicum et viri occultū male ageret ea relinquit dols in foro eccle p ad h agere cū mulieri non p3 pbatio. Sz dubitat an vir sine auctoritate eccle vxorē fornicatē dimittere distinguit vl qstū ad thoro non solū z dr q sic negādo ei debiti quousqz compellat auctoritate eccle si an voluntarie reddat debiti incurrit norā irregularitatis z generat sibi puiditium accusatioms si autē compuls fuerit i currit notā irregularitatis lz non gnat sibi puidituz accusatioms non dz dimittere ea quo ad thoy. et cohabitatiōne sine iudicio eccle non dz ex iudex in proba cā z publica pena que ad modū cōiugit de illa sepatio ne. Sz subdubitas an vir dz accusare vxorē: rñdet vel pctm est occultum et tñc non dz ea accusare qa subdubiter in probatione sume viro eustādum est non hre proleui mortuo malā suspitiōne de vxore. pp mltā mala q ex hoc cōiugit. stat ea esse innocē te et sic gñis morbo laborabis a quo oēs medici tue vrbis te curare nequint z si ipsa sit nocēs non min⁹ torqberis hereditatē z familiā confundes toti vicini eris fabula toqberis tristitia. quocia nō facias nimis magnā expozatiōne de sua castitate nec seruis fidē desulet suspitiōne ductis qui de ea male loquunt lz hos argue vt desistat dicās mulieri si ei cōsteterit te nō credere: prouerbia lz dille lauat laterē q castitat mulierē. existimes filioz legitime a te productos dato q sit ab aliō cogniti. stat pueros esse tuos erudiant in morbo z reliqz eis hereditatē te diligunt vt patre dato q eoz pñ non sis in b tu non peccas: ppter eam non est magnanimit viri amplius insistere circa mulierem. si potest illō peccatū probare z ipsa est corrigibilis pot illā accusare lz nō

tenet si nō videat corrigibilis dz illam corrigere ne fautor criminis videat z sic intelligunt auctoritates i lra. At dicitis nō pot corrigibilem in probatione ad diuozū si probet erit sepatio si non probet plegē rationis puniēda? est illa pena q voluit mulierē ee puniēda: qrit diuozū negat qrit hec pena taliois corā iudice qñ agit ad correctionē. c. lra eandē distin. qro an dimittēs vxorē propter fornicationē pot aliā ducere. rñdet negatue. probatio in noua lege non lz viro hre ples vxores sed istō se qret si viro dimittenti vxorē liceret cū aliā cōtrahere viculū matrimoniu non tollit p sniaz diuozū. p3. xxxij. q. vij. c. vl qz a deo. insup dimozū est in odiū nocentis z in fauorē innocēt lz si p diuozū separet viculū matrimoniu tñc esset eq vel pl⁹ in fauorē nocēt sicut innocētis qz diuozū non soluit matrimoniu q sic sicut vir no cens pot mulierē ducere sic mulier fornicatā cū vin culū esset solutū. Sed contrallud argumentum: ma tbei. xij. dr dñs qcuqz dimiserit vxorē suā nisi ob fornicationē et aliā duxerit mechaf. qz propter fornicationē lz vxorē dimittit z aliā ducere. dr loqbat xps ad phariseos et pro illo tpe fornicatrix lapidabatur et sic licuit viro aliā mulierem cape. scdo pro tpe legis gfe dz erat dimissio quo ad thoy z solum pro fornicationē z nisi non excipit scdam ptem imo simplr q aliā duxerit mechaf et q dimissam duxerit mechaf marci. x. non ponit exceptio. dr qcuqz dimiserit vxorē suā z aliā duxerit adulteriu cōmittit sup ea et si vxor dimiserit vix. suū z alteri nupserit mechaf. idem p3 lucē. xvj. Sz lz dubitat an adultera post pñiam pot ducere si non esse adultera. Secundo an lz vxorem comptā in adulterio occidere. Tertio dubitat an vir pot recōcillare vxorē dimissam. Ad pimum dr q sic potēz penituit iustificenter et constat ei q tā bz bonū propositū castitatis seruā de pot se negare esse adultera q nec est actu vel habitu adultera z dato q bitū adulterū habuerit remissum vel itensū cū actuz castitatis cōiugalis opponi habeat non refert. scdo dr non lz liuoz vindicte et auctoritate propa sicut ad chirurgicū pmet apūtare membz qd reliquū corp⁹ inicit cui est commissā cura corporis verti sic in coipe mistico occidere p sonā singularetz q est membz cōiatis non lz nisi illa cui est commissā cura cōiugitū psona q vtruz auctoritate publica in polita paterfamilias in in congregate iconomica cui pfidet potest deffer? emergentes altavia qz pinteruētium corrigere si ea repetat non dz ea occidere lz in aliquo casu liceat secūdu legem humanā vt glo. dr. xxxij. q. ij. inter bec. argu. est ad h. l. ad leg. iul. de adul. l. gracē. Tertio dicitur q mod⁹ ille est rigorosus quo adultera probata talis occidit in foro extertio. l. cullū q in foro canonico non lz vt est in multis locis hispaniarum et durum in lege gratie viso q rpus liberavit mulierē de pbenā i adulterio ioh. viij. lz ex illa nō conuincit q perperam agant vbi est lex statūis mulieres talr debere puniri dñm proceditur coram iudice ppetente z mediū licitū nec h est iudicare obligatio non venit a lege moralica lz a lege scripta

Distin. xxxvj. qstio vntca.

incipis vl consuetudinis pte. Ad tertia dubitatio nē dz q aut mulier est corrigibilis aut nō: si sc dz nō ē recōcillāda ē correctā pot ē recōcillare diuozū est introductus in fauorem innocētis z iure suo renunciare pot in casu in quo potest fieri recōcillatio aut vterqz pccadat in recōcillationem aut vterqz discordat aut vnus cōcordat et alter discordat: si pimum debet fieri recōcillatio: si secundum nō debet si tertium dupliciter: aut innocens petit recōcillationem et tunc debet fieri cum innocens per diuozū nō amittit us qd habet in altero aut nocēs petit innocentem et tunc nō debet cogi innocens quia penitentia nō tollit actionem. xxxij. q. ij. c. admovere. et multo minus exceptionē cū facill⁹ tollit actio qz exceptio: aut nocens petit nocentem vt mulier que prius fornicata est peti virum qui post diuozū fornicatus est videtur q vir nō est cogendus redire ad vxorem sed in foro cōfessionis videtur q sic nisi eat ad ordines vel ad religionem si velit aliquid eorum nō tenetur quia tunc pcederet sibi cognoendo vxorem plus fornicatū. Joann. c. d.

Distinctionis trigésime septe questio vntca.

Ueritur circa distin. trigésimā sextā an seruitus impedit matrimoniu. rñdetur seruitus pcedens impedit qñ ignozatur vt pcedit de errore cōditionis sed seruitus subsecutiva nō dirimit matrimoniu cōtractum vel pcedens vñ modo cōtrahitur scienter seruis cōtradidente dño matrimoniu cōtrahere potest vt dr de cōiugio seruo. c. primo vbi adrian⁹ pot nter allegat verbum apri ad ga. tertio. in chriso iesu neqz liber nec seruis est a sacramentis eccle: remouendus ita nec in ter seruos matrimonia debent vlatenus prohiberi et si cōtradicientibus dñis et inul tīs cōtracta fuerint nulla ratione sunt propter hoc dissoluenda dato q dñs prohibeat seruo māducare nō est et obtemperandū oz cōseruare in diuiduū sic pot pseruare speciem renitēte dño postitū ius seruo: nō tollit ius nature et diuini. Sed cōtra dicit seruis nō pot ordiari in pbitere vel monachū. l. iij. di. per totū: tñ est sacramentū eccle ozdo: igitur. Insuper dmo polit. tertio. seruis est oio dñi: ergo non potest dare mulieri ptatem corpis sui sine consensu dñi. propterea dicitur q vir non potest abdicare oia venerea cōtradiciente vxore q dz dñi cor porj viri rñdetur ad pimum nō est sile pap. seruis impeditur a seruitio dñi: scus est in ordine et religione vbi est emancipatus cultui diuino et voluntati prelati sed si peccet accipiendo ordines realr ma net ordinatus et eps talē ordinans scienter dz p cōsati facere si ignozanter tradendus est dño z ponā in opibus honestis scdm suū statum. Ad aliud disti go q sit dñi vel quo ad seruitia copialia et cōcedo: nō bz tale dñium in corpore serui sicut vxor. dicit ex illo sequitur q vxoratus non habet ita plenum dominitium in corpore proprio sicut non vxoratus cōceditur illatū: propterea motua vxore vir dicitur li

Distin. xxxvij. qstio pma. Folio. clxxij.

beratus a quadā seruutē. potes ponere casū q titius manumutat serui hac lege q primus cui obuiat dicat vey z nō aliter z obuiet berre cū qua con trahat z an oia dicat berta tu ea seruas lz de hōmō captiunculis alias dictum est.

Distinctionis trigésime septime questio pma.

Ueritur circa distin. xxxvij. queritur an qd pot illā capere in vxore quā pollut p adulteriu. rñ detur sūt aliq crimia inhabilitātia aliquas psonas ad pbenū inter se lz nō in oadine ad alias z in proposito sunt duo casus de qbus loquit magr i littera. p. m. q si qz sūt cū aliq z ea coguerit viuēte propa vxore legitima si ipsa h scierit vel si recedat debiti pntēndū cū fuerit motua propa vxore nō pot illā hre in vxore. lz p3. c. finali vbi tituli. quo fit sola fides dato de matrimonio vel scuto de sacro nisi processū fuerit ad copulā nō ipedit: et lz capitulū dicat fide data nō oz intelligere fidē vel iura mētū sed aliā promissionē. lz i isto p3 si fortes hñs vxorē in britānia ducat tebergā in frācia z tebergā qpmū scit recedit ab eodē motua pma pot ducere helenā p3 inter eū z tebergā non erat matrimoniu nec est inhabilitas ex pte foris nec teberge q non erit matrimoniu. c. p. i. huius rubrice dicit nō dz ad petitionē foris fieri sepatio sic dz intelligi male agit lz tenet matrimoniu cū altera. lz pone q fortes dedit fidē berte viuēte propa vxore sed non cogit berta motua vxore sua dicit vñ tertia. h. helenoz et interi berta cogitit qris an motua helenoza pot ducere berta. forte dicit q non vt p3 dicta cū cogit berta ep̄tate legitimo matrimonio et ei dedit fidē. qz duxit tertia recessit a fide quā promiserat: ergo nunc solū manet adulterium qd non hz impedire: q nō est illegitimitas iter has psonas potes pcedere esse vey matrimoniu in proposito nec op⁹ esse dispensatione. lz pone q for. promisit fidē berte q sibi pntres post mortē sue vxoris acceptit illā in vxorem quā teberga foroz berte sūlet postea mortuo viro berte teberga consulit fori cape berta quā capit matrimoniu qrit an manet matrimoniu. rñdet si berta h non fecit in fraudē q fortes ea haberet est matrimoniu nec opus est dispensatiōe putabat berta q teberga foroz eius consuleret foroz de vna proiuda muliere de nulla deternitate cogitā vl de vna honesta alia a berta si in fraudē tunc oz interptari prohibitionē pontificis q non tenent matrimoniu cū fraus nulli dz patrocinar de imunitate ecclesie aduersus. Secūda crimē si quis cogit vxorē clericū viri et machinar⁹ est in morte viri non lz matrimoniu de eo q dicit in matrimoniu. c. sup eo. et hoc si mors sequatur fuit lz in effectu. p3. xxx. j. q. ij. si qsviēte. sed si qz interfecerit alique in bello nō eo proposito q vellet vxorē eius sumere pot illā ducere in vxorē. p3 de conuersione in fide laudabilē sic achilles nunc possit cape andromachē q dauid accept berta vxorē vrie. secūda. reb. vñ dicitmo. hoc pcessit hanc prohibitionē ecclesie que est